

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת חקת תשע"ט

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת _____

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורש"י עם התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט או הרבה כפי הפנאי.

1 הקדישו הדר בו וכו' – קא סלקא דעתך שחדר בו הקדישו. [נפיק ליה שכר
2 לחולין] – נראה לו דלא גרסין שכר, והכי גרסין: כיון דמעל נפיק ליה לחולין
3 – כלומר, משנהנה בתשמש הבית ומעל – יצא הבית לחולין, כדנתן מעלה
(ט.ב.) אין מועל אתר מועל במקדשין אלא בבמהו וכלי שרת בבלר. וקרן חומש
4 אית ליה לשלמי, ולא שכר הקדוש. וכל

5 דמדי דקדישו, מבי מעל ביה נפיק לחולין. 6
7 דאמרין במסכת מעילה (יחא.) אין מעילה 8
8 בכל מקום אלא שניה, וכן הוא אמר: 9
9 "זימעלו בני ישראל מעל ב'י ועברו את 10
10 הבעלים", היינו שניה, ומצינו במקדש 11
11 לחול. **לבישא שכר יקיש** – וי. השכר, 12
12 והבית לא קדישו. **משנה** מפשכנים אותן 13
13 – עולות ושלמים, אף על גב דשלמים 14
14 מכפרת אעשה, הואיל ליה חובה היא עליה 15
15 – לא חשיב לה פרישה, ואתי לשהוי, והלכך 16
16 ממשכנין אותן. נפרא משלשין – ו. הטאת או 17
17 ועלה או שלמים. דשלשה קרבנות מחובין בו, 18
18 ואמרין בספרי דבי רב: "זמור ושתה זמור 19
19 יך – אחר מעשה יחיד. בעולת יולדת – 20
20 ולא משתריא בקדישם עד דמתאי לה. מאי 21
21 נתיי דקדיש קרא – כלומר, מאי טעמא 22
22 אמרת דעולתה מכתבה – משום אקדימה 23
23 קרא עולה קמי טעמא. דתביב "תיבי בש 24
24 כן שנתו ליעולד וגו'. והאמר רבא במקרא 25
25 הקריבה תבוב – שתתא דקריבה במקרא 26
26 תחילה, ולא שתקרי תחילה. בפרק "כל 27
27 התידי" נבססת דברים (א.ב.) דאפשיי לה 28
28 חברו – שהיה זה חייב עולה, ובא חברו 29
29 והפריש משלו ליעולד, וכן הוא, והאמר 30
30 שמואל דבענין שויעה את המתכפר, מירייה 31
31 – כגון הדא דביה דין ממשכנין אותו, ע"ד 32
32 שאמר: "רוצה אני".
33 ליעה

34 **לשתות יין ולפיאם למתים, פשע בה ולא מיתת.** חייבי עולות אין ממשכנין אותן – בעולת
35 יולדת. – מאי ניהו, דאקדימה קרא? והאמר רבא: למקראה הקדימה קתבוב; אלא בעולת
36 מצורע; דתנאי, רבי שמעאל בגו של רבי יהודה בן ברקא אומר: בשם שפאתא ואשמו
37 עיבתו, קד עולתו עיבתו. [ואף על פי שאין מתכפר לו עד שיתרצה]. תנו רבנן: **קריב**
38 **אותו** – מלימד שפכין אותו, וכול בעל כהונה? תלמוד לומר: "לרצונו", ה' כפיצ? כופין אותו
39 עד שיאמר: "רוצה אני". אמר שמואל: עולה צריכה דעת, שנאמר: "לרצונו". מאי קא משמע
40 לך? **תנינא** אף על פי שאין מתכפר לו עד שיתרצה, שנאמר: "לרצונו" – לא צריכה דפריש
41 ליה תבריה, מהו דתימא: כפי בענין דעת – מירייה, אבל מתכריה – לא, קא משמע לן; ומנין
42 דלא ניהא ליה דליפטר במידי דלא דידיה, מיתבי: "שפאתו ואשמו של פלוני עלי",
43 ליעה

44 בעל זמן מיהו, ומדי הקדש ומדי הלוקח כשיראה לגבות חוב, אלא אין לו לגבות ממקום אחר. מדיי דהוא אעשה עבדו אפתיק, מכרו או קדישו, דבעל חוב מציא
45 הינו. מציא לו זמן שלא גבאו או קדשו ומכרו. האב משמע דמכריכו יולד, והאב משמע דאב השוכר יכול להקדישו.
46 מתפרך: הדר בו וכו' מצי מקדיש ליה? איש בו מקדיש את ביתו אמר רומנא. מבי מיהו ברשותו – ואי לא ברשותו – וקשה. דבמיתנתא חביב אמר הקדישו שכר – כדמשת
47 יש לומר: האב נמי השוכר מצי מקדיש ליה כל זמן שהוא ברשותו, והוא הדין דמצי איה לכולי עלמא כל ימי שכיחותו. והוא דפריך הבא: והכי מצי מקדיש ליה –
48 (היא) ואתא דקאמר שכל שר הקדש (האב) פריך, והי פריך: וכו' מצי מקדיש לענין דמעל שכר, אלא אינו ברשותו מיהו תימא: והאב משמע דמכריכו מצי מקדיש
49 ליה, ואתאפאי אלא דאיתא מקדשותיה לא לישן תוספתא: השוכר שר תמכריו, ועמד השוכר והשכירה לאחד – ושלא בעל חוב יקדיש ליה אף על חשבון של אדם
50 אלא עמך. עמד בעל הבית ומכרה – מחשבין עם בעל הבית. עמד בעל הבית והקדישה – אינה מקודשת עד שתחזור לרשותו, וכל מה שנזנה ממנו זר היה מקודשת. עמד
51 השוכר והקדישה – זר היה זו מקודשת עד שתצא מרשותו, ומעלה שר להקדיש, עד כאן לשון התוספתא. ויש לומר: דהא דתיבא בתוספתא דקא השכיכו יכול להקדיש –
52 הינו כשקדישין לו שכרו. והאב מיידי בשלא הקדיש שכרו. והכי נמי איש, כבידשלמי, דמקום שנהו המשכיר בית לחבירו ועמד הקדיש – הרי זו מקודשת, איתיה; בזמן
53 של הקדיש לו שכרו, אעשה אלב הקדיש לו שכרו – זר היה זו דבריו תנם.
54 **כפי** גרסין. כיון דמעל נפיק ליה שכר לחולין, וכן הוא ברוב ספרים. והבי פירוש: כיון דמעל בו, כלומר שכר הבית נפיק לחולין, שחרי חברו הקדיש (השכיכו) את הבית
55 הוא לא ידע, ומעל שכרו בו. ונפיק ליה השוכר בתורת מעילה. אבל אין לפרשי כיון שמעל נפיק הבית לחולין (בפירוש רש"י, וקאמר לו רבי נאשי אבן על (היא)
56 דתיבא תוספתא ומעילה (פרק שני): אבל בקדוש של הקדש בא חברו וקבע בו, ובא חברו וקבע בו – כלום מעלה. ובשילוח פרק "הגדה" (מעילה י.ט.) תנן אין מועל
57 אחר מועל בקדשים אלא בבמהו וכלי שרת – היינו קדושת הגוף לא מחולל על ידי מעלה כמו קדושת דמים, וקדושו לאו היינו כלי שרת אלא קדושת דמים הוא, ולא
58 חיוב כל שרת מעטם שכיבא אחרים ליה מעלה הגוף. הוא ועצמו לא כל שכן שיבא ליה קדושת הגוף. ומדיי טעמא שכיבין שאר כלי שרת קדושת הגוף.
59 **כפי** דייך ביה מעילה קאי – ואף על פי שלא נפיק מעטם מן הקדש, והיי ריש פרק "הגדה" (י.א.) תננהו מן הקדש שיש פירושה אתו, אלא קדושת הגוף. וקאמר לו רבי נאשי אבן על גב
60 דאין מועל מחובר לקרקע, כריאתא מבססת מעילה פירק "הגדה" (י.א.) עריך לומר: דין קדושי דהוא איתר ברב, אמר: תלמי לביסוף חברו ויהי תלמי.
61 כדאמר: המשתחה לבית אסור, ובפרק "הגדה" (כ.א.) נמי מיתי לה להיאיר רב, דאמר התם: וכיון דבני ליהו מדיא מעל.

1 מצות הליצה (בבבא ק.א.) אמר רב פפא משמיה דרבא: (סנדל) המונגל את תחליץ
2 ואם הליצה חליצה כשרה, סנדל המוחלט את תחליץ ואם הליצה חליצה פסולה.
3 ופירש רש"י שם וסנדל המונגל את תחליץ לו לבתולה משום גזירה. וסנדל
4 המוחלט. מיהו אם הליצה חליצה כשרה משום דמצות לאו ליהנות ניתנה. ואמאי
5 משמע סנדל המוחלט אסור בתנאה. ור' אבא

6 לימר דאין הכי נמי, דאין אסור בתנאה. והא
7 דמינו חבא דאומר לו "היה שר לפיך" –
8 היינו כגון דאמר ליה "בית' זכי, וכן הוא
9 בעין אינו חייב להעמיד לו בית אחר. מיהו
10 האמר הפוסק שכרו, והיי כמו מותה או נשברה
11 האמר התם: חייב להעמיד לו חמור אחר.
12 ופירש רש"י שם: או יפסיכ שכרו. וכן קאמר
13 הקדישו משכיר הדר בו מעלה שכר להקדש
14 – הימנה דהוא משמע דמכריכו יכול
15 להקדישו בבית אחר ששכרו, אף על גב
16 דמשתעבד לשובה. ובתובות פרק "אף על
17 ע"ה" (ט.ב.) אמר: לא ידמיא ליה לאומר:
18 "שרה זו ששכבתי לך לכשאפנה קדישתי"
19 – הקדישה. משמע: דהווקא משום דקאמר
20 ליה, אבל לאלטר לא מצי קדיש
21 לה, אבל נמי לא מצי מקדיש ליה ובפרק
22 "איתור נשך" (בבא מציעא ע.ג.) אמרין: רב
23 מיר בר דרל משכין ליה ההוא גוי בימא, אול
24 ונטיה לרבא. נטר שרת ושקל רב בימא
25 אבנא ליה לרבא. אמר ליה האי רבא אמנאי
26 אגר בימא עד האידנין משום דהיה
27 משכיל, ולא היה גוי מסלק ליה, ושתתא
28 נבשלת ומתא אגר בימא. משמע: כדול הלה
29 לכמור, ואם כן אמאי אינו יכול להקדיש
30 מדיי דאומר רביעי יתפוך יכן הדין, המותר
31 יותר מכגד מעותיו הוא יכול להקדיש
32 והא אמר ר' יהושע בן לוי: "לכשאפנה" –
33 דמשמע: אבל שתתא אינו יכול להקדיש –
34 היינו כשיתור הקדיש יכול. והיא
35 דאיתור נשך (שם) וכן לו המותר. אבל
36 יכול להקדיש המותר. והא דאמר הדר בו
37 מעלה שכר להקדש – היינו משום דיש לו
38 הקדיש שחופת עמו, ואין כל אחד יכול
39 לברר חלקו. יש חלקין בין משכיר ללוה.
40 דהווקא ליה שלא תחזור אליו עד בלא פיעין
41 מעת – ההוא ראי לא מצי להקדיש, אבל
42 משכיר, שלאחר השלמת זמן השכירות
43 תחזור לו בתנם – יכול הוא להקדיש. מיהו,
44 ההוא "איתור נשך" לא מיתיראב חביבי.
45 הימנה, דאבשכין בעלמא הקדיש ליה
46 חבין ליה, משמע דמצי מקדישו ומובין מיהו.
47 בעל חוב מציא לו זמן שלא גבאו או קדשו ומכרו. האב משמע דמכריכו יולד, והאב משמע דאב השוכר יכול להקדישו.
48 מתפרך: הדר בו וכו' מצי מקדיש ליה? איש בו מקדיש את ביתו אמר רומנא. מבי מיהו ברשותו – ואי לא ברשותו – וקשה. דבמיתנתא חביב אמר הקדישו שכר – כדמשת
49 יש לומר: האב נמי השוכר מצי מקדיש ליה כל זמן שהוא ברשותו, והוא הדין דמצי איה לכולי עלמא כל ימי שכיחותו. והוא דפריך הבא: והכי מצי מקדיש ליה –
50 (היא) ואתא דקאמר שכל שר הקדש (האב) פריך, והי פריך: וכו' מצי מקדיש לענין דמעל שכר, אלא אינו ברשותו מיהו תימא: והאב משמע דמכריכו מצי מקדיש
51 ליה, ואתאפאי אלא דאיתא מקדשותיה לא לישן תוספתא: השוכר שר תמכריו, ועמד השוכר והשכירה לאחד – ושלא בעל חוב יקדיש ליה אף על חשבון של אדם
52 אלא עמך. עמד בעל הבית ומכרה – מחשבין עם בעל הבית. עמד בעל הבית והקדישה – אינה מקודשת עד שתחזור לרשותו, וכל מה שנזנה ממנו זר היה מקודשת. עמד
53 השוכר והקדישה – זר היה זו מקודשת עד שתצא מרשותו, ומעלה שר להקדיש, עד כאן לשון התוספתא. ויש לומר: דהא דתיבא בתוספתא דקא השכיכו יכול להקדיש –
54 הינו כשקדישין לו שכרו. והאב מיידי בשלא הקדיש שכרו. והכי נמי איש, כבידשלמי, דמקום שנהו המשכיר בית לחבירו ועמד הקדיש – הרי זו מקודשת, איתיה; בזמן
55 של הקדיש לו שכרו, אעשה אלב הקדיש לו שכרו – זר היה זו דבריו תנם.
56 **כפי** גרסין. כיון דמעל נפיק ליה שכר לחולין, וכן הוא ברוב ספרים. והבי פירוש: כיון דמעל בו, כלומר שכר הבית נפיק לחולין, שחרי חברו הקדיש (השכיכו) את הבית
57 הוא לא ידע, ומעל שכרו בו. ונפיק ליה השוכר בתורת מעילה. אבל אין לפרשי כיון שמעל נפיק הבית לחולין (בפירוש רש"י, וקאמר לו רבי נאשי אבן על (היא)
58 דתיבא תוספתא ומעילה (פרק שני): אבל בקדוש של הקדש בא חברו וקבע בו, ובא חברו וקבע בו – כלום מעלה. ובשילוח פרק "הגדה" (מעילה י.ט.) תנן אין מועל
59 אחר מועל בקדשים אלא בבמהו וכלי שרת – היינו קדושת הגוף לא מחולל על ידי מעלה כמו קדושת דמים, וקדושו לאו היינו כלי שרת אלא קדושת דמים הוא, ולא
60 חיוב כל שרת מעטם שכיבא אחרים ליה מעלה הגוף. הוא ועצמו לא כל שכן שיבא ליה קדושת הגוף. ומדיי טעמא שכיבין שאר כלי שרת קדושת הגוף.
61 **כפי** דייך ביה מעילה קאי – ואף על פי שלא נפיק מעטם מן הקדש, והיי ריש פרק "הגדה" (י.א.) תננהו מן הקדש שיש פירושה אתו, אלא קדושת הגוף. וקאמר לו רבי נאשי אבן על גב
62 דאין מועל מחובר לקרקע, כריאתא מבססת מעילה פירק "הגדה" (י.א.) עריך לומר: דין קדושי דהוא איתר ברב, אמר: תלמי לביסוף חברו ויהי תלמי.
63 כדאמר: המשתחה לבית אסור, ובפרק "הגדה" (כ.א.) נמי מיתי לה להיאיר רב, דאמר התם: וכיון דבני ליהו מדיא מעל.

1 **אמר** לך שמואל כי תניא הואי בשעת כפרה – (וברייתא מיירי בשעת הפרשה)
 2 ואם תאמר: אמאי פליג אדועלא? לוקמא למילתא דשמואל בשעת כפרה,
 3 וברייתא מיירי בשעת הפרשה. ולא פליג אדועלא! ויש לומר: דסבירא ליה דשמואל
 4 מיירי בשעת כפרה, דקאי אמתניתין, דשמענע דמיירי בשעת הפרשה. מדקמרא:
 5 חיבי עלותא און שמטבנין אותן, שחיה בשעת
 6 הפרשה. **מאי** בשעת הפרשה דקאמר 1
 7 שמואל אף בשעת הפרשה – ואם תאמר, 2
 8 מכל מקום, הא פליג! ולשמואל צריכה דעת 3
 9 אף בשעת הפרשה וכל שכן בשעת כפרה, 4
 10 ועלולא צריכה בשעת כפרה דרוקא ולא 5
 11 בשעת הפרשה ויש לומר: דמכל מקום 6
 12 דבבבאי גזנא דפליגי, השתא אל הוו פליגי. 7
 13 וניחא לרבינו יצחק טעמא דשמואל ועלולא, 8
 14 דהא דאמר שמואל עולה ושלמים צריכן 9
 15 דעת בשעת הפרשה – משום דלא ניחא ליה 10
 16 לאיניש להתכפר במילתא דלא דרידי. אבל 11
 17 בשעת כפרה אינו צריך, דמישום סמיכה על 12
 18 צריך לדעתה, כי בראינן באשת לכפר על 13
 19 חטא. אבל חטאת ואשם, שהם באים על 14
 20 חטא וצריכן להתוודות ובשעת סמיכה – 15
 21 בעינו ודעתו בשעת כפרה. ועלולא סבירא ליה 16
 22 דאפילו בשעת הפרשה – משום דלא ניחא ליה 17
 23 בסמיכה, הלכך בעינו דעתו בשעת כפרה. אבל 18
 24 בשעת הפרשה – לא בעינו דעת אלא 19
 25 בראשית. משום דלא ניחא ליה לאיניש בכפרה 20
 26 במילתא דלאו דרידי. אבל עולה ושלמים 21
 27 דלא לכפר קאיתו – כולי האי אינו צריך 22
 28 דעת בשעת הפרשה. 23
 29 **האי** מאן דמסר מודיעא אנוניא מודיעה
 30 מודיעא – (פסק) לפיכך נהוג העולם
 31 לבטל כל מודיעי ומודיעי דאתו מגו מודיע
 32 בשעת בחיבת בנה וגזגזת הנהיגה, דהיישקין
 33 שמא בטול אהו.

1 לדעת – שהודיע את הכתובה. כי תניא הואי – דלא בעינו דעת בעלים – בשעת
 2 הקרבה תניא, דהא הודיעו בשעת הפרשה ואיציג. שנתרצה דברו. וכן **קאמינא** –
 3 דצריך דעת – בשעת הפרשה. והוא **דשמואל** – דבעי דעת בהפרשה וכלו בכפרה.
 4 פליגא דעולא – דהוהו אמר איפכא. שלא לדעת לא יצא – אלמא וברולה בעינו
 5 דעולא לתרוייהו! בשעת כפרה **אחרדי** אמר 6
 7 קשיין – דהא דקתני לעיל: 'ועולתו ושלמי
 8 של פלוני עלי', בין לדעת בין שלא לדעת – יצא! – **אמר**
 9 לך שמואל: כי תניא הואי בשעת כפרה, דאריצי בשעת
 10 הפרשה; כי קאמינא יצא – בשעת הפרשה. ופליגא
 11 דעולא, דאמר עולא: לא חילקו בין תפאת לעולה, אלא
 12 שתפאת צריכה דעת בשעת הפרשה, ועולה אין צריכה
 13 דעת – יצא, שלא לדעת – לא יצא. מיתבי: 'תפאתו
 14 ואשמו ועולתו ושלמי של פלוני עלי', לדעת – יצא, שלא
 15 לדעת – לא יצא! – שמואל מוקי לה בשעת הפרשה,
 16 עולא מוקי לה בשעת כפרה. **אמר רב פפא:** מתנייתא
 17 אחרדי לא קשיין, הא בשעת כפרה, הא בשעת הפרשה;
 18 ואמוראי נמי לא קשייא, שמואל מוקי קמיתא בשעת
 19 כפרה, בתריתא בשעת הפרשה, עולא מוקי איפכא;
 20 אמוראי דרבי פלגי. – פשיטא! – מהו דתימא: מאי
 21 בשעת הפרשה דקאמר שמואל – אף בשעת הפרשה,
 22 ואף על גב דהך קמיתא תויבתיה, קא משמע לן. 'וכן
 23 בגיפוי נשמי' (פסין) וכו', **אמר רב ששת:** האי מאן דמסר
 24 מודיעא אנוניא – מודיעיה מודיעא. פשיטא! – לא צריכא,
 25 דעשהו ואריצי; מהו דתימא פשוט! כמליה – קא משמע
 26 לן, דאם כן ליתני 'עד שיתן', מאי 'עד שאיראם? עד
 27 דמקמיל ליה למודיעיה.

הדרן ערך האומר משקלי

26 **משנה** שום היתומים – בית דין היורדים
 27 לכנסת יתומים למוכרין. להגבות
 28 לבעל חוב. שמין את הקרקע ומכריזין שלשים
 29 יום. כל הרוצה ליתן יבא ויקח. ושום התקשר
 30 – גזר המוכר קרקע של הקדש. **גמרא**
 31 סוהרו תהלי – ראו אפי הדין. דנדרבי –
 32 בעל הבית באורחא מאי דאמר לפועלים
 33 בעצרא. ונישיליגהו – ראו אפי היא. כך היא
 34 יפה – כך וכך היא עושה תבואה. כך היא
 35 שומא – בכך וכך שמאנה בית דין. ויקח – על
 36 מנת שפרע לאשה או לבעל חוב לפה לי –
 37 לאבדוהי 'על מנת ליתן' כו? על די עי –
 38 פורתא פורתא. ואיכא לוקח דניחא ליה לפרוע
 39 לבעל חוב דמקל בוזי, שנטול וזדים שבורים
 40 הוסיים. שאין דרך סוחרים מקפדין בכך.
 41 לרא

הדרן ערך האומר משקלי

34 **שום** היתומים שלשים יום – ואם תאמר
 35 אנוניא נקט יתומים? אפילו כולי עלמא
 36 נמי, אם באו בית דין לירד לבסותיין כדי
 37 לפרוע לאשה כתובתה או חובו לבעל חוב.
 38 צריך שומת בית דין שלשים יום, כדאיתא
 39 בפרק 'המפקד' (בבא מציעא להב.) נאמית
 40 אכיל פרי – מכי שלמי יומי אברותא.
 41 אלמא, לכל אדם שבא לירד לבסותין צריכי
 42 שומת בית דין. כך בא אמאי נקט יתומים? ויש
 43 לומר: דתנא יתומים לרבותא, דמהו דתימא
 44 דליתוי יתומים כהוקש, ולבעי שומת בית דין
 45 ששים יום. קא משמע לן דרשין לכל אדם.
 46 **בשעת** הוצאת פועלים ובשעת הכנסת
 47 פועלים – פירוש: בשעת הוצאת
 48 פועלים ממלאתא, ובשעת הכנסתן
 49 למלאתא. ואין זו סדר המשתה דנקט 'בבבך
 50 ובערבי', ורב יהודה מפרש ערב תחילה ואחר כך בקח ויש לומר: משום דכן הוסידי. לפי שאינו רוצה לבטל ממלאתא, לפיכך אין דרך למימר לה: 'סוהרו תהלי', דאם לא
 51 כן – למה להתקן על הערב ועשאלה ליה מה ראו? את כל היום שי לו שרות לשוליהו לפיכך התרבינו לרב יהודה לפרש כן, שבשעת יציאה ממלאתא אמר לה: סוהרו תהלי; שאו אין מוטבלין ממלאתא. ולמחרת כשנכור מה דאמר להו לאורחא – אויל לשאויל. ומשום הכי אין לפרש איפכא: בשעת הוצאת הפועלים אמר לה ונכנס
 52 ממלאתא, בשעת הכנסתן בביתם היוצאן ממלאתא. לפי דאין דרך לעשות כן, כדפירשנו. ועוד דאין ליכנס לשון חספי על זה. ובתוספתא הורבתי הרהב הוב, התיבאי הואי
 53 דריש 'השוכר את הפועלים' (בבא מציעא מג. וס ב) דאסי אמר. פועל בבניסתו משלו וביציאתו משל בעל הבית. כך היא יפה – להוצאת תבואה ופירות, כך וכך
 54 היא שומא – בכך וכך דמים. ואם עמולה רוצה לעבד בכך ששמו בית דין – אין צריך להחריבו, אלא אוקימנא ליה בדי המלוה מדי.

ערכין, פרק ששי - שום היתומים דף כב עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"
קנט
 תוספת

1 תנן שום היתומים כיו בנאי עסקין אילמא כבעל חוב גוי מי ציית - ואם אמר
 2 למה ליה לאותובי לרב אסי ממתניתין? ומילתיה דרב אסי גופיה הוה מצי
 3 למפרך, דאמר: דאין נוקקין לנכסי יתומים אלא אם כן רבית אובלת בהם. בנאי
 4 עסקין האי דאין נוקקין? אילמא כבעל חוב גוי - מי ציית לתחוקי על שגידלתו
 5 כבעל חוב ישראל - מי שקביל עליו דאבא
 6 רבין? ויש לומר: דמילתיה דרב אסי לא מצי
 7 למפרך, דאפשר לאוקמה בדלא תבע ליה,
 8 לעולם כבעל חוב גוי אימי, ומשום הכי אהו
 9 נוקקין לנכסים לפרוע החוב אלא אם כן רבית
 10 אובלת בהן, ואזון נוקקין אפילו לא
 11 תבע ליה גוי חוב, לפי שלא ריבה עליון
 12 הרבית. אבל ממתניתין פריך שפיר, ודאי
 13 לעולם כבעל חוב גוי אימי, דתבע ליה מימי,
 14 למפרך פריך: אי כבעל חוב גוי - מי ציית על
 15 אחר השלמת הכרזה שלא להרבות הרבית
 16 ואי לא ציית - אם כן שמא יפסידו בהארבת
 17 הזמן יותר ממה שצריחו. ודאי אי לא ידעין
 18 אי מרווחין אי לא מרווחין - לא צריכי
 19 הכרזה, כדאמר התלמוד בסמוך על מילתא
 20 דרבי יוחנן. אמר רב נתן מרש לא הוה
 21 מוקקין לתמי מי כנאן ואילך מוקקין בו
 22 וזלכת כרב נתן מימי, ונוקקין לנכסי
 23 יתומים, דהכי נמי איתא ב"בדבתי" (כתובות
 24 פ"א) גבי האי דתני: מי שמת ונתיב אשה
 25 ובעל חוב וירשים, והדו לו מלוה או פקחן
 26 ביד אחרים - יתן לכושל שבהם. ואמר רבי
 27 יוחנן עלה: (שם) לכתובת אשה, משום דנאי.
 28 אלמא נוקקין.

רבא

1 זמנין דלא ספקה. תנן: שום היתומים שלשים יום, ושום הקדש שלשים יום, ומכרין בפקד
 2 ובערב, כנאי עסקין? אילמא כבעל חוב גוי - מי ציית? אלא פשיטא כבעל חוב ישראל, אי
 3 דקאביל ריביתא - מי שקבילין ליה? ואלא דלא קאביל ריביתא, וקתני: נוקקין! בשלמא לרבי
 4 יוחנן - מוקי לה בכתובת אשה, אלא לרב אסי קשיא! - אמר לה רב אסי: ולרבי יוחנן
 5 מי ניהא? מי שקבילין מוזני דודאי קא מפסדא, וקמיין הקרה דלא דעיני אי מרווחין
 6 אי לא מרווחין? - הא לא קשיא, כתובת בתופתה בביית דין, פדרב יהודה אמר
 7 שמואל, דאמר רב יהודה אמר שמואל: התובעת בתופתה בביית דין - אין לה מוונת.
 8 אי הכי, אפדקמא לה! אלא כיון דאדוקקמא לה מעיקרא מידוקקין לה
 9 לבסוף. מפל מקום לרב אסי קשיא! - לעולם כבעל חוב גוי, שקביל עליו לרובי ברמי ישראל.
 10 אי הכי, רבית נמי לא לישקול! - שקביל עליו לזו ולא קביל עליו לזו. תא שמע: אין נגרעין
 11 מנכסי יתומים אלא מן הזיבורית; כנאי עסקין? אילמא כבעל חוב גוי - מי ציית? אלא
 12 פשיטא כבעל חוב ישראל, אי קביל ריביתא - מי שקבילין ליה? אלא דלא קביל ריביתא, וקתני:
 13 נוקקין! בשלמא לרבי יוחנן - מוקי לה בכתובת אשה, אלא לרב אסי קשיא! - אמר לה רב
 14 אסי: ולרבי יוחנן מי ניהא? אי בתובה, מאי איריא מתמי? אפילו מניה דידיה נמי ציבורית!
 15 הא לא קשיא, רבי מאיר היא, דאמר: כתובת אשה בבינונית, ומתמי ציבורית. מפל מקום
 16 לרב אסי קשיא! - לעולם כבעל חוב גוי, שקביל עליו לרובי ברמי ישראל. אי הכי, רבית נמי

17 לא לישקול! - שקביל לזו ולא קביל עליו לזו. אי שמעו: על מנת ליתן לאשה בתופתה עליו חוב חובו; בשלמא כבעל חוב, בין מר
 18 בין רב, כדשנין, אלא בתופתה, בשלמא לרבי יוחנן ניהא, אלא לרב אסי קשיא! - האכ כנאי עסקין - כפתיחי חוב, בשלמא
 19 דאיתיה להכי, כולוה נמי כפתיחי מודה. כרימר אנבי בתופתה לרושה מנכסי יתמי. אמר ליה רבינא לאמימר, ואמר רב יהודה
 20 אמר רב אסי: אין נוקקין לנכסי יתומין אלא אם כן היתה רבית אובלת בהן, רבי יוחנן אומר: או לשטר שיש בו רבית או לכתובת
 21 אשה משום מוזני! ואפילו רבי יוחנן לא קאמר אלא באלמנה דקמפסדא מוזני, אבל גרושה לא! אמר ליה: הא אגן דרבי יוחנן משום
 22 חינא מתנגין לה. אמר רב נתן: מירשא לא הוה מידוקקמא לנכסי יתמי, כיון דשמענא להא דרב הונא כהרין משמיה דרב: יתמי
 23 דאבלי דלא דידהו לילו בתר שבקיהו - מכאן ואילך מידוקקמא. מעיקרא מאי מעמא לא? אמר רב פפא: פריעת בעל חוב מצוה,
 24 ויתמי לא בני מעבד מצוה ניהו. רב הונא בריה דרב יהושע אמר: אימר צדרי אתפסיה. מאי בינייהו? כפתיחי חוב מצוה,
 25 אי נמי, כשמתוה וזת כשמתיהו. שלחו מתם: דשמתיהו וזית והלכתא פרב הונא בריה דרב יהושע.
 26 תנן:

1 להא שמעתא - רב תסדא. קולפי מאבי - הבאות גדולות על דא שמעתא.
 2 שדה מלמדיה: שום היתומים לרבי מאיר שלשים יום, ויהיה מקשה לה: הא אמר רבי
 3 מאיר שלשים ודאי אמר לי! בא להכריז רצופן - שלשים יום, בין יתומין בין הקדש.
 4 ואם בא להכריז שני וחמישי - שהם ימי הדין, הוי השום שלשים יום, וימי הכרזה
 5 שמונה עשר יום. צא וחשוב משם בשבת
 6 שמונה שבועות - היה לך חמישה וישה
 7 ימים, ודאי בהם ששה עשר שני חמישי.
 8 הויקי ער, ורעה נפשה שני ושלושי ורבעי
 9 וחמישי בשבת - הרי שלשים יום משהתחיל
 10 ההכרזה. ויש בתן שמונה עשר ימי הכרזה.
 11 אין נוקקין לנכסי יתומים - למוכר. רבית
 12 אובלת בהן - שוה מרווחין לגי מעות
 13 רבית. משום מונוי - וכל זמן שאננה גובה
 14 כתובתה גונית משלהם, הוי פסידא דידהו.
 15 אילמא כבעל חוב גוי - דשקיל רבית,
 16 ולהכי נוקקין. מי ציית - לתחוקי ימי
 17 הכרזתה אלא ריבית? כתובתה כתובתה
 18 בבית דין - דכיב דרוב אן לה מוונת, לא
 19 מפסדי יתומים מידי בהתנתה. לא נדוקק לה
 20 - לפרוע כתובתה הואיל ומעבידי אן
 21 מוונתיה על היתומים כיון דאדוקקין לה
 22 מעיקרא - בתולה תבעת כתובתה
 23 להפסידה מוונתיה. מוקקין לה לכפוף -
 24 להגזנתה כתובתה. הא לא קשיא רבי מאיר
 25 היא - דאמר: כתובת אשה בבינונית מניה
 26 ודידה, כגון אם גורשה, וקא משמע לן
 27 דמימי ציבורית. כדשנין - כבעל חוב גוי.
 28 כפתיחי מודה - בשעת מיתה הוהא אביהם.
 29 כולוה נמי כפתיחי מודה - ובעל חוב
 30 ישראל. ניהו - אין לה מוונת. תהיא
 31 דרבי יוחנן - דאמר: כתובת אשה כגונית
 32 מתמי. משום חמיש מתנין לה - אי
 33 שימנא האנשים ון בעיני תנשים ותנשא
 34 לזן, והלכך אפילו גרושה נמי בתר
 35 שביקיהו - ויתורו אביהם. ונתיב לזם
 36 ממוזן. לא בני מעבד מצוה ניהו -
 37 רקטסין ון, אלא יתמן עד שגידלו. צדרי
 38 אתפסיה - אביהם נתן לבעל חובו מעות או
 39 כסף חוב בשמכות בשעת מיתה, ולא תספיק
 40 לטול את השטר מידו. דשמתיה - בית דין
 41 לאבוקן על שאינו פורע לזו חובו, וזת
 42 בשמתיה. והשאת לכא למיחש לצדרי, ולא
 43 הוה פורעו אלא בבית דין, כדי שיתרו נדידו.
 44 שלחו מתם בהרשמתיה וזית כשמתיה -
 45 ומתקמל על חזר מתינתא דלעיל דאמר
 46 נוקקין. והלכתא רבי חונא - דהיכא ולא
 47 אילמא

1 אלא
 2 בין רב, כדשנין, אלא בתופתה, בשלמא לרבי יוחנן ניהא, אלא לרב אסי קשיא! - האכ כנאי עסקין - כפתיחי חוב, בשלמא
 3 דאיתיה להכי, כולוה נמי כפתיחי מודה. כרימר אנבי בתופתה לרושה מנכסי יתמי. אמר ליה רבינא לאמימר, ואמר רב יהודה
 4 אמר רב אסי: אין נוקקין לנכסי יתומין אלא אם כן היתה רבית אובלת בהן, רבי יוחנן אומר: או לשטר שיש בו רבית או לכתובת
 5 אשה משום מוזני! ואפילו רבי יוחנן לא קאמר אלא באלמנה דקמפסדא מוזני, אבל גרושה לא! אמר ליה: הא אגן דרבי יוחנן משום
 6 חינא מתנגין לה. אמר רב נתן: מירשא לא הוה מידוקקמא לנכסי יתמי, כיון דשמענא להא דרב הונא כהרין משמיה דרב: יתמי
 7 דאבלי דלא דידהו לילו בתר שבקיהו - מכאן ואילך מידוקקמא. מעיקרא מאי מעמא לא? אמר רב פפא: פריעת בעל חוב מצוה,
 8 ויתמי לא בני מעבד מצוה ניהו. רב הונא בריה דרב יהושע אמר: אימר צדרי אתפסיה. מאי בינייהו? כפתיחי חוב מצוה,
 9 אי נמי, כשמתוה וזת כשמתיהו. שלחו מתם: דשמתיהו וזית והלכתא פרב הונא בריה דרב יהושע.
 10 תנן:

1 רבא אמר שטוב - ואיכא בנייהו בין בר הונא בריה דרב יהושע דאמר
2 משום צררי, ובין רבא דאמר משום שובר - היכא שמסר שטרותיו לאדם
3 אחד בפני עדים, ואמר דאין לו שום שטרות כי אם אגרות מסר לו. והשתא לשובר
4 ליכא למיחש, שהרי מסר כל שטרותיו ליה, ואם איזא דרזה ליה שובר - הוא מסר
5 ליה. אבל לצררי מכל מקום איכא למיחש.

6 אמר ליה בר הונא בריה דרב יהושע לרבא 1
7 ומי חיישתי לשובר ודא תנן דגפרתה 2
8 שלא בפניו כו' - ואי חיישתי לשובר הכא 3
9 נמי ליהושע ואם האמר. בר הונא בריה דרב 4
10 יהושע, תקשי ליה נמי דגפרתה: לחוש 5
11 לצררי! שיהו דרזה פשוט לרב אבי 6
12 בריה דרב יהושע דמשום צררי איזא למנעו 7
13 לפרעו שלא בפניו, משום שלא ידע כל אחד 8
14 ואחד נטל מעותיו של חברו וישב לו 9
15 במיתתו. אבל משום ששטא שדבור אל - 10
16 הוא מסיק ארעא לומר כן, ומשום הכי 11
17 הקשה לו ליהושע לשוברו ותיקין לו הים: 12
18 דכאמרין עלה דאם לא ידע אודר כו'. 13
19 ואם אמר תנו נקקין - לכאורה פירוש: תנו 14
20 הדיבא. והדינו כרב הונא בריה דרב 15
21 יהושע, הדיבא דרובי דהייב נקקין. וצריך 16
22 עין: אמאי שבק לישנא דרבייהו מהדי? 17
23 ושטא נקב ליה האי לישנא יתיר - דשיק 18
24 בחוב ובמתנה. דאם עזא אביהם ליתומים 19
25 ליתן מתנה - ונתנוקין, אבל עזא בתורת 20
21 המחלק נכסיה, מתנה בכולה או במקצתה. 22
23 ועשה קנין, והכי נמי משמע קצת בדמתנה 24
25 כמיירי, מדקאמר: "שדה זו" ומנה זו" נוקקין 25
26 לו.

27 ואם אמר תנו נקקין - ותימנה: פשיטא, 26
28 שאם אמר "תנו" נקקין, כיון שנתנה 27
29 במתנה ואומר נקקין ונתנוקין 28
30 איצטריכא ליה) ו"תנו" דקאמר היינו הודרה 29
31 שדיבא ליה, דאם נקב לישנא ד"תנו" - משום 30
32 דמיסית ביה "תנו" ו"תנו" ו"ו" דשיק ביה 31
33 "תנו". ועוד איכא הודאה דמי סג ולא אמר 32
34 ביה "תנו" ואי "אחם ער", כגון שהודיה 33
35 מעצמה. ודאמרין בפרק "גט פשוט" (בבא 34
36 בתרא קע"ב). איכא מרע שאמר "תנו מנה" 35
37 לפלגיה: "אמר יתיר" - ותנוקין לא אמר "תנו" 36
38 אין תנוקין, אדם עשוי שלא להשיבתי 37
39 ננו, איך הבעתו וזהוה - אפילו בלא "אחם ער" ולא אמר "תנו" - ותנוקין, דאין אדם משהה בשעת מיתה, דכמוכח בשליהו פרק "גט פשוט" (קע"ב). אמר רב אשי הלכך אודוקינא כו' דאמר רבא הלכתא אין נוקקין - פירוש: בעלמא היכא דאיכא למיחש לצררי, כמו מילתא דרב אשי - אין נוקקין לנכסי יתומים. ואי אודוקינא, פירוש: אודוקינא, נוקקין שיהוה רבא: דאמר רבא: נוקקין ואין מעמידין אפטרופוס - הכא לא סבירא לן כרבא, כי אלא מוקקינא אפטרופוס. דאמר נהרדעי: נוקקין ומעמידין אפטרופוס, לרבא נמנעא שיהוה שניה של מידוקינא, ואין צריך להעמיד אפטרופוס. ואם תאמר. דפרפק "הגדול" בראא כגון קמא בראא, בר תמוה דרבי רימח טרק לגי באפרי דרבי ירמיה, אחא לקמיה דרבי אבא. אמר ליה: שיהוה אמר ליה: ודא מיתיתא חסיד דאודוקי בריה אבותא ואמר ליה: וכי מקבלין עדות שלא בפני בעל דין? ומאי אשנא משטתקי. והדיבא דנמנעא שאינה שלו מוקקין ומקבלין עדות, אף על פי שהיתומים עקשים יש לומר: דהתם מחתלה היתה של אביו יתום, כי נמי איכא חסדי דאודוקי - אין לו לקבל עדות זה. ואין אודוקי חסדי בשיקרא. דשנא שום תנאי היה לאביו עמו להחזיק ואף על פי שהוא של אב. אבל בשעתין, נמנעא שדה שאינה שלו, שהיתומים מעידים שיהוה - הלכך לא מחוקקין חסדי בשקרי שפנא לא גולה. אלא דאי גולה. וליכא לממרע שנתא חור ולקחה. כיון כדבגליהו לא ליה - לא אמרין שנתא חור ולקחה, כי דהכיר ברור שהאב גולה ואינו של אביו, ושפיר נקבל העדות דגולה האב שלא בפני בעל דין, כיון שהרבר ברור ליה שאין השדה שלי. אכן וכן דרבי "אחם ער" (שם עמוד ב) דקאמר ביה: ותיקן שותקן בעבדי אביו וירא לחון שדה חברי, ואמר "שלי הוא" - אין אומרין לו המתן עד שגדיל, אלא מוציאין שדה אמתו ליה. ותסקי הלחמוד דרובת: דמפקינן מניה, ולא קיימא אדחוקה אדחוקה. ושמע דאבא מילי דמקבלין עדות שלא בפני בעל דין, ולכך נראה, הדיבא דייב מודה ממלחה על פה - דנוקקין, ועידו עדים שמענו הודאת האב בפני בית דין, ויגבו משל היתומים החוב על פי העדות. ולא אמר אין מקבלין עדות אלא בפני בעל דין, כיון שהרבר ברור בלא שום נמנום שדוהיה האב, ונמי לנמנעא שאינה שלו. ומיזו דמורא דמנומא הבאה מחמת יתומים, כי נמי ידעין כבדור שלא הפסיק צררי - כל הדיבא כח מחמת היתומים אין נוקקין, כדאייתא פרק "שור שנגח ארבעה חמשה" (בבא קמ"ט). דשור שיהוה פטור, ומטעם דאין נוקקין. ופירש רבינו יצחק. דלא שיק צררי, ומכל מקום אין נוקקין, דאין מקבלין עדות שלא בפני בעל דין. כיון דאמר: "שדה זו" ומנה זו" - אין צריך להעמיד אפטרופוס ליעד אם פרע אם לאו, ויש לו שובר. ומעמידין האפטרופוס ליעד אם פרע אם לאו ויש לו שובר, ועימדה האפטרופוס לבקש השובר כן חפצי דהמו, או למצוא שום עדות החפסת צררי. ואם אומר: כיון דאמר "תנו", אפילו אינו חייב כלום - יתנו לו, כיון דבמנה מחמת מיתה הוא. ויזא מתנה בעלמא יש לומר: שהיא סתוב להודיעי בשביל חובו ולא מתנה, ולכך אין לתא אלא למי שמתחייב לו. וכן משמע פרק "גט פשוט" (בבא בתרא קע"ב). על הודא שהבאתי לעיל: אמר "תנו" - קיימא למשטתא אלמא, דמשום שידע לו, כשאמר "תנו" - כאילו נתקיים השטר, אבל אם לא היה חייב - לא היה נותן בתורת מתנה. אמרי' נהרדעי בעלולו נוקקין ומעמידין אפטרופוס - פירוש: בכולה - "שדה זו" ומנה זו."

1 אילימא בבגל חוב נוי - דלא בעי למינטר עד גרמלי, כמו צאתו למיחמין נוי ברהו? 1
2 תא שמע - דתנאי לעיל גבי ברהו: על מנת ליתן לאשר כו'. מי צאית - לימי 2
3 הברהו? רבא אמר - דא דאין נוקקין לנכסי יתומין. משום שובר - דשטמא שובר 3
4 דהוה לאביהם על השטר הזה, שפירש, ויתומים אין יודעין דהיך הוא. ומפיעת שלא 4
5 בפניו - כגון ששלח לא בעל דין 5
6 הם. לא שני - דבית דין יורדין לנכסי אדם 6
7 אבל בפניו, אלא כתובת אשה משום חזא, 7
8 שאל בעל חוב - יתמח עד שחזרה. ואם אמר 8
9 אביהו תנו - נוקקין. שדה זו ומנה זו - אם 9
10 אמר "תנו שדה זו לפלוני בחבור" ואי "מנה זו" 10
11 ונוקקין ליתן לו, אמר צריך להעמיד 11
12 אפטרופוס ליתומים על כך. שדה סתם ומנה 12
13 סתם נוקקין ומעמידין אפטרופוס - 13
14 ליתומין, לברור ליתן אף פיקה, ולהגבות את 14
15 הז מן המבורח. אבל נמנעא - כד 15
16 היתומים שדה אחת שלא היה של אביהן, 16
17 אלא גולה - נוקקין להוציא גולה מים. 17
18 אמר צריך אפטרופוס. בכולו - אפילו 18
19 "שדה זו ומנה זו" נוקקין ומעמידין 19
20 אפטרופוס. בר נמנעא שאינה שלו, דאין 20
21 צריך אפטרופוס, אלא מיד מוציאין אותה 21
22 מיד, דאודוקינא חסדי ומעמידים על הגולה 22
23 בשקרי - לא מחוקקין.

1 תנו: שום היתומים שלשים יום, ושום הקדש ששים 1
2 יום, ומקריין בבקר ובערבי; במאי עסקינן? אילימא 2
3 בבגל חוב גוי - מי צאית? אלא פשיטא, בבגל חוב 3
4 ישראל; בשלמא לרב הונא בריה דרב יהושע - מוקין 4
5 לה בשתיב מודה, אלא לרב פפא קשיא! - אמר קה רב 5
6 פפא, אי ביעת אמיא: בתובה משום חזאי, ואי ביעת 6
7 אמיא: בבגל חוב גוי שקיבל עליו לזון ביעת ישראל. 7
8 אי קיבל עליו, ליגמר ליה עד דגרדלי! - שקיבל עליו 8
9 לזו ולא קיבל עליו לזו. תא שמע: על מנת ליתן לאשה 9
10 בתובה ולקבל חוב חובו; במאי עסקינן? אילימא בבגל 10
11 חוב גוי - מי צאית? אלא פשיטא, בבגל חוב ישראל; 11
12 בשלמא לרב הונא בריה דרב יהושע - מוקין לה בשתיב 12
13 מודה, אלא לרב פפא, בשלמא בתובה - משום חזאי, 13
14 אלא בעל חוב קשיא! - לעולם בבגל חוב גוי, וכן 14
15 שקיבל עליו לזון בדיני ישראל - אי קיבל עליו, ליגמר 15
16 ליה עד דגרדלי! - שקיבל עליו לזו ולא קיבל עליו לזו. 16
17 רבא אמר: שלוש שובר. אמר ליה בר הונא בריה דרב 17
18 ורתקא: ונמנעא שיהוה בפניו - לא תפרע אלא בשבועה; ואמר רבי אחא שר הביירה: מעשה 18
19 בא לפני רבי יצחק נפחא לאנאמטוביא, ואמר: לא שנו אלא כתובת אשה משום חזאי, אבל בעל 19
20 חוב - לא, ורבה אמר רב נחמן: אפילו בעל חוב נמי, ואי חיישת לשובר, התם נמי נתיחש! 20
21 אמר ליה: תתם דראמרין מעמא - שלא יהא כל אהר נוסל מעותיו של חברו והולך ויושב לו 21
22 בגמיתת הים, אמר רבא, הלכתא: אין נוקקין לנכסי יתומין, ואם אמר: "תנו" - נוקקין; "שדה 22
23 זו" ו"מנה זו" - נוקקין ואין מעמידין אפטרופוס, שדה סתם ומנה סתם - נוקקין ומעמידין 23
24 אפטרופוס. אמרי נהרדעי: בכולו נוקקין ומעמידין אפטרופוס, לרב נמנעא שדה שאינה 24
25 שלו, דאודוקינא סדרי בשקרי לא מחוקקין. אמר רב אשי: תלפך אודוקינא לא מידוקינא, דהא אמר 25
26 רבא: הלכתא אין נוקקין, ואין מידוקינא - מוקקינא אפטרופוס, דאמרין נהרדעי: בכולו נוקקין 26
27 ומעמידין אפטרופוס, לרב נמנעא שדה שאינה שלו, דאודוקינא סדרי בשקרי לא מחוקקין, 27
28 משה

1 חוב - לא, ורבה אמר רב נחמן: אפילו בעל חוב נמי, ואי חיישת לשובר, התם נמי נתיחש! 1
2 אמר ליה: תתם דראמרין מעמא - שלא יהא כל אהר נוסל מעותיו של חברו והולך ויושב לו 2
3 בגמיתת הים, אמר רבא, הלכתא: אין נוקקין לנכסי יתומין, ואם אמר: "תנו" - נוקקין; "שדה 3
4 זו" ו"מנה זו" - נוקקין ואין מעמידין אפטרופוס, שדה סתם ומנה סתם - נוקקין ומעמידין 4
5 אפטרופוס. אמרי נהרדעי: בכולו נוקקין ומעמידין אפטרופוס, לרב נמנעא שדה שאינה 5
6 שלו, דאודוקינא סדרי בשקרי לא מחוקקין. אמר רב אשי: תלפך אודוקינא לא מידוקינא, דהא אמר 6
7 רבא: הלכתא אין נוקקין, ואין מידוקינא - מוקקינא אפטרופוס, דאמרין נהרדעי: בכולו נוקקין 7
8 ומעמידין אפטרופוס, לרב נמנעא שדה שאינה שלו, דאודוקינא סדרי בשקרי לא מחוקקין, 8
9 משה

1 חוב - לא, ורבה אמר רב נחמן: אפילו בעל חוב נמי, ואי חיישת לשובר, התם נמי נתיחש! 1
2 אמר ליה: תתם דראמרין מעמא - שלא יהא כל אהר נוסל מעותיו של חברו והולך ויושב לו 2
3 בגמיתת הים, אמר רבא, הלכתא: אין נוקקין לנכסי יתומין, ואם אמר: "תנו" - נוקקין; "שדה 3
4 זו" ו"מנה זו" - נוקקין ואין מעמידין אפטרופוס, שדה סתם ומנה סתם - נוקקין ומעמידין 4
5 אפטרופוס. אמרי נהרדעי: בכולו נוקקין ומעמידין אפטרופוס, לרב נמנעא שדה שאינה 5
6 שלו, דאודוקינא סדרי בשקרי לא מחוקקין. אמר רב אשי: תלפך אודוקינא לא מידוקינא, דהא אמר 6
7 רבא: הלכתא אין נוקקין, ואין מידוקינא - מוקקינא אפטרופוס, דאמרין נהרדעי: בכולו נוקקין 7
8 ומעמידין אפטרופוס, לרב נמנעא שדה שאינה שלו, דאודוקינא סדרי בשקרי לא מחוקקין, 8
9 משה

רעכיזן. פרק ששי – שום היתומים דף כג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" קייט תוספות

1 **משנה** ידור הנאה – ידור של חזירנה לעולם. ושמן משום ערמה מגרש לה,
 2 שתובה כתובתה מן ההקדש וחיזורה. קינויניא = ערמה. **גמרא** לימא **כתנאי**
 3 **אמר**ה חזירנה – ולא דבר רבי הוא? **אלא** **בבבאי** – דהתם קאמר רבי אליעזר
 4 דאדם עושה קינויניא על ההקדש, משום דנאי ודסקול משתו ליהוי דידיה. **אבל**
 5 **בשביב** מרע – לפלמיה קאי: **אין** **אום** **חובא**
 6 **ולא** לו – להדיח בשביל אחר לא חזאר. רבי 1
 7 **אליעזר** **סבר** – כיון ומדרינן ליה ברבים 2
 8 שלא חזירנה – שוב אין לו פרה, ולכך 3
 9 מהני הנדר, ומדרינן, יש לו פרה – ומשום 4
 10 הכי אינו צריך, דהא לא מהני מיד. על דעת 5
 11 רבי – שאומרים לו נדר. **בשאלה** **ההקדש** 6
 12 **פליגי** – רבי אליעזר סבר אין נשאלין על 7
 13 ההקדש לחכם, ואפילו אמרו לו לחכם, אל 8
 14 לדעת כן נדרתי, והקדש טעם הוא – ואילו 9
 15 הכי אין חכם מתיר נדרו, ולכך, ויזי פירושו 10
 16 את אשתו בהקדשו – מתחרט, ואינו מוצא 11
 17 חכם שיתירו, ולכך עושה קינויניא זו, ורבי 12
 18 דעשה סבר, ואפילו על הקדש, ודבאי איני 13
 19 צריך לידור הנאה, דאי משום קינויניא היה 14
 20 עבדי, הוה מנשיל על נדריה, ולא בעי 15
 21 לגרשה, והתניא – בניהוא, דבשאלה 16
 22 פליגי. **הן** **הן** **רבי** **בית** **שמואל** **הן** **הן** – 17
 23 מחלוקת רבי אליעזר ורבי יהושע ויהוי נמי 18
 24 מחלוקת בית שמואל ובית הלל. **הקדש** **טעם** 19
 25 **הקדש** – אין שאלה להקדש. **הקדש** **טעם** 20
 26 – כגון "שור לבן חירזא מבתי הקדש" 21
 27 ונמצא נמי, **אמר** **כל** **דנשע** **בבי** **די** **בינע** 22
 28 **מגרש** – שאמרו לו דור הנאה? ילך דינע 23
 29 וירשנה דבתי חות – רב הונא, ואי היה 24
 30 מוגרשה לא מצו לאחוריה, כיון שמעון בן 25
 31 נמילאל – במסכת כתובות (צה"ב). האומר 26
 32 שבעת מינה נבסכי כל ואחריו לפלוגי, ויוד 27
 33 הראשון ומכר ואכל כו', רבן שמעון בן 28
 34 נמילאל אמר: אין לשני אלא מה ששיר 29
 35 הראשון, ודבא נמי דרבי ערוב.
 36 **קבלן**

37 **רבי** **אליעזר** **ברבי** **שמעון**: **הן** **הן** **דבר** **בית** **שמואל** **הן** **הן** **דבר** **בית** **הלל**, **שבות** **שמואל** **אומרים**:
 38 **הקדש** **טעום** – **הקדש**, **ובית** **הלל** **אומרים**: **הקדש** **טעום** **הוא**, **ורב** **הונא** **גריה** **צורבא** **מרבנן** **הוה**,
 39 **גמליאל** **אומר** "וכו' **משה** **בר** **עצרי** **ערבא** **קללתיה** **הוה**, **ורב** **הונא** **גריה** **צורבא** **מרבנן** **הוה**,
 40 **ודיחא** **ליה** **מילתא**. **אמר** **אביי**: **ליפא** **דנכסי** **עצה** **לרב** **הונא**, **דליגיש** **לדיבתיהו** **ויתתעב**
 41 **כתובתה** **מאבדה**, **ולתדרה** **מיהדרדי** **אמר** **ליה** **רבא**: **והאנן** **ידור** **הנאה** **תננו**! **ואביי** **אמר** **כל**
 42 **דמגרש**, **קבי** **דינא** **מגרש**? **לסוף** **אינלא** **מילתא** **דכהן** **הוה**, **אמר** **אביי**: **פתר** **עניא** **אולא** **ענייתא**.
 43 **ומי** **אמר** **אביי** **הכי**? **והאמר** **אביי**: **איזהו** **רשע** **ערום**? **זה** **המשיא** **עצה** **למפור** **בנכסי** **ברבן**
 44 **גמליאל** **אין** – **גריה** **שאני**, **ועורבא** **מרבנן** **שאני**. **ותפוק** **ליה** **דערב** **דכתובה** **לא** **משתעבדו**
 45 **קבלן**

בדיאית פבר "שבות דהינין" (שבות במ"ב), אלא בשבותה. וכין ולא חיישין עשעה קינויניא להודות כמה חייב – כמו בן

פ"ר סבר יש לו הפרה – ואם תאמר נמי דיש לו הפרה, מכל מקום קיטא לן דצריך לפטר תנור, ואם בן אתי נקי חכם אל מפר ליה וכו' דאין צריך לפטר
 תנור כי אם הלשט שטר בו, אבל אין צריך לפטר למה נדר. ולא דמי להודיא דניטן (ל"ה). גבי כן שנשא אשה בעברה, ואמר עלה: נדר ועבר,
 יודר ומגרש. דאמרת עלה דצריך לפטר. ומשום הכי לא מתיר ליה חכם, שהרי התם הוא נדר שלא יזנה מאשתו פסולה, כשיבא לפני חכם ומפרש לו נדר – לא יתיר
 לו. אבל הבא לא ינעם מלתתיה, אפילו אם ישמע הלשון שטר.

בשאלה דהקדש מפלגני – פירוש: דרבי יהושע יש שאלה, לפיכך אין צריך להירי הנאה מאשתו אם יגרשנה, ולא חיישין דמגרש קינויניא לגבות מן ההקדש הוא
 מגרשה, ולמה לו לגרשה? שאל על ההקדש. וזיה הקדש טעום, ואו לא יזיה הקדש. ותימה קצת דקיטא לן בבית הלל, דהקדש טעום לא יזי הקדש, ואם
 כן יש שאלה, ואם כן היאך קאמר רב הונא דבבבאי אדם עושה קינויניא להקדשו ולמה יעשה קינויניא. כיון דרמיז שאל על ההקדש כמו שאמר רבי יהושע ולמה מה דפרשית
 לעיל נחא. דקינויניא דשבויה דבר שהוא קל – עבדי, ולא ישאל על הקדשו. אבל גבי יגרשה, כי האי לגרש אשתו כיון לחחוריה – לא עבדי, כיון דרמיז שאל על הקדשו.
ותיפוק **ליה** **דערב** **הוא** **וכו'** – ותימה: אמאי לא פריך הכי כל הני פירכות אמתניתין? ויש לומר: דעל מנתין לא רצה להקשות, לפי שהיה פשוט לתרין דהוה ליה ואשתרין.
 ערב

1 **לכי** יגרשנה ידור הנאה – תימה לרבי: למה ידור הנאה? וכי הוא הוא עושה? והלא
 2 אינו רוצה שגובה מן ההקדש, וארבה לאשה היה לו לקנסה, שגובה מן
 3 ההקדש? ויש לומר: כיון דחיישין שמא עושה קינויניא על ההקדש או על הערב
 4 שהבטיע בערבות – לדידה לא קנסה רבנן, ולא רואי ליהו, כדי לידע אמר כותבו
 5 להערים ולא חותיע לו כותבו שהחירו.
 6 **אלא** **הא** **דאמר** **רב** **הונא** **שכיב** **מרע**
 7 **שהקדש** **כל** **בנכסיו** **ואמר** **מנה** **פלוגי**
 8 **בידי** **נאמן** **כו'** – **ואם** **תאמר**: **הדי** **פבר**
 9 **בתרא** **דבבא** **בתרא** **(קעהא)**, **מוקי** **לפלמיה**
 10 **דרב** **הונא** **דנקיש** **שטרא**, **ואם** **כן** **הכי** **שיח**
 11 **הבא** **חששא** **דקינויניא** **הרי** **חשתי** **מקיים**
 12 **ביד** **פלוגי**, **ובדאי** **ששטא** **קאמרו** **קמי** **השטא**
 13 **דעל** **כרוך** **איבא** **חששא** **דקינויניא**. **דאי** **לא**
 14 **אמר** **"מנה** **פלוגי** **בידי"**, **אפילו** **היה** **לו** **שטר**
 15 **בני** **אין** **לא** **יטול** **אלא** **בשבויה**, **והשטא**
 16 **דאמר** **"מנה** **פלוגי** **בידי"** – **נטל** **בלא**
 17 **שבויה**, **חזיבי** **נמי** **איבא** **פבר** **"שבויה"**
 18 **הדינין** **(שבועת** **מ"ב)**, **בדי** **נא** **דנא**: **שבטנין**
 19 **לקטן** **ולקדש**. **ומפרש** **בגמרא** **עלה**: **להקדש**
 20 **–** **לפירע** **מנכסי** **הקדש**. **ופריך**, **הניבא**
 21 **מנכסי** **מטועבדים** **לא** **תפרע** **אלא** **בשבויה**,
 22 **מנה** **לו** **מטועבד** **להודי** **מל** **מי** **מטועבד**,
 23 **לנבדה**: **סלקא** **דערך** **אמאי** **להודי** **הוא**
 24 **דאדם** **עושה** **קינויניא** **להודי**, **אבל** **הקדש**
 25 **אדם** **עושה** **קינויניא** **להקדש**. **אך** **משמע**
 26 **לך**. **והא** **אמר** **רב** **הונא**: **שכיב** **מרע** **שהקדש**
 27 **כל** **בנכסיו** **ואמר** **"מנה** **פלוגי** **בידי"** – **נאמן**,
 28 **חוקה** **אין** **אדם** **עושה** **קינויניא** **על** **ההקדש**
 29 **וזני** **מילי** **שכיב** **מרע**, **דאין** **אין** **חזיתא** **אלא** **לו**
 30 **אבל** **בריא** **אדם** **עושה** **קינויניא** **להקדש**.
 31 **אלא** **מא** **אסתחן** **התם** **קינויניא** **גבי** **שבויה**, **הכי**
 32 **נמי** **אמרינן** **חבא**. **מיהו**, **תימה**: **לפי** **מאי**
 33 **דמסק** **התם**, **דוקא** **בשכיב** **מרע** **אמר** **רב**
 34 **הונא** **דאין** **אדם** **עושה** **קינויניא** **להקדש**, **אבל**
 35 **בריא** – **אדם** **עושה** **קינויניא** **להבא**. **והא**
 36 **אמר** **דבבבאי** **פליגי** **רבי** **אליעזר** **ורבי** **יהושע**.
 37 **ואמר** **רבי** **יהושע** **דאין** **אדם** **עושה** **קינויניא**
 38 **להקדש**, **ואם** **כן** **נימא** **דרב** **הונא** **דלא** **כרבי**
 39 **יהושע** **ויש** **לו** **לומר**: **דקינויניא** **והודי**, **כגון**
 40 **לפטר** **עצמו** **משבויה** – **בריא** **עושה**
 41 **קינויניא** **להקדש**. **ומכל** **מקום** **מייחי** **שפיר**
 42 **ממילתא** **דרב** **הונא** **על** **מנותין** **מכל** **שכן**
 43 **דאפילו** **קינויניא** **בשבויה** **אמר** **רב** **הונא** **דאין**
 44 **אדם** **עושה** **להקדש**. **וכל** **שכן** **קינויניא**
 45 **דמתנין** **לגרש** **אשתו**. **דחוקה** **אין** **אדם**
 46 **חזיתא** **אלא** **לו** – **לכך** **נאמן** **להבונה** **כל**
 47 **שבויה**. **ואף** **על** **גב** **דאין** **נוקטין** **מנכסי**
 48 **משיעבדים** **ומהקדש** **דחוי** **כמשעבדי**,
 49 **כגון**

50 **רבי** **אליעזר** **ברבי** **שמעון**: **הן** **הן** **דבר** **בית** **שמואל** **הן** **הן** **דבר** **בית** **הלל**, **שבות** **שמואל** **אומרים**:
 51 **הקדש** **טעום** – **הקדש**, **ובית** **הלל** **אומרים**: **הקדש** **טעום** **הוא**, **ורב** **הונא** **גריה** **צורבא** **מרבנן** **הוה**,
 52 **גמליאל** **אומר** "וכו' **משה** **בר** **עצרי** **ערבא** **קללתיה** **הוה**, **ורב** **הונא** **גריה** **צורבא** **מרבנן** **הוה**,
 53 **ודיחא** **ליה** **מילתא**. **אמר** **אביי**: **ליפא** **דנכסי** **עצה** **לרב** **הונא**, **דליגיש** **לדיבתיהו** **ויתתעב**
 54 **כתובתה** **מאבדה**, **ולתדרה** **מיהדרדי** **אמר** **ליה** **רבא**: **והאנן** **ידור** **הנאה** **תננו**! **ואביי** **אמר** **כל**
 55 **דמגרש**, **קבי** **דינא** **מגרש**? **לסוף** **אינלא** **מילתא** **דכהן** **הוה**, **אמר** **אביי**: **פתר** **עניא** **אולא** **ענייתא**.
 56 **ומי** **אמר** **אביי** **הכי**? **והאמר** **אביי**: **איזהו** **רשע** **ערום**? **זה** **המשיא** **עצה** **למפור** **בנכסי** **ברבן**
 57 **גמליאל** **אין** – **גריה** **שאני**, **ועורבא** **מרבנן** **שאני**. **ותפוק** **ליה** **דערב** **דכתובה** **לא** **משתעבדו**
 58 **קבלן**

בדיאית פבר "שבות דהינין" (שבות במ"ב), אלא בשבותה. וכין ולא חיישין עשעה קינויניא להודות כמה חייב – כמו בן

פ"ר סבר יש לו הפרה – ואם תאמר נמי דיש לו הפרה, מכל מקום קיטא לן דצריך לפטר תנור, ואם בן אתי נקי חכם אל מפר ליה וכו' דאין צריך לפטר
 תנור כי אם הלשט שטר בו, אבל אין צריך לפטר למה נדר. ולא דמי להודיא דניטן (ל"ה). גבי כן שנשא אשה בעברה, ואמר עלה: נדר ועבר,
 יודר ומגרש. דאמרת עלה דצריך לפטר. ומשום הכי לא מתיר ליה חכם, שהרי התם הוא נדר שלא יזנה מאשתו פסולה, כשיבא לפני חכם ומפרש לו נדר – לא יתיר
 לו. אבל הבא לא ינעם מלתתיה, אפילו אם ישמע הלשון שטר.

בשאלה דהקדש מפלגני – פירוש: דרבי יהושע יש שאלה, לפיכך אין צריך להירי הנאה מאשתו אם יגרשנה, ולא חיישין דמגרש קינויניא לגבות מן ההקדש הוא
 מגרשה, ולמה לו לגרשה? שאל על ההקדש. וזיה הקדש טעום, ואו לא יזיה הקדש. ותימה קצת דקיטא לן בבית הלל, דהקדש טעום לא יזי הקדש, ואם
 כן יש שאלה, ואם כן היאך קאמר רב הונא דבבבאי אדם עושה קינויניא להקדשו ולמה יעשה קינויניא. כיון דרמיז שאל על ההקדש כמו שאמר רבי יהושע ולמה מה דפרשית
 לעיל נחא. דקינויניא דשבויה דבר שהוא קל – עבדי, ולא ישאל על הקדשו. אבל גבי יגרשה, כי האי לגרש אשתו כיון לחחוריה – לא עבדי, כיון דרמיז שאל על הקדשו.
ותיפוק **ליה** **דערב** **הוא** **וכו'** – ותימה: אמאי לא פריך הכי כל הני פירכות אמתניתין? ויש לומר: דעל מנתין לא רצה להקשות, לפי שהיה פשוט לתרין דהוה ליה ואשתרין.
 ערב

1 ערב תן הקדש מן לוקח מנו - וימנה לרבי; וכי לא ידע שבכל התלמוד דאשה
 2 גובה כתובתה מן הלוקחה? ותהרדעי דאמרני נמי לא גביא, אמאי אינה גובה
 3 מן הלוקחה? ושטאי ישי לומר: שמכר בסבי גזירשה מדר, לכך היה חרש משום
 4 קניטאי. אבל אם היה מקדש קודם הרבה מן הגירושין, שגירשה לאחר זמן - לא
 5 הדין שישין מן המכר.

6 **הפודה** - פודה - לפרוש רש"י משמע
 7 רדיעני האי דמפרש אורי כך
 8 הקדש שנתקן והיה חובו מנו - מוסף עוד
 9 דער. ואין הלשון משמע כן. לפיכך נראה
 10 לפרש דהבא מיייר שאין בחוב כנגד הנכסים.
 11 אלא מיייר כגון הקדש טאה הדיה בחובה
 12 שתישם מנה. והכי פירשה ופודה. כל
 13 הרעה לפודה - פודה מן הקדש ויתן כנגד
 14 המותר שהנכסים יתירם על החוב. ויצא לו
 15 הנכסים לחלוץ על ידי כך. שהרי כנגד החוב
 16 לא חל הקדש, והיה נראה שפרה הכל, ולא
 17 אמרנין כחובתה בלא פדיון. והפודה יתן
 18 לשאת תורהו ואל כנגד.

19 **מוסף** עוד דער כו - פירש רש"י: בעל
 20 חוב וסיפף להלוותו דער, ופודה
 21 הנכסים האלו. משמע ופירושו שבעל חוב
 22 עצמו פודה. אין לשון המשנה משמע כן.
 23 דקתני: על מנת ליתן כו'. לכן נראה לפרש
 24 שהלוא וסיפף להלוות עוד דער, ופודה
 25 הנכסים אלו כדי ליתן לעשה תורהו
 26 ולבעל חוב חובו. **משום** הרבי אבדו -
 27 מנאן מביא רש"י ראיה דהא דאמר רבא
 28 (כתובות נ"ט) הקדש נמקיע ויהי שיעבוד -
 29 דוקא הקדש וקדושת הנוף דחמייר, אבל
 30 קדושת דמים - לא. דהא תבא, דמן דאין הין
 31 הקדש חל על הנכסים כיון דמשועבדים הם.
 32 ואין צריך פדיון אלא משום הרבי אבדו שלא
 33 יאמר כו'. וספק ביד מורי אם הלוא אין לו כי
 34 אם משלטיין, רדיעני קדושת דמים, והקדשין
 35 אלו - לא. אם יחול הקדש אם לא. ודאי אם
 36 מוכר המכר - מוכר, ולא יתפוס המלוה מיד
 37 הלוקח, לפי שאין שיעבוד המלוה על
 38 המשלטיין. אלא הקדש, ספק הוא אם יחול
 39 עליון. אין להוכיח מזה פירוש רש"י איות
 40 דאמר רבא (בבא קטא ל"ג.) עשה שורו
 41 אפוחיין והקדשין איהו בעל חוב גובה דימני
 42 - דדוקא קדושת הנוף הוא דמפקיע מיד
 43 שיעבוד, אבל קדושת דמים לא. משמע
 44 אפילו משלטיין אין הקדש חל עליונהו
 45 הוא קדושת דמים. און ר' אריה, דאפשר
 46 להעמידה כגון שהקנה למלוה משלטיין אב
 47 מקרקעי, כדבאי גנא חל שיעבוד המלוה על
 48 המשלטיין, כדאיטא פרק "חוקת הבתים"
 49 (בבא בתרא מד, ב.) ואפילו מן הלוקח יגבה.
 50 ונראה דמתניתין מייירי בכל נכסי, בין מקרקעי
 51 בין משלטיין, וקאמר דילי מילי דהקדשין
 52 ואן צריכיין פדיון אלא משום הרבי אבדו.

53 **ואם** לא אינו פודה - פירש רש"י: ואם
 54 לא, דחובו יתיר מהקדש - לא
 55 ארעא דהכי אפשה ליה עליו, הלכך לא
 56 גבי מקדש. **שטאי** ארינא: ואם לאו אינו
 57 פודה אלא בלא פדיון יקח והראשן שמעת
 58 דהוא עיקר. עד כאן לשונו. אבל בתוספתא
 59 דמכילתין משמע מלישנא בתרא, דהני
 60 בהריא: ואם לאו - אין הקדש כלום.

61 **עד** פלגא - שיש לישוב כשתל לשונות. דכיון שאינו שוה אלא בעיר מפלגא - לא יתן לקדש
 62 עליו, ולא שיק שטאי יאמרנו הקדש יוצא בלא פדיון.

1 בקבל הוה - שהתפיסה רב הונא מטעמיה לכתובתה, והיא השלישית לאביו. והיינו
 2 בקבל, שנשא ותתן ביד. א"י ליה - נכסי ללוה בשעת הלואה - לא משתעבר
 3 ערב באמירתו, דכיון דאין לו ממה ליפרע מן הלוה - לא גמר ומשעבר נפשה.
 4 דאיתמר - ליעל קאי, דארמך הניחא למאן דאמר בקבל וכו'. **ערב** דכתובה דעבי
 5 הכל - משתעבר - דנמצא קאי עבי
 6 לזווגו, ולא מידי מחסר לה, דהא לא הדיבא
 7 זוזי, ולא מידי חסרה - ערובין. עיקר הגני -
 8 הדישיתן שבט יעשו קניטאי עליו, דדור
 9 דהנא. לוקח מהו - מי הדישיתן לקניטאי,
 10 שלארש שמתירין זו קרקע מן הלוקח -
 11 דחזירנה, דדור דהנא? ברובלא לישבוב
 12 ולולי - כסחור זה שנתנו מתעוץ כלומר,
 13 נתן זני הוא הדין ללוקח, ויזיל וגיבין -
 14 בתמייה, וכי היה לו קלנות? **משנתה** והיתה
 15 עליו **כתובת אשה** - משקנה גירושין
 16 להקדש, וליכא קניטאי. **אלא הפודה** פודה
 17 בעלם פדיון איתון מן הקדש, חובו בריתי
 18 אל אבדו מועט, על מנת לשלם. **הדאי** לא
 19 חייל עלעידו הקדש, שהרי אינו שלו. והאי
 20 בנמרא - משום גזירה דהא כדמפרש
 21 בנמרא. **מוסף** עוד דער - בעל חוב וסיפף
 22 עוד להלוותו דער לזה, ופודה את הנכסים
 23 האלו. **גמרא** לפי לא למייר הפודה פודה
 24 תשקול אשה ובעל חוב בלא פדיון, דהא
 25 לא חל הקדש עליונהו, אלא אדם משקל דבר
 26 שאינו שלו דרבי אבהו - בפרק בתרא
 27 (ערבין לג, א.) **אלא** חובו כנגד הקדש פודה
 28 דכרבי מועט, כדאמרן, השתא איכא
 29 למייר כי אפיהי פקדושה, א"ר ארעא
 30 דלמגיבתי מנרין נכסי אפיהי. ואי לא, דרבי
 31 יתיר מהקדש - לאו ארעא דהכי אפיהי
 32 אלא המוני דמגיבתי, הלכך לא גבי מהקדש.
 33 לישנא ארינא: ואם לאו - אינו פודה, אלא
 34 רבנן דרבי יקח, והראשן שמעת, והוא עיקר.
 35 **ובל** עד כמה - סבירא דהא ארעא דהני
 36 נכסי אפיהי. **עד פלגא** - אבל בעיר מפלגא
 37 לא. **משנתה** משמכנין אותו - גזר כנס
 38 לתקוח גוטל בעל כרחו. וכן מוכח ומטה
 39 ותפילין - אבולוו שמיירנין לו מנת ללקוח
 40 אם אין לו. **כפל** מין זמין - שיש (לו)
 41 אמנות שצריכה ארבע וחמש כלים. **מעצדין**
 42 = "לרדוריש, משנתה" = שני, סבין כלא
 43 פגיונות חותך מזה, כעין שיש לעשי
 44 מסיקות. **צטרף** - צמד כקר מן כלי אמנות.
 45 מין אחד הרבה זמין אחד מועט - כגון
 46 שלשה מעצדים ומגירה אחת, נתון שנים מן
 47 המרובה השלישית לגובר, וכל שיש לו מן
 48 המועט - כמה שיש לו, ולא ובניא ליה
 49 אחרותי. רבי דחי רעד השתא הוא טעיל
 50 בהכי - השתא נמי ותיטג ליה. **הפקדש**
 51 נכסיו - תפילין בכלל נכסיו. מעילין לו
 52 תפיליו - ופודה אותן.
 53 גמרא

1 **קבלן הוה** - הניחא למאן **דאמר**: **קבלן** אף על גב
 2 **דלית** ליה **נכסיה** **ללוה** - **משתעבר**, **אלא** **למאן** **דאמר**:
 3 **אית** ליה - **משתעבר**, **לית** ליה - **לא** **משתעבר**, **מאי**
 4 **איכא** **למימר**? - **איבעית** **אימא**: **רב** **הניחא** **הוה** **ליה**
 5 **ואישתדוף**, **ואיבעית** **אימא**: **אבא** **לגביה** **בריה** **שעברה**
 6 **משעבר** **נפשיה**, **דאיתמר**: **ערב** **דכתובה** - **דגרי** **הכל**
 7 **לא** **משעבר**, **קבלן** **דבעל** **חוב** - **דגרי** **הכל** **משתעבר**.
 8 **ערב** **דבעל** **חוב** **ואקבלן** **דכתובה** - **פליגי**, **איכא** **למאן**
 9 **דאמר**: **אית** ליה **נכסי** **ללוה** - **משתעבר**, **לית** ליה -
 10 **לא** **משתעבר**, **ואיכא** **למאן** **דאמר**: **אף** על גב **דלית**
 11 **ליה** - **משתעבר**. **והלכתא** **בכולהו**: **אף** על גב **דלית**
 12 **ליה** - **נמי** **משתעבר**, **לכר** **מערב** **דכתובה**, **דאף** על גב
 13 **דאית** ליה - **לא** **משתעבר**, **מאי** **מעמא**? **מצוה** **קעבד**
 14 **ולא** **מידי** **חסריה**, **ההוא** **גברא** **דזיבניהו** **לנכסיה** **וקא**
 15 **גרישה** **לרבייתהו**, **שליחה** **רב** **יוסף** **בריה** **דרבא** **לקמיה**
 16 **דרב** **פפא**: **ערב** **תנו**, **הקדש** **תנו**, **לוקח** **מהו?** **אמר** ליה:
 17 **תנא** **כי** **ורקלא** **ותיבשי** **וגיזיל** **גהרדעי** **אמרי**: **התנו**
 18 **הנכסיה** **תנו** **לא** **תנו**, **אמר** **רב** **משירשיא**: **מאי** **מעמא**
 19 **דהרדעי?** **בשלימא** **הקדש** - **משום** **ריוח** **דהקדש**, **ערב**
 20 **נמי** **מצוה** **הוא** **דעבר** **ולאו** **מידי** **חסריה**, **אלא** **לוקח**,
 21 **מכרי** **מידע** **ידע** **דכל** **חד** **והו** **איכא** **עליה** **כתובה**,
 22 **אמאי** **זיזיל** **וגיבין?** **איהו** **הוא** **דאפסיד** **אנפשיהו** **משנתה**
 23 **המקדש** **נכסיו** **והיתה** **עליו** **כתובת** **אשה** **ובעל** **חוב** -
 24 **אין** **האשה** **יכולה** **לגבות** **כתובתה** **מן** **הקדש**, **ולא** **בעל**
 25 **חוב** **את** **חובו**, **אלא** **הפודה** **פודה** **על** **מנת** **ליתן** **לאשה**
 26 **בכתובתה** **ולבעל** **חוב** **את** **חובו**. **הקדש** **ישמעיה** **מנה**
 27 **והיה** **חובו** **מאה** **מנה** - **מוסף** **עוד** **דינר**, **ופודה** **את**
 28 **הנכסים** **האלו** **על** **מנת** **ליתן** **לאשה** **כתובה** **ולבעל**
 29 **חוב** **את** **חובו**. **גמרא** **למה** **לי** **למימר** **"הפודה** **פודה"**?

30 **משום** **דרבי** **אבהו**, **דאמר** **רבי** **אבהו**: **שלא** **יאמרו**
 31 **הקדש** **יוצא** **בלא** **פדיון**, **מתניתין** **דלא** **ברבן** **שמעון** **כן**
 32 **גמליאל**: **רבן** **דתינאי**, **רבן** **שמעון** **כן** **גמליאל** **אומר**: **אם** **היה**
 33 **חובו** **כנגד** **הקדשו** - **פודה**, **ואם** **לאו** - **אינו** **פודה**.
 34 **ורבנן**, **עד** **כמה?** **אמר** **רב** **הונא** **בר** **יהודה** **אמר** **רב**
 35 **ששת**: **עד** **פלגא**. **משנתה** **אף** על פי **שאר** **הייבי**
 36 **ערבין** **ממשכנין** **אותו**, **ונתנין** **לו** **מוזן** **שליש** **וי** **לכסות**,
 37 **שני** **עשר** **הרש**, **ממה** **מוצעת** **ומכרלו** **ותפילין** **לו**,
 38 **אבל** **לא** **לאשתו** **ולבניו**. **אם** **היה** **אומן** - **נתון** **לו** **שני**
 39 **כלי** **אומנות** **מכל** **מין** **ומין**, **הרש** - **נתנין** **לו** **שני** **מעצדין** **ושני** **מגירות**. **רבי** **אליעזר** **אומר**: **אם**
 40 **היה** **איכר** - **נתון** **לו** **צמד**, **חמר** - **נתון** **לו** **חמורו**. **היה** **לו** **מין** **אחד** **מרוכב** **ומין** **אחד** **מועט**
 41 **אין** **אומר** **למכור** **את** **המרוכב** **ולקוח** **מן** **המועט**, **אלא** **נתנין** **לו** **שני** **מינין** **מן** **המרוכב** **וכל**
 42 **שיש** **לו** **מן** **המועט**. **המקדש** **נכסיו** - **מעילין** **לו** **תפיליו**. **גמרא** **מאי** **מעמא**? **דאמר** **קרא**:
 43 **אם**

44 **אם** **היה** **אומן** **מכל** **מין** **ומין**, **הרש** - **נתנין** **לו** **שני** **מעצדין** **ושני** **מגירות**. **רבי** **אליעזר** **אומר**: **אם**
 45 **היה** **איכר** - **נתון** **לו** **צמד**, **חמר** - **נתון** **לו** **חמורו**. **היה** **לו** **מין** **אחד** **מרוכב** **ומין** **אחד** **מועט**
 46 **אין** **אומר** **למכור** **את** **המרוכב** **ולקוח** **מן** **המועט**, **אלא** **נתנין** **לו** **שני** **מינין** **מן** **המרוכב** **וכל**
 47 **שיש** **לו** **מן** **המועט**. **המקדש** **נכסיו** - **מעילין** **לו** **תפיליו**. **גמרא** **מאי** **מעמא**? **דאמר** **קרא**:
 48 **אם**

49 **אם** **היה** **אומן** **מכל** **מין** **ומין**, **הרש** - **נתנין** **לו** **שני** **מעצדין** **ושני** **מגירות**. **רבי** **אליעזר** **אומר**: **אם**
 50 **היה** **איכר** - **נתון** **לו** **צמד**, **חמר** - **נתון** **לו** **חמורו**. **היה** **לו** **מין** **אחד** **מרוכב** **ומין** **אחד** **מועט**
 51 **אין** **אומר** **למכור** **את** **המרוכב** **ולקוח** **מן** **המועט**, **אלא** **נתנין** **לו** **שני** **מינין** **מן** **המרוכב** **וכל**
 52 **שיש** **לו** **מן** **המועט**. **המקדש** **נכסיו** - **מעילין** **לו** **תפיליו**. **גמרא** **מאי** **מעמא**? **דאמר** **קרא**:
 53 **אם**

1 אין להקדש אלא מקומו ושעתו - ואם תאמר אם כן, למה צריך להמתין שום
 2 ההקדש ששים יום? והרי בכל הני דבאכי אן ממתנין, אף על גב דהוי רוחא
 3 והקדשו ואין לומר דבאכי מיירי בשוקדשי כל נכסיו, ומשום הכי לא שייך הכרזה.
 4 חי דא, דהא תניא בתוספתא דפרקיין דאפילו לא הקדש אלא מרגלית דבאכי כר
 5 דתיך, דאין ממתנין ויש לומר: דבאכי מיירי
 6 במטלטלין, ויאמר (בבבבב) ובפרק "אלמנה
 7 וינתנו" (כתובות ק"ב) דאין מכריזין על אלו
 8 שמתא יבגבו. אבל רישא דמתנתין דנמציק
 9 הכרזה ששים יום - מיירי בקרקעות.

הדרן עלך שום היתומים

10 אין מקדישין כו', רב ושמואל דאמרי
 11 תריחין אין מקדישין ליגאל - לפירות
 12 פחות משתי סלעים וענו פונדיון (פיפס). שומר
 13 אם גאלו הוא או אחר באחד משני היובל,
 14 בין בעשרים בין בשלשים או באחד מכל שני
 15 היובל, דאז גאלא לפי השנים ותהרות עד
 16 יובל, סלע ופונדיון לכל שנה ושנה
 ארבעים

אמר עבדנא, אכל לענוני ובניו - מנחה דגופיה לא זבין איניש, קא משמע לן, משנה אחר
 המקדיש נכסיו ואחרי הפערוד עצמו, אין לו בכסות אשתו ולא בכסות בניו, ולא כצבע שצבע
 לשמן, ולא בסנדלים חדשים שלקחן לשמן. אף על פי שאמרו: עבדים נמקדו בכסותן לשבח,
 שאם תלקח לו כסות בשלשים דערי משבח מנה, וכן פרה אם ממתנין אותה לאיטלים
 משבחתה היא, וכן מרגלית אם מעלן אותה לקרד משבחתה היא - אין להקדש אלא מקומו
 ושעתו. גמרא תנו רבנן: ונתן את העקרב ביום ההוא" - שלא שמה מרגלית לקלים, "קדש
 לה" - סתם ההקדשהו"א לבידק הבית.

הדרן עלך שום היתומים

הדרן עלך שום היתומים

17 אין מקדישין לפני היובל פחות משתי שנים, ולא גואלין אחר היובל פחות משנה אחת. אין
 18 מחשבין חדשים להקדש, אבל הקדש מחשב החדשים. גמרא ודמיהו: מקדישין בין לפני
 19 היובל בין לאחר היובל, ובשנת היובל עצמה לא יקדיש ואם הקדש - אינה קדושה! רב
 20 ושמואל דאמרי תרוניהו: אין מקדישין ליגאל בנירוע פחות משתי שנים; (וכן דאין מקדישין
 21 ליגאל בנירוע פחות משתי שנים - ולא אדם הם על נכסיו ולא נכסיו ואל מקדיש פחות משתי שנים.
 22 איתמיהו: המקדיש שדהו בשנת היובל עצמה - רב אלעזר: קדושה ונתן חמישי, ושמואל אמר:
 23 אינה קדושה כל עיקר. מתקף לה רב יוסף: בשלמא לענוני מכירה דפליג לשמואל עליה דרב,
 24 איכא למימר קל וחומר: ומה מכורה כבר יוצאה עכשיו, שאינה מכורה אינו דין שלא תימכר?
 25 אלא הכא, מי איכא למימר קל וחומר? והא תנן: הגיע יובל ולא נגאלה - בהניסו נכסין לתובה
 26 ונתנוין דמה, דבין רבי יהודה! - שמואל כרבי שמעון כבירא ליה, דאמר: נכסין ולא נתנוין,
 27 ורב

28 משנה אחת מקדישין - שדה ארוחה לפני
 29 היובל פחות משתי שנים, דרביה במקדיש
 30 שדה ארוחה: "על פי שנים ותהרות", ואין
 31 שנים פחות משתים. ולא גואלין אחר היובל
 32 פחות משנה - מפרש לה בגמרא, ואין
 33 לשענה ושמואל לטעמיהו ואין מחשבין בו
 34 - מפרש בגמרא. אבל הקדש מחשב חדשים
 35 - כלומר, ואם ארוח של הקדש הוא מחשב
 36 אותה יציאת חצי שנה שיצאה. כי היא
 37 דמפרש לקמן, דהא חשבה בגמרא ארבעים
 38 ותמו, דאי חשבת להדיא יציאה - היה ליה
 39 פחות משתי שנים לפני היובל, ולא מפרקא
 40 בנירוע אלא בחושבו. ואי לא חשבת אותן
 41 חדשים שיצאו - היה ליה שתי שנים לפני היובל ואיכא פסידא והקדש, ולא שקול אלא שני סלעים ושני פונדיון - הכא דאי מחשבין אותה כביצאה ארוחה
 42 ורבינו מקדישין בין לפני היובל - דמשמע: אפילו פחות משתי שנים. רב ושמואל דאמרי תרוניהו אין מקדישין ליגאל בנירוע פחות משתי שנים - המקדש שדה ארוחה
 43 בשנה ראשונה של יובל, ולא גואלה - נותן בבית כור חמישים סלעים, כדכתיב: "זרע חומר שעורים". ואם הקדישה עשר שנים או עשרים לאחר היובל - מחשבין השנים
 44 ותהרות עד היובל הבא, ותתן סלע ופונדיון לכל שנה, כדכתיב (ויקרא כו): "ואם אחר היובל יקדש שדה חשב על ונו' ונער מערבך", היינו גירוע, שאינו תוספת
 45 סלעים. והמקדש שנה לפני היובל פחות משתי שנים, כדכתיב: "על פי השנים ותהרות". וכן עלה החשבון של גואלה שדה ארוחה לכל שנה של
 46 פונדיון, שחיי אם הקדישה בשנה ראשונה שלאחר היובל היה פחות בחמישים שקל, כדכתיב: "אם משנת היובל יקדש שדהו וגו', "משנת" - ולא שני יובל בכלל, אלמא
 47 לפני היובל היובל קאי קאמרן תין תמישין. צא לתשעה ארבעים שנים הבאים עד יובל הבא תשע ארבעים סלעים - נמצא סלע יתיר על סלע לכל שנה. הלקדו
 48 פונדיון, דבסלע אי ארבעים ושמונה פונדיון - הרי לכל שנה סלע ופונדיון פחות פונדיון, הילכך, המקדש שדהו לאחר היובל שלשים או שלש שנים נותן לכל שנה עד
 49 היובל סלע ופונדיון, ואף על פי שכתבתו סלע ופונדיון ארבעים ותשע שנים תמצא תמיש סלע ופונדיון. וכן ארבעים ותשע סלעים ארבעים ותשע פונדיון, והסלע
 50 אינו אלא ארבעים ושמונה פונדיון - הא פרכין ליה בבבבבב בפרק "יש בבור לנהלה" (א.א.) פונדיון זה מה טיבו? קולטן לפוטרוטו. וקאמר רב ושמואל דהמקדיש פחות
 51 משתי שנים לפני היובל - אין כאן דין גירוע, ואם בא לגאלה - נותן חמישים סלעים. דגבי גירוע כתיב (ויקרא כו): "על פי השנים ותהרות וגו'", ומיעוט שנים שנים. ועצה
 52 טובה למקטעין לן מתניתין, שיאז אדם סלע נכסיו ולא יפשה פחות משתי שנים שלא יפסיד ארבעים ושמונה סלעים. בשלמא - לענוני מוכר שדהו בשנת היובל עצמה,
 53 פליג שמואל עליה דרב, לקמן בפרק "המוכר" (ערכין כט.ב) משום דאיכא למימר קל וחומר - מי איכא למימר קל וחומר - הרי אותן הקדושות כבר אין יוצאין מיד הקדש
 54 ביובל כל פדיון, דאז נתן (ערכין כה.ה) הגיע יובל ולא נגאלה - בהניסו נכסין לתובה ותנתנו דמיה להקדש ברוך הבית. כרבי שמעון כבירא ליה - הילכך איכא למימר
 55 קל וחומר: קדושה כבר יוצאה עכשיו, אינה קדושה אנו דין שלא תקדש?

1 גמרא הוא - רש"י הדיחה. דהכי משמע: הוא יהיה קיים מערבך. עד האינא
 2 דהוה ליה - מעצה יתירה לאשלו, הוה מושלף ליה מגורות. סליקו ליה תפילין -
 3 חיצו לו תפילין ערסל שיהיו בדמיס. מצוה קא עבידא - דיהיבנא לבדק
 4 הבית, והילכך לא נכסיה הוה דעתיה. משנה אן לו לא בכסות אשתו - שאינו
 5 שלו - לשמן - שלם אשתו ובניו. מרגלים
 6 חדשים - הרבאן קא משמע לן, ודאף על גב
 7 דרעין לא נעלוס הרי הן חוקותן נשבעים
 8 לקדוה. אף על פי שאמרו נכסים נשבעים
 9 [בכסותן] לשבח - דכסות יפה שלקח
 10 משבחת ומעלה דמיתן, כגון גבי נכסי יתומים.
 11 שאם תילקח לעבד כסות בשלשים דערי הוא
 12 משבח מנה על דמיס שדוא שוה בעשוי.
 13 לאיטלים - ויזי השוק, לכך - שדך
 14 סוחרים לבא שם. אם לו להקדש שדה
 15 מקומו - ומרגלית, ושענו - בעבד ופרה
 16 שהמערך עצמו ותך הוא ונתדן בהשג יד,
 17 ולפי מה שיש לו נתן להקדש, הדיח לו עבד
 18 ונתשם בעשוי ששים יום - אומרם:
 19 רואין כאילו לוקדחן לו כסות בשלשים וזו
 20 הוא משבח מנה, ונמכר במנאה ועשרים וזו.
 21 ונמצא דמי העבד תשעים וזו, וכן יתן לו
 22 להקדש. אלא לפי ששתי שנים אותן, וכן
 23 פרה, וכן מרגלית כפרר אין שמן אותה אלא
 24 לפי מקומה. גמרא שלא ישאה מרגלית
 25 לקלים - לראם לו רבני שדערך עצמו, ויש
 26 לו מרגלית - לא ישענה לו גיבור, לומר
 27 העלה אותה לכרך, ולפי אותן הימים הן.
 28 אלא לפי מה ששנה כאן שמין, ולא משהה
 29 אותה ומכרתה כמה שירצה, ולפי דמיס
 30 ששמואה יתן. שדרי בונן שהערכו כון קל
 31 דהה לו יתיר.

הדרן עלך שום היתומים

20 אין מקדישין לפני היובל פחות משתי שנים, ולא גואלין אחר היובל פחות משנה אחת. אין
 21 מחשבין חדשים להקדש, אבל הקדש מחשב החדשים. גמרא ודמיהו: מקדישין בין לפני
 22 היובל בין לאחר היובל, ובשנת היובל עצמה לא יקדיש ואם הקדש - אינה קדושה! רב
 23 ושמואל דאמרי תרוניהו: אין מקדישין ליגאל בנירוע פחות משתי שנים; (וכן דאין מקדישין
 24 ליגאל בנירוע פחות משתי שנים - ולא אדם הם על נכסיו ולא נכסיו ואל מקדיש פחות משתי שנים.
 25 איתמיהו: המקדיש שדהו בשנת היובל עצמה - רב אלעזר: קדושה ונתן חמישי, ושמואל אמר:
 26 אינה קדושה כל עיקר. מתקף לה רב יוסף: בשלמא לענוני מכירה דפליג לשמואל עליה דרב,
 27 איכא למימר קל וחומר: ומה מכורה כבר יוצאה עכשיו, שאינה מכורה אינו דין שלא תימכר?
 28 אלא הכא, מי איכא למימר קל וחומר? והא תנן: הגיע יובל ולא נגאלה - בהניסו נכסין לתובה
 29 ונתנוין דמה, דבין רבי יהודה! - שמואל כרבי שמעון כבירא ליה, דאמר: נכסין ולא נתנוין,
 30 ורב

קכד
תוספות

פרק שביעי - אין מקדישין דף בר עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"

1 ארבעים ותשע סלעים לארבעים ותשע שנים - פש לך סלע דהוא ארבעים ושמונה
2 פנדיון, ודו פנדיון שמביא לקלפון, כדאיתא בבבורות (גא). אבל אם הוא גואל
3 פחות משתי שנים לפני הויבל - אינו מנרע כלום, אלא גואל כור זרע בחמישים
4 סלעים שויבל, כדכתיב (ויקרא כז) "וחשב לו את הנהיגה עד
5 שנת הויבל ונגרע מקרב", ומניע שנים
6 שתים, אבל משתי שנים אין לו גירוע. לפיכך 1
7 אבל התנא לאשמעינן שיהא אדם חס על
8 נבסיו, ולא יקדיש פחות משנתי שנים לפני
9 הויבל, שלא יצטרך לגאול בלא גירוע אלא
10 גותן חמישים סלעים שלימים. ואם התמר, 2
11 נחני נמי; אין מקדישין שנה ראשונה של
12 יובל, כדרי שיהא חס על נבסיו; דאו נמי גואל
13 בלא גירוע ויש לו לומר: היה לא הוצרך לומר,
14 יודיע מקדישין שנה גואל יגאל בלא גירוע 3
15 וקביל עליה; שהרי הוא עלה בשנתיים
16 סלעים לארבעים ותשע שנים, חשבון סלע 4
17 ופנדיון לשנה. אבל כאן השמענו, לפי שאין
18 עת הויבל כי אם שנה. לפיכך לא (היה)
19 השמענו התנא שיהא חס על נבסיו ואל 5
20 יקדיש, שאם יגאל פחות משתי שנים, דאו
21 הוא לפני הויבל - אין לו גירוע. ועד שי 6
22 לומר: לפיכך לא תנא נמי אין מקדישין שנה
23 ראשונה של יובל - לפי שכיול להחנות עד
24 שלש שנים לפני הויבל, ואו לא יתיצרך 7
25 לחת כי אם שלש סלעים ושתי שנותיו. 8
26 לפיכך לא הודיר התנא אלא פחות משתי
27 שנים, דאו היה צריך לחת חמישים סלעים
28 שלימים, אם המתוך עד הויבל - לא יחזור
29 עד לידו. ואם התמר, נמי קא משמע לן, או 9
30 (קנה) מתניח ומקדישין את לפני הויבל בן
31 לאחר הויבל; ויש לומר: דהכי פירשה, דאף 10
32 על גב דאין השנה מתחיל אלא בראש
33 השנה, מכל מקום יובל אינו מתחיל עד יום
34 פורים. כן לאחר יובל ואל, את אמר ראש השנה 11
35 של סוף שנת הויבל, לא תנא שנת יובל 12
36 (מערבך) עד יום הכפורים.
37 **כוף** סוף פלגיה של מק אהרן - ואם
38 התמר: למה ליה לתרצי הכי? ולא
39 ריה ליה קל וחומר רשומאלי? שיש לומר: משום דלמקן (כגמ) גבי פלוגתא דרב
40 ושמואל דמוכר שדה בשנת הויבל עצמה. קאמר: מאי טעמא רשומאלי - קל
41 וחומר, ומה מוכר כבד כרי. ופריך: הנהו ולרב לא אמר קל וחומר כתיבי גונאי?
42 והתנאי: יכול ימכור בהו כשהוא אמרת קל וחומר כרי? ומשני: הנהו לא הורא
43 מובנא, הבא הורא ומובנא. אלמא אית להו, אי לא פירוש הוי צריך רב נמי למילף
44 קל וחומר, כדלפינן ליה במבזר בדי בערה. לפיכך הוצרך הבא לרב לסתור הקל
45 וחומר. והכי פירוש: סוף סוף בעלמא מי קא הדי? וכיון דלא הדי וכו' לבעלים -
46 ות לא מקדישין בדין שנת אחוזה.

ורב - אמר לך: לרבי שמעון לא יצאה היא, דסוף סוף בעלמא מי דהר? בשלמא 1
2 לרב היינו דכתיב **אם משנת הויבל** - חמישים סלעים, אם לאחר הויבל - גירוע.
3 **אלא לשמואל מאי אחר הויבל** - דא קרא קמא דבעי חמישים נמי לאחר הויבל קאי
4 **אחר אחר** - כגון שתים ותשל שנים אחר הויבל איכא גירוע. אבל אחר קדשה
5 דבתר יובל - ליכא גירוע. **ליכא איתא קדושה**
6 **ליגאל בגירוע** - שהרי יש כאן יובל שלם.
7 **ככלל** - דהא דקתני בהדיא: מקדישין לפני
8 הויבל - ליגאל בגירוע קאמר? והא רב
9 ושמואל בר. **אמר לך רב** - דהאי הא דקתני
10 הויבל - דהאי ליתן חמישים קאמר, ובשנת
11 הויבל אינה קדושה כל עיקר. ולא תחשי
12 לדרי, דהא מני - ורבנן היא, דרפליגי עליה
13 דרבי בפרק "השני יד" (ערכין זג). דאמר: 14
15 ראשון, ולא ראשון בכלל. **ואנא דאמר רבי**
16 **ליגאל**, לשמואל: אפילו לרבי אינה קדושה. ובי 17
18 אמר רבי מיים הראשון וראשון בכלל - 18
19 **היה הוא דכתיב "ועד"**, שהרי ביה לשון
20 "שנים" - אבל דאל תבין "ועד" היה ליה
21 למיתב "בשנת" - (הבא) מודה רבי דלא הוי
22 בכלל. **א"רבי** - דרשי הבא "משנת" ושנת
23 אלא, אלמא בשנת הויבל קאי קרא. וקאמר 24
25 ליתן חמישים סלעים, פנדיון מאי בעיתדי? כי 25
26 מקדיש ועוד או עשרים שנה לפני הויבל
27 עתה, ויהיב סלע פנדיון? ופנדיון? ליתבי 26
28 לשנת, וכדן רבי מקדיש פריח ליה בשנת
29 יובל גופיה לא ידוב אלא חמישי - אשתבח
30 ללע מטא לכל שנה ושנה של יובל אלא
31 דלע, שהרי מבאן ועד ליה אבא בשנת שנה
32 הוא, שנתו נמי. ובכלל, הילכתי, כי פריח לו 27
33 ששים או שלש לפני הויבל - סלע הוא דבעי
34 למיתב בכל שנה, ותו לא עולה לכאן ולכאן
35 ויהיב הויבל הוא מיחבל שנה, ובשנת 28
36 אותה שנה אחת ליובל הבא. הילכתי עם שנה
37 זו אינן עד שנת יובל הבא אלא ארבעים
38 ותשע, שנת הויבל הבא אינה נמנית עמוק.
39 שהרי יובל משמש בתחילתו. ומכי עייל שנת
40 יובל, אי פריח לה אחר - נפקא בתבתי.
41 כדכתיב: "ויהי השדה בשנת יובל", 29
42 אשתבח ודאחרו הפירה שדה אחוזה יובל עצמה כשהתקשה - אינה בדי
43 אלא ארבעים ותשע שנים, וקאי יזיב חמישים סלעים. דמיט סלע פנדיון לכל שנה.
44 **לשמואל** - דאמר דהבא מודה רבי, ד"משנת" ולא שנת בכלל, ואשאר דבתר יובל
45 קאי קרא. וקאמר דיהיב חמישי. **ליכא רבי** - דאמר נתון סלע פנדיון לכל שנה. **כריגן**
46 **כבדא ליה** - דרפליגי עליה דרבי יהודה, דאין שנת יובל שעבר ממני יובל הבא,
47 ולבד יהוה שאי כן כאן ארבעים ותשע שנים. דאי כריבי יהודה כבידא ליה, דאמר
48 אין יובל אלא ארבעים ותשע, לבד שנת יובל שעברה, וכשהא קדשה דבתר יובל
49 קאי - אשתבח דיהיב חמישים סלע לארבעים ותשע שנים. דמיט סלע ושני פנדיון.
50 **בשלמא לשמואל פחות משנת קאמר** - דקא משמע לן מתניחן דבשנת יובל עצמה
51 אהרן - אפילו רב מודה ומקדיש בשנת הויבל עצמה אינה קדושה, והכי איתא לקמן בשמעתין.
52 **אמר לך רב** דאמי רבנן היא - ואנא דאמר רבי: לפירוש הוסיפות, דמפרישים לעיל בדין ולא דבר הכותב בשנת הויבל עצמו. הנה לנו דאם הקדיש בה הרי
53 היא קדושה ליגאל בשויה - ואם כן איך קאמר רבנן: בשנת הויבל עצמה לא מקדיש, ואם הקדיש אינה קדושה: היה לנו לומר: דאם הקדיש בה - הרי היא קדושה
54 ליגאל בשויה. אבל לפירוש מורי הר"מ: **גואל** - רבי בנימין מאי בעיתדיה - ואם התמר: למת לו לפירוש שמוס דמביא ליה כריבי היה ליה למפטר בהדיא לרב מוא
55 דתנן (ערכין כהא). הקדישה שתי שנים או שלש שנים לפני הויבל - נתון סלע פנדיון לשנה. ואתא דרבי הויבל עצמה קדושה כבדו שאר שני שנים בעיתדיה:
56 קדיש לומר, דמה היה מצי לשני: יהיא רבנן היא - רבנן שני. רבי אימור שיהיה.

1 דאקדישה בבלגיה דארבעים ותמני – לאו ורקא נקט דאקדישה, דלא בחקשו
 2 תליא מילתא, כי אם בגואלה.
 3 ולקידשו באפי נפשיהו – פירשתי בבבא בתרא (ק.א.ק) וקורשין (א.א.ס). ליעידה
 4 ולעבר עברי – ואם תאמר: אמאי לא חשיב נמי נחלה? ואין לומר
 5 בדמיוס ולא ידענן נחלה אלא מטעם זה

6 שהו קודם לשדה אחוזה, כדאיתא בפרק
 7 "שולחן" (בבא בתרא קה.ב) – הא ליתא.
 8 דאפילו לא שית בשאר דבריה מימי עבר
 9 עברי ושדה אחוזה, מכל מקום ליעידה הבן
 10 קודם לאח בקרא בחדאי, ומיניה ידענן שפיר
 11 נחלה לכן נראה למרש דלא נקט אלא דלא
 12 שייכא באח כלל. אבל נחלה שייכא באח
 13 מיאד, היכא דליכא לאו כי ולא בת (אלא אב.) כלום

14 **באמצע יובל, דכל כפה דלא מלאי ליה שנה לא מגרע**
 15 **ליה. מאי קא משמע לן, דאין מחשבין דרשים עם**
 16 **ההקדש? הא הדיא קתני: אין מחשבין דרשים עם**
 17 **ההקדש? – מה פנעם קאמר, מה פנעם לא גואלין לאחר**
 18 **יובל פחות משנה – משום דאין מחשבין דרשים עם**
 19 **ההקדש, אין מחשבין דרשים" וכו'. תנו רבנן: מנן שאין**
 20 **מחשבין דרשים עם ההקדש? תלמוד לומר: "וחשב לו**
 21 **בשנת אחת הַכֶּסֶף על פי השנים הנותרות", שנים אתה מחשב, ואי אתה מחשב דרשים. מנין**
 22 **בשנת אחת הַכֶּסֶף על פי השנים הנותרות? עושה, היכי דמי? בגין דאקדישה פלגא דארבעין**
 23 **וחמני – תלמוד לומר: "וחשב לו הבהן", מכל מקום. משנה המקדיש שדהו בשעת היובל –**
 24 **נותן פורע חומר שעורים המשיש שקל כסף. היו שם נקעים עמוקים עשרה מפתים, או סלעים**
 25 **גבוהים עשרה מפתים – אין נמדדוין עמה, פחות מֵאָן – נמדדוין עמה. הקדישה שתיים ושלוש**
 26 **שנים לפני היובל – נותן פלע ופוגדוין לשנה. ואם אמר: הריני נותן דבר שנה בשנה – אין**
 27 **שומעין לו, אלא נותן את כולו כאחד. אחד בעלים ואחד כל האדם; מה בין בעלים לכל אדם?**
 28 **אלא שבעלים נותנין חומש, וכל אדם אין נותנין חומש. גמרא תנא: פור ירע ולא פור בתבואה,**
 29 **מפולת יד ולא מפולת שוורים. תני לוי: לא מעקה ולא מידק אלא בינוני. "היו שם נקעים**
 30 **עמוקים" כו'. ולקידשו באפי נפשיהו וכי תמא, בין דלא הוה בית פור לא הוה קדיש –**
 31 **ותניא: "שדה" מה תלמוד לומר? לפי שאמר: "ירע חומר שעורים בחמישים שקל כסף", אין**
 32 **לי אלא שהקדיש בענין הזה, מנין לרבות לתד ויחצי לתד, סאה ותרקב ויחצי ותרקב – תלמוד**
 33 **לומר: "שדה", מכל מקום! אמר מר עוקבא בר חמא: הכא פנקעים מלאים מים, דלאו פני**
 34 **וירעה ניהו. דיקא נמי, דתני דומיא דסלעים, שמע מינה. אי הכי, פחות מֵאָן נמי! – נהרו**
 35 **נגאין דארעא מקור, שדרי דארעא מקור. "הקדישה שתיים ושלוש" וכו'. תנו רבנן: ונגרע**
 36 **מערבד" – אף מן ההקדש, שאם אכלה הקדש שנה או שתיים, אי נמי לא אכלה, אלא שהיתה**
 37 **לפניו – נותן סלע ופוגדוין לשנה. ואם אמר הריני נותן" כו'. תנו רבנן: מנין שאם אִמְרו בעלים**
 38 **הרינו נותנין דבר שנה בשנה, שאין שומעין להם? תלמוד לומר: "וחשב לו הבהן את הכסף"**
 39 **עד שהיא כסף כולו כאחד. אחד בעלים ואחד כל אדם; מה בין בעלים לכל אדם? שהבעלים**
 40 **נותנין חומש, וכך אדם אין נותנין חומש. משנה הקדישה תאלה – אינה יוצאה מידו ביובל**
 41 **תאלה בנו – יוצאה לאביו ביובל. גאלה אחר או אחד מחבובים, תאלה מידו – יוצאה לפניהם**
 42 **ביובל. גאלה אחד מן הפקנים ותריו היא תחת ידו, לא יאמר: הואיל והיא יוצאה לפניהם ביובל,**
 43 **ותריו היא תחת ידי – הרי היא שלי; אלא יוצאה מתחת ידו ומתחלקת לכל אחיו הפקנים.**
 44 **שנותנן בה זר מרובי. מידק – שנותנן**

45 זרע מועט, ובלעו *קלייר. ולקידשו – תר נקעים באפי נפשיהו. ולפירוק נמי לפני חשבון חמשם לכית כור. ומה תאז שיהי ש בנה שאין נמדדים עמיה? הא איתנה נמי הכי
 46 מפרקי שיהי מן תלמוד לומר – וזהו לא למיכתבו. ואם נאחזוהו קידש איש" וגי. בענין הוח – בית כור שלם לתי – חצי כור. תרקב – חצי סאה, תרי קפי. ודייני
 47 שלש כפי, שון חצי סאה. גמאי – נקעים פרוחין מעשרה. נגאין דארעא – ספלים של קרקע. שתיים מתכנסין שם, ועל שם הקרקע הם נקראים. ואין חושבין בפני עצמם.
 48 וסלעים הנמוכין מעשרה – שדרי דארעא מקור, כמו שדרה של בהמה שבגובה. אף מן ההקדש – דכי הכי דמיגרעא באותן שנים שעמדה בידו שלא הקדישה, הכי נמי
 49 מירגעי מתחת איתן שנים שעמדה ביד הקדש משעת הקדש עד שעת פירוק. אי נמי לא אכלה – שלא זרע בה גובר כלום, ולא השכיבה לשום אדם. שוהיה לפניו כד
 50 קדש – מנכה סלע ופוגדוין לכל שנה ושנה, מיובל שעבר עד שעת פירוק. משנה אינה יוצאה מידו ביובל – להיות מתחלקת לכתנים כדכי דוהו אי פריק לא אינש
 51 אחריאי. דוח פקא ביובל מתחלקת לכתנים. כדתיבי (יקרא כ"ז): וזהו הודה באתו ביובל" וגי. נאלה בנו יוצאה לאביו ביובל – ולא לכתנים, כדתיבי בברייתא בגמרא.
 52 גאלה אחד מן הפקנים מיד גובר, ואם הקדיש נגאלה מיד קרובו – יוצאה ביובל ומתחלקת לכתנים, כד הכי דוחה נפק מיניה דוהוה קרוב דאית יאני מתחמה. נאלה כתי
 53 – מיד גובר, לא אמר: דוואל אלא גאלה ישראל היתה יוצאה לו ולחבירי ביובל, ועבשו שהוי היא תחת ידי, שנאלתה – אין לך כחן גודל ממני, ותהא שלי. גמרא

1 באמצע יובל – כלומר: האי "אחר" – אפילו אחר עשרים או שלשים שנה קאי.
 2 ומאי פחות שנה דקאמר – הכי קאמר: הבא לגאול באמצע יובל, וליתן סלע ופוגדוין
 3 לשנים הבאים, וזהו עומד בניסן שהוא אמצע שנה – לא יאמר: חצי סלע חצי
 4 פוגדוין אין נותן משנה זו, אלא נותן סלע ופוגדוין שלם. היינו דקאמר אין גואלין
 5 בפחות משנה. רבמה דלא נפקא לה כולה

6 שחא – לא מיריע ליה כלל, ולא יזיב
 7 גאולה חצי שנה אלא גאולה שנה שלימה.
 8 [ואין מחשבין חשיב עם ההקדש – שאם בא לגאולה חמש שנים חצי
 9 כראמון, שאם בא לגאולה חמש שנים חצי
 10 לפני היובל – אין מחשבין אותו ששה
 11 חדשים שיצאו משנה לשנה ששה. אלא נותן
 12 ששה סלעים וששה פוגדוין. השנים
 13 הנותרות – דהו לה פחות משתי שנים.
 14 לעשות חדש שנה – לחשוב אותו חשים.
 15 שיצאו אכילו תן שנה, והוה רוחא דיריה.

16 והכי דמי דאקדישה פלגא דארבעים
 17 ושמונה – דאי חשבת לחדשים שיצאו
 18 בריציה נגורה – והו לה פחות משתי שנים.
 19 ואינה נגאלה בגירוי. משנה בשעת היובל
 20 – בנימן שהיובל נהוג. אבל בנימן שאין היובל
 21 נהוג – פודה אותה בשויה, כבאר
 22 הקדישה. אין נמדדוין עמה – וכן נפדין
 23 בשוין, והואר לפי חשבון חמשם סלעים
 24 לבית כור. ואחר כל האדם – פודה בית
 25 וחומר בחמישים שקל, בין שהיא שאלף
 26 שקלים בין שאינה שוה אלא חמשה שקלים.
 27 שהבעלים נותנין חומש – כדתיבי: ואם גאל
 28 וגאל את השדה המקדיש אותה" וגי. גמרא

29 כור ירע – שיכולין לירע בו כור, ולא כור
 30 בתבואה – קרקע שקרצין וימנין כור בתבואה.
 31 דהוי ביזר מצור זרע טובא. דבההוא לא בעי
 32 חמישים. אלא לפי חשבון הוה, או שלש כור
 33 או רביע כור. מפולת יד – שוודעין ביד. ולא
 34 מפולת שוורים – שהו גילין לתת שקין
 35 מלאיך זרע של השוורים ומטקבין קרקע
 36 מתחתיון נקבין רחבים, ומוליכין אותו על פי
 37 המחרישה, והזרע נופל. וגדולה קרקע
 38 המקבלת כור זרע נבמפולת יד שאינו עבה,
 39 מקרקע המקבלת כור זרע נבמפולת יד
 40 שוריים שהיא עבה. תנא – אין משערין
 41 בורע מעובה, שהוא הפסידו של פודה. ולא
 42 בורע מידק – שהוא הפסידו דהקדש, והו

43 בית כור גדול, אלא בוריעה בינוניה. מעובה
 44 – שנותנן בה זר מרובי. מידק – שנותנן
 45 זרע מועט, ובלעו *קלייר. ולקידשו – תר נקעים באפי נפשיהו. ולפירוק נמי לפני חשבון חמשם לכית כור. ומה תאז שיהי ש בנה שאין נמדדים עמיה? הא איתנה נמי הכי
 46 מפרקי שיהי מן תלמוד לומר – וזהו לא למיכתבו. ואם נאחזוהו קידש איש" וגי. בענין הוח – בית כור שלם לתי – חצי כור. תרקב – חצי סאה, תרי קפי. ודייני
 47 שלש כפי, שון חצי סאה. גמאי – נקעים פרוחין מעשרה. נגאין דארעא – ספלים של קרקע. שתיים מתכנסין שם, ועל שם הקרקע הם נקראים. ואין חושבין בפני עצמם.
 48 וסלעים הנמוכין מעשרה – שדרי דארעא מקור, כמו שדרה של בהמה שבגובה. אף מן ההקדש – דכי הכי דמיגרעא באותן שנים שעמדה בידו שלא הקדישה, הכי נמי
 49 מירגעי מתחת איתן שנים שעמדה ביד הקדש משעת הקדש עד שעת פירוק. אי נמי לא אכלה – שלא זרע בה גובר כלום, ולא השכיבה לשום אדם. שוהיה לפניו כד
 50 קדש – מנכה סלע ופוגדוין לכל שנה ושנה, מיובל שעבר עד שעת פירוק. משנה אינה יוצאה מידו ביובל – להיות מתחלקת לכתנים כדכי דוהו אי פריק לא אינש
 51 אחריאי. דוח פקא ביובל מתחלקת לכתנים. כדתיבי (יקרא כ"ז): וזהו הודה באתו ביובל" וגי. נאלה בנו יוצאה לאביו ביובל – ולא לכתנים, כדתיבי בברייתא בגמרא.
 52 גאלה אחד מן הפקנים מיד גובר, ואם הקדיש נגאלה מיד קרובו – יוצאה ביובל ומתחלקת לכתנים, כד הכי דוחה נפק מיניה דוהוה קרוב דאית יאני מתחמה. נאלה כתי
 53 – מיד גובר, לא אמר: דוואל אלא גאלה ישראל היתה יוצאה לו ולחבירי ביובל, ועבשו שהוי היא תחת ידי, שנאלתה – אין לך כחן גודל ממני, ותהא שלי. גמרא

קכח

ערביך. פרק שביעי - אין מקדישין דף בה עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" תוספות

1 כלום יש יבום אלא במקום שאן בן - פירוש: ועדיף טפן בן מאח בהאי מילוא.
 2 אבל אין לפרש ברמטשמע לפום ריהטא. דרשים הם ברבר הוה, והוה ליה בן
 3 ערף בעידה ועבר עברי. ואלא משמע בן ב"ש נחליך (בבא בתרא ט"א.) ומסקי
 4 דבת קומתא לאב ולא ואמטע זה, דלענין יבום בן ובת כי הדידי ניהוה. לענין נחלה
 5 נמי בן ובת כי הדידי ניהוה. למעלה על פניו
 6 אנו צריכין לומר ברמטשמע זה בן ערף טפי
 7 מאת.
 8 אהותו שלו ואין זו שלו - ואם תאמר
 9 למה לי "אהותו" בלא קרא נוכל
 10 לסתור הלך דומי. כדאינתא בסוף מכלילין
 11 גבי שדה הרמין דרמין קיל חומר כדאי גונא
 12 דרבא, ומסקי: מיהו? קאן רבא יבוי בעלמא
 13 הבא שקיל ליה. ובא נמי הוה מצי למסטר
 14 קל חומרין קיל לומר דאי לאו "אהותו" הוה
 15 באינתא גמורה שוה רביתך "בין" גמול הגר,
 16 דאינה יוצאה מתחת ידו. וכן משמע הסוגיא
 17 הוה פרק "הולק קמאי" (בבא אגרא ט"ב.)
 18 דתני רבנן: הרי שדה חקן גזול הוה, מנן
 19 שלא יאמר הואיל ויוצא לבתנים הריי הוא
 20 תחת ידי - תהא שלי? הריי הוא, אם בשל
 21 אחרים וכו' - בשל עצמו לא כל שכן? (וכו')
 22 דרבתי: "אי שוה דרשו לו יתיה", פירוש
 23 דמינה ילפינן (שם) דבזן מקריב קרבנותו
 24 בכל עת ובכל שעה שירצה, ואפילו בשמנו
 25 שאניו שלו. ואם בן דין הוא שקריב בשמנו
 26 שהוא חיוב על גזל הגר, וישראל גם הקרן
 27 בידו ומשניה ילפינן "בין" "בין" משה
 28 אחוה, דרבוהו מתחת ידי ומתחלת קיל
 29 ואחור הכותנים. תהום מנלן? ומייתי גוואי
 30 דרבא. אלמא, אי לא דכתיב "אהותו" הוה
 31 אמינא בגזל הגר דאינו יוצא מתחת ידי,
 32 משום דכתיב "וישא את קרשיו לו יתיה",
 33 ולפינן שני שדה שהיא אחוה דאינה יוצאה
 34 מיד חקן. משום הכי איצטרך "אהותו" שיהוה
 35 ואין זו שלו, ולפינן גזל הגר מינה גמורה
 36 שוה דרבך? "בין". מה להלן ברמיס אף כאן
 37 ברמיס? ואם האמרה מנלן דלן לבתנים
 38 עליה טפי מאחור? ולמאן דרומא דמקדיש שיהוה
 39 ריבא ברמיס לכל מי שירצה, וכן ויתיר ויחיה,
 40 שזן בו - ובדי נמי הוה לן למשמר בתוב וש
 41 לומר, ברמטשמע ליה פשיטה דקרא הכי: "ואם
 42 לא ינאל את השדה" פירוש: הבעלע, יבוי
 43 שמו ביד הגובר עד יובל, "זאם מבר השדה
 44 לאש אחר", שגאלו אחר בשני דרבסא אלו
 45 - לא ינאל עתה הבעלע מיד הקדיש אלא:
 46 "ויזה בראיה חובל קודש ליה לבתנים יתיה".
 47 אלמא משמע מתוך הפסוקם שירצא ליה
 48 בתנים, ואיתא גורה שוה לרבי יהודה
 49 לאשמעתינן שירצא ברמיס ולא בתם הכי
 50 דלא נאלה אחר.
 51 ורבי שמעון טאמא - ענמא - תימה: שרבי
 52 בתחלתא שאלה סעפא מאי ענמא דהוי
 53 יהודה, אלמא סעפא דרבי שמעון
 54 מסתבר

1 **גמרא** איש אחר - והיה השדה בצאתו ביובל לבתנים. ולא לבי - שאם נאלה
 2 בנו אינה יוצאה לבתנים, אלא לאביו. הרי אמר אביו - שהיא באחר, ותצא לבתנים.
 3 ליעידה - שאם קנה אביו אמה העבריה ורצאה לה ליעדה לו - מעידה, ואין צריך
 4 לקדשה בכסף אחר, אלא בכסף חנוך בה אביו כשקאנה אהוה. וקדשתה
 5 כדמרפס בפרק קמא דקדושין (ט"א.) ולעבי
 6 עבי - ועובד את הבן אם מת ארזינו בתוך
 7 שנים. ואינו עובד את האה, אם מת
 8 ארזינו ובן אביו יורשו - ואי זה עובד,
 9 כדארמין בפרק קמא דקדושין (י"א.) הכי נמי
 10 מוקמינן בן במקום אב לשרה אחוה, וכי
 11 הדיי דאינה יוצאה מיד אביו להתחלק
 12 לבתנים, אם נאלו בנו לא תצא לבתנים
 13 ביובל. ותפוק ליה דהבא תרתי בן - ולמה
 14 לא לתרצי? כלום יש יבום? בן משום -
 15 דהא דתן קם תחת אביו בעלע עברי - לא
 16 נפקא לן מקרא, אלא מהאי פירא דילתם
 17 שבו אלמא בעלע שאן בן, ואי לאו האי
 18 ראיה לבתנים לא הוה בעלע עברי ולתוצא.
 19 את אחיה? מרבה אני הבן שכן קם תחת
 20 אביו ליעדה. אדרבה, מרבה אני את האח
 21 שכן קם תחת אחיו ליבום. ומשני: כלום יש
 22 יבום אלא במקום שאן בן, ואי לאו האי
 23 פירא? וכלום יש יבום? בן - לא נפקא ליה
 24 בעבר עברי, הוה ליה אחא ובת אחא ויהי
 25 מצינן לבתנים בן - אם גמולתו בתו לשרה
 26 אחוה מיד גובר, מהו שיצא לאביה ביובל
 27 ויהי לבתנים? כל שהוא אחר בתנים בן -
 28 והבא דרש בן חשבו הוה באחר, ואינו עומדי.
 29 איש - כדקדשה שדה מלוג. מיהו שיעוריה
 30 הקדש שלא תצא לבתנים ביובל, אם היא
 31 יתיה כולה לפרותה? שכן יורשה - דהוא
 32 אינא ליה. אפילו יש לה בן בעלה ויורשה ליה
 33 בן, כדכתיב "יריש אותה" - למלד שהבעל
 34 יורש את אשתו (בבא בתרא ק"א.) או
 35 לרשם בן. ומקום לה - דהא רבא דאין קבל.
 36 ובנה יורשה - נוטל מבניסם הראים לפשל
 37 לאחר יתימה כבמחוק לה לפני מיתה. אבל
 38 לפני הורש את אשתו או נוטל בראי
 39 כבמחוק, כדארמין בפרק שן וחליין (בבא
 40 בתרא ק"א.) הקדישה פחות משתי שנים
 41 לפני חיוב - ובא אחר אהוה, ולא במירוד
 42 לפני חובים, שילינן, מהו שתצא אהוה
 43 ביובל, כשאר שדה אחוה? מאי דעיתן -
 44 דתיבע למימר ליה נפקא. לשרה יוצאה
 45 לבתנים - שראי לתת לבתנים ביובל,
 46 שקדישה בעלם ולא נאלה. ונאלה אחר בן
 47 בתנים - מיד גובר. כשלא אחרים אני וזבתי
 48 - אם נאלה שראי יתיה יוצאה מידו. ואני
 49 וזבתי בה עם שאר אחיו. תלמוד לומר לבתן
 50 תתיה אחותו - ואיכא למיירש הכי
 51 אחותו לן שזן שירש באיני תתיה שלי. אבל
 52 אינה שלו. כגון משנה בתבוס הוה חובל.
 53 בן - כותנים של משמר החיובל נבנסין לתובה
 54 - והיא חלוטה בידם. שדה רומשין -
 55 עובדה, עד שיגאלנה אחר. וכשיגיע יובל
 56 תוצא מידו לבתנים. **גמרא** מקדיש בית -
 57 במקדש בית כתיב? וכי יקדש את ביתו
 58 קדש, וכשהוא אחוה כתיב (ויקרא כז)
 59 "בצאתו ביובל קודש" וגו'. מה בית לא תצא
 60 לעולם מיד הקדש בלא דמים, כדכתיב תתם.

1 **גמרא** תנו רבנן: "אם לא ינאל את השדה -
 2 בעלמא; "ואם מבר את השדה" - גזבר, "ואיש
 3 אחר" - לאחר ולא לבן, אהה אומר: לאחר ולא
 4 לבן? או אינו אלא לאחר ולא לאח? כשהוא אומר:
 5 "איש" - הרי זה אומר, הא מה אני מקיים "אחר"
 6 - ולא לבן, ומה ראית לרבות את הבן ולהוציא
 7 את האח? מרבה אני הבן, שכן קם תחת אביו
 8 ליעדה ועקב עברי. אדרבה, מרבה אני את האח,
 9 שכן קם תחת אחיו ליבום! כלום יש יבום אלא
 10 במקום שאן בן, הא יש בן אין יבום. ותפוק ליה
 11 דהבא תרתי והבא חדא! - משום דעקב עברי
 12 מהאי פירא נמי הוא דנפקא ליה: כלום יש יבום
 13 אלא במקום שאן בן? בעי רבא בר אבהו: בת מהו
 14 שתעמיד שדה לאביה? פיון דלענין יבום בן ובת כי
 15 הדיי פטרי - מוקמינן, או דילמא פיון דלענין נחלה בת
 16 במקום בן כי אחר דמאי - לא מוקמינן. תא שמע,
 17 דתנא דבי רבי יצמאל: כל שהוא אחר במקום בן,
 18 והא נמי במקום בן כי אחר דמאי. קה - רבי יודא: אשה
 19 מי מעמיד שדה? בעל מוקים לה - שכן יורשה,
 20 או דילמא בן מוקים לה - שכן נוטל פראי כבמחוק?
 21 תיקו. קמא מיניה רמי בר חמא מרב הסדא: הקדישה
 22 פחות משתי שנים לפני חיובל, מהו שתצא לבתנים?
 23 אמר ליה: מאי דעיתך? "ונגדע מערבך... והוה השדה
 24 בצאתו ביובל", דבת גרעון - אין, דלאו בת גרעון
 25 - לא? אדרבה, "אם לא ינאל השדה... והוה השדה
 26 בצאתו ביובל", והאי נמי בת גאולה היא. "והוה אחר
 27 מן הפתנים" בן. רבנן: "לבתן תתיה אהוה" מה
 28 תלמוד לומר? מנין לשדה שיצאה לבתנים ביובל ונאלה
 29 אחר מן הפתנים, מנין שלא יאמר: הואיל ויוצאה לבתן,
 30 הרי תחת ידי ותהא שלי? ורין הוא, בשל אחרים אני
 31 וזכר, כשעל עצמי לא כל שכן? תלמוד לומר: "אהוה"
 32 אהוה שלו, ואין זה שלו, הא כיצד? יצא מתחת
 33 ידו ויתחלקת לאחיו הפתנים. משונה הגיע יובל ולא
 34 נאלה - הפתנים נבנסין לתובה ונתנינן את דמיה,
 35 דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: נבנסין ולא נתנינן,
 36 ואל ילגינן אומר: לא נבנסין ולא נתנינן, אלא יקראת
 37 "שדה רומשין" עד חיובל השני. הגיע חיובל השני ולא
 38 נאלה, נקראת "רומשין רומשין" עד חיובל השלישי,
 39 לעולם אין הפתנים נבנסין לתובה עד שיגאלנה אחר.

1 **גמרא** מאי טעמא דרבי יהודה? גמר "קדש" "קדש" מפקדיש בית, מה להלן דרמיס
 2 - אף פאן דרמיס. - ורבי שמעון? גמר "קדש" "קדש" מכבשי עצרת, מה להלן
 3 בתנים - אף כאן בתנים. ורבי [יהודה], נמי ניליף מכבשי עצרת! - דנין קדש בודק הפית
 4 מוקדיש
 5 "והעריבו רבך" וגו' ובית לא נפקא לבתנים לעולם, אלא שדה אחוה לחדה, דגוריה מלך היא - אף שדה אחוה לא תצא מיד הקדש בלא דמים. הלכתי, בן פריך לה אחר
 6 - הרי רבקה לבית אהרן, וכי מטי יובל נפקא בתנם לבתנים. ואי לא נגאלה - היכי בתנים מדי תחשם שקל ושליל לה. כבבשי עצרת - תביב (בראשית כ"ג) קודש
 7 יהוה לה לביתך. כבשי עצרת ושדה אחוה - מעשרים וארבע מנות כזוהנה נענדו (במדבר י"ח) אבל בית לא נאלה אחר מיד הקדש.
 8 **בבא**

1 מסתבר טפי בלא גורה שיה. ואור כך שואל מן טעם דרבי שמעון, אלמא דרבי
 2 יהודה מסתבר טפי ויש לומר: דאשכחן נמי כי האי גונאבא בבא קמא (ג.י) גבי בהוהו
 3 עשרה בני אדם בעשר מקלות. ולמר שמעון 'כי יבה כל נפש' - עד שיהיה כל נפש,
 4 ולמר שמעון - כל דור נפש. ויראה לו דלפי מה פירשתי ולא פירשתי גורא
 5 ממשעתו שיצא לבתנים וירא, אשכחתי וקרא
 6 שיה לומר דירצא ברמיס, ולמר אעמריך גורא
 7 שיה דירצא בתנם. מאי טעמא דרבי אליעזר
 8 - ואם תמרה: והלא פשיטא דקרא רבי
 9 אליעזר משמע: 'זאם לא יגאל השה'
 10 הגורב אלש אחר - 'וזהו בעתא רביבול
 11 לבתנים, אלמא אינו רצא לבתנים כי
 12 בגמרא לאחר, אבל לא נאלו אחר ותיקין כד
 13 הגורב - אז אינו רצא לבתנים. אלמא
 14 פשיטא דקרא רביבול אליעזר משמעו ולפי
 15 מה שפירשתי, דזאם לא יגאל' 'זאם מכר'
 16 אלו רצא לבתנים.
 17

18 **אילימא** ביובל ראשון אמאי אינה נגאלת
 19 שדה אחוזה נמי הריא - תימה.
 20 הוה ליה לומר: אילמא ביובל ראשון -
 21 הבתניב 'זאם נאל יגאל את השהד וקם לוי'
 22 ושמן דהינו הא קאמרי. ואם תאמר: הא טש
 23 לאקמא ביובל ראשון, נון שגאלה אור
 24 מיד הגורב וגאלה ממנו תבעלים, ואז הדין
 25 בו שהוא כשהה מקנה חזרתה לבתנים ביובל
 26 כדנתן (לעיל בהא). גאלה אורז אה אחר מן
 27 הרקובים, וגאלה הוא - יוצא מתחת ידי
 28 ביובל: ויש לומר: יאז סברא אעמריך
 29 (בהא) בגואלה הבאה מיד אור לוי הבעלים.
 30 דלמא מיירי קרא אל בגואלה מיד גורב.
 31 שהיא אם גאלה אורז לא ימכרהו לבעלים
 32 אם ירצא. (ומיה) (ומשום הבין לא מיירי לא
 33 יגאל עד"י כי אם בגואלה הבאה מיד גורב.
 34 אביבא

35 **תלמוד לומר: "לא אשר לו אחוזת הארץ"**, מה תלמוד לומר
 36 **"לא אשר קנהו מאתו"** - שדה שיצאת לבתנים מכרה בנהו, והקדישה לוקח וגאלה אחר, וכול
 37 תחזור לבעלים הראשונים? **תלמוד לומר: "לא אשר קנהו"**, ויאצטרך **"לא יגאל"** ואיצטרך
 38 **למכרה**, **"לא אשר קנהו"**, דאי פתב רחמנא: **"לא יגאל"** - דאי קא תרה ללל אבל הכא
 39 דקא תרה תינדו למרה קמא - פתב רחמנא: **"לא אשר קנהו"**; ואי פתב רחמנא: **"לא אשר**
 40 **קנהו"** - דלא קא רבי בעלים דמי, אבל הכא דקא רבי דמי תיקום בדייהו - פתב רחמנא:
 41 **"לא יגאל"**; ואי פתב רחמנא: **"לא יגאל"** ולא פתב: **"עוד"**, הוה אמנא: **לא תיפרוק ללל**
 42 **פתב רחמנא: "עוד"**, לכמות שהיתה אינה נגאלת, אבל נגאלת שתהא לפניו כשהה מקנה.
 43 מאי הו' עלה? אמר רבא, אמר קרא: **"היה השהד בעצתו ביובל"** - בעצתו מיד אחר
 44 אביבא

אביבא

1 **מאי טעמא דרבי אליעזר אמר רבה אמר קרא: ואם לא יגאל את השהד ויה' וזה**
 2 **השהד בעצתו ביובל** - ורבי אליעזר מפרש ליה: הדיש היה הבה: 'זאם לא יגאל -
 3 לא יגאל עד', 'זאם מכר גורב את השהד' - והיה השהד בעצתו ביובל לבתנים.
 4 הא שמע מינה דאם לא מכר גורב את השהד - לא נפק לבתנים. כגומא **חריפא**
 5 **ספסיכא קרא** - הא לא רחביי הכי, אלא
 6 הכי רחביי 'לא יגאל עד ויה' השהד'
 7 בעצתו לבתנים, דמשמע דמהשתו יובל עד
 8 גואלה עד תיפוק לבתנים. אפילו לא מכרה
 9 גורבו יבול לא תהא נגאלת לבעלים אפילו
 10 להיות לפניו כשהה מקנה - כשאר איש
 11 אחר וגואלה מיד הקדש, שירצא מיד
 12 לבתנים ביובל. לכמות שהיתה - להיות
 13 שדה אחוזה, שלא תצא מידו ביובל, אינה
 14 נגאלת לו. לכמות שנקא - לרבי יהודה
 15 ברמיס ולרבי שמעון ברבב. וסוף סוף פרייה
 16 לא יגאלנה שוב לגורמי. לאו רבי אליעזר היא
 17 - דאמר: שני נמי בת גואלה היא אי לאו
 18 אצטרך ביובל ראשון. ונעמא דרבי אליעזר
 19 סהכא - מדאיצטרך האי "עוד" לאשמעוין
 20 ונגאלת היא לו להיות לפניו כשהה מקנה.
 21 ולא תימרוק האי קרא אלא ביובל שני -
 22 שמע מינה ביובל שני עומדת היא לגאל.
 23 שיצאתה לבתנים - שהקדש אום שדה
 24 אחוזה וגואלה אחר וירצאה מידו לבתנים.
 25 והקדישה שדהו שני, ואינו כבעלים למפרק
 26 מיד גורב. סלקא דעתך אמינא לא תיפרוק
 27 כלל - האינא לא גאלהו בהקדש ראשון
 28 כשהקדישה הוא. תלמוד לומר עוד -
 29 שהוא לפניו כשהה מקנה. ובשיערי יובל
 30 תצא מידו ותחולק לבתנים. והתניא -
 31 בגיחוא, ודרשין הכי. בשנת דיוכל יגאל
 32 השהד - במקדיש שדה מקנה בתים, ויש
 33 ליה. תלמוד לומר לאשר לו אחוזת הארץ
 34 - דהיינו בעלים ראשונים, שסברה לאתו
 35 כשהה קדישה. יבול תחזור לבעלים הראשונים
 36 - לאתו שהקדישה הקדש ראשון שהרי לו
 37 אחוזת הארץ. תלמוד לומר לאשר קנהו
 38 **סאוו** - הרי לא נקית מאתו, אלא על ידי
 39 הקדש יצאה מידו. אלא לכן חזרתה. ממנו
 40 קנאה לוקח זה שהקדישה. והיינו נמי לדעיל.
 41 דמאחר שהקדישה ראשון שהיתה לו אחוזה,
 42 וגואלה אחר וירצאה לבתנים - ויאז הריא
 43 ליה אי לא פרק ליה. ואיצטרך לפשתב
 44 לאשר קנהו - לאשמעוין כדאמרן, והכא
 45 הדקדיש שדה אחוזה ולא גאלה. וגואלה אחר
 46 וירצא לבתנים, ומכרה כון ביובל שני
 47 והקדישה לוקח וגואלה אחר - דלא הריא
 48 ביובל למרה קמא שהקדישה תחלה.
 49 **ואיצטרך לפשתב לא יגאל** - דאקמנא לעיל נמי בהכי, והקדישה. וגואלה אחר וירצאה לבתנים, והואיל
 50 הואיל דיצאה מהקדש ראשון לבתנים. דהא לא תריא כלל - הכא והקדישה כון לא הריא לשום אום לעולם, שהרי שדה אחוזה הוא לגבי כון, רחביי: לכן תיהא
 51 אחוזה. וכו' מקדיש ליה כון - וכן שיה אחוזה אית ליה. ולכשיגאלנה אחר מיד הקדש תצא ביובל ותחולק לכל הבעלים. אבל לכן שהקדישה לא תחזור אלא חלקם
 52 אחוזה. והיינו נמי לא הריא לבעלים קמא להיות לפניו כשהה אחוזה. אבל כון הקדישה לוקח, דהשתא שדה מקנה הוא, ויכר כון איניש מיד הקדש שני יבול
 53 לא נפקא לבתנים אלא הריא. אינא תיחדו למרה קמא שהקדישה תחלה. שהרי לו אחוזת הארץ - קא שמענו ל' לאשר קנהו מאתו', דהיינו לכן שלקחה מקדיש האחרון
 54 ממנו. תיקום בדייהו - לעולם. כשהה אחוזה, ולא תיפוק ביובל לבתנים כשהה מקנה. כשאר אום הקנהה שדה אחוזה מיד הקדש. דהוא שדה מקנה לגביה, ונפקא מינה
 55 לבתנים ביובל: **מאי הו' עלה** - טעמא דרבי אליעזר מהכא. **בעצתו** - משמע: כשתצא מיד הגואל אותה. כיון שדה אום הקנהה קרקע שירצאה ביובל, כהואו קאמר
 56 דתיחיה לבתנים. אבל ביצתו מיד הקדש - לא משמע. דאית לא אשמעוין קרא הקדש שיה רצא ביובל (מכח הבין).

1 **מאי טעמא דרבי אליעזר אמר רבה אמר קרא: ואם לא יגאל את השהד ויה' וזה**
 2 **השהד בעצתו ביובל** - ורבי אליעזר מפרש ליה: הדיש היה הבה: 'זאם לא יגאל -
 3 לא יגאל עד', 'זאם מכר גורב את השהד' - והיה השהד בעצתו ביובל לבתנים.
 4 הא שמע מינה דאם לא מכר גורב את השהד - לא נפק לבתנים. כגומא **חריפא**
 5 **ספסיכא קרא** - הא לא רחביי הכי, אלא
 6 הכי רחביי 'לא יגאל עד ויה' השהד'
 7 בעצתו לבתנים, דמשמע דמהשתו יובל עד
 8 גואלה עד תיפוק לבתנים. אפילו לא מכרה
 9 גורבו יבול לא תהא נגאלת לבעלים אפילו
 10 להיות לפניו כשהה מקנה - כשאר איש
 11 אחר וגואלה מיד הקדש, שירצא מיד
 12 לבתנים ביובל. לכמות שהיתה - להיות
 13 שדה אחוזה, שלא תצא מידו ביובל, אינה
 14 נגאלת לו. לכמות שנקא - לרבי יהודה
 15 ברמיס ולרבי שמעון ברבב. וסוף סוף פרייה
 16 לא יגאלנה שוב לגורמי. לאו רבי אליעזר היא
 17 - דאמר: שני נמי בת גואלה היא אי לאו
 18 אצטרך ביובל ראשון. ונעמא דרבי אליעזר
 19 סהכא - מדאיצטרך האי "עוד" לאשמעוין
 20 ונגאלת היא לו להיות לפניו כשהה מקנה.
 21 ולא תימרוק האי קרא אלא ביובל שני -
 22 שמע מינה ביובל שני עומדת היא לגאל.
 23 שיצאתה לבתנים - שהקדש אום שדה
 24 אחוזה וגואלה אחר וירצאה מידו לבתנים.
 25 והקדישה שדהו שני, ואינו כבעלים למפרק
 26 מיד גורב. סלקא דעתך אמינא לא תיפרוק
 27 כלל - האינא לא גאלהו בהקדש ראשון
 28 כשהקדישה הוא. תלמוד לומר עוד -
 29 שהוא לפניו כשהה מקנה. ובשיערי יובל
 30 תצא מידו ותחולק לבתנים. והתניא -
 31 בגיחוא, ודרשין הכי. בשנת דיוכל יגאל
 32 השהד - במקדיש שדה מקנה בתים, ויש
 33 ליה. תלמוד לומר לאשר לו אחוזת הארץ
 34 - דהיינו בעלים ראשונים, שסברה לאתו
 35 כשהה קדישה. יבול תחזור לבעלים הראשונים
 36 - לאתו שהקדישה הקדש ראשון שהרי לו
 37 אחוזת הארץ. תלמוד לומר לאשר קנהו
 38 **סאוו** - הרי לא נקית מאתו, אלא על ידי
 39 הקדש יצאה מידו. אלא לכן חזרתה. ממנו
 40 קנאה לוקח זה שהקדישה. והיינו נמי לדעיל.
 41 דמאחר שהקדישה ראשון שהיתה לו אחוזה,
 42 וגואלה אחר וירצאה לבתנים - ויאז הריא
 43 ליה אי לא פרק ליה. ואיצטרך לפשתב
 44 לאשר קנהו - לאשמעוין כדאמרן, והכא
 45 הדקדיש שדה אחוזה ולא גאלה. וגואלה אחר
 46 וירצא לבתנים, ומכרה כון ביובל שני
 47 והקדישה לוקח וגואלה אחר - דלא הריא
 48 ביובל למרה קמא שהקדישה תחלה.
 49 **ואיצטרך לפשתב לא יגאל** - דאקמנא לעיל נמי בהכי, והקדישה. וגואלה אחר וירצאה לבתנים, והואיל
 50 הואיל דיצאה מהקדש ראשון לבתנים. דהא לא תריא כלל - הכא והקדישה כון לא הריא לשום אום לעולם, שהרי שדה אחוזה הוא לגבי כון, רחביי: לכן תיהא
 51 אחוזה. וכו' מקדיש ליה כון - וכן שיה אחוזה אית ליה. ולכשיגאלנה אחר מיד הקדש תצא ביובל ותחולק לכל הבעלים. אבל לכן שהקדישה לא תחזור אלא חלקם
 52 אחוזה. והיינו נמי לא הריא לבעלים קמא להיות לפניו כשהה אחוזה. אבל כון הקדישה לוקח, דהשתא שדה מקנה הוא, ויכר כון איניש מיד הקדש שני יבול
 53 לא נפקא לבתנים אלא הריא. אינא תיחדו למרה קמא שהקדישה תחלה. שהרי לו אחוזת הארץ - קא שמענו ל' לאשר קנהו מאתו', דהיינו לכן שלקחה מקדיש האחרון
 54 ממנו. תיקום בדייהו - לעולם. כשהה אחוזה, ולא תיפוק ביובל לבתנים כשהה מקנה. כשאר אום הקנהה שדה אחוזה מיד הקדש. דהוא שדה מקנה לגביה, ונפקא מינה
 55 לבתנים ביובל: **מאי הו' עלה** - טעמא דרבי אליעזר מהכא. **בעצתו** - משמע: כשתצא מיד הגואל אותה. כיון שדה אום הקנהה קרקע שירצאה ביובל, כהואו קאמר
 56 דתיחיה לבתנים. אבל ביצתו מיד הקדש - לא משמע. דאית לא אשמעוין קרא הקדש שיה רצא ביובל (מכח הבין).

אביבא

1 **אביעאי** להו בעלים ביובל שני - פירוש: לרבי אליעזר כארד דגמ, או לא? דבין
2 דלא גאלה ולא נתחלקה לכהנים ביובל, שעדיין היא ביד הגובר - יבולים
3 הבעלים הלינו. דהא רבתיב: "לא יגאל עור" כדררשין מניה שאינה גנאלת לבמו
4 שדחה, דאיהו שגאלה אחר מיד הגובר, ובלא נתחלקה מבעלי לכהנים - בחבי לא
5 מיירי ביה קרא ר' יואל "עור", אלא

6 תעמוד ביד הבעלים כשגאלה מיד הגובר.
7 **אלא** הכא במאי עסקינן כשהיה שדחה
8 לכהנים - פירוש: כגון שדה אחוזה
9 שהקדישה בעלים וגאלה אחר לפני היובל,
10 שדחה לכהנים ביובל. וכן באר אשר הגיע
11 לידיה שדה הקדישה, הדינו ביובל שני,
12 ואתו בעלים למפרק. וסלקא איתן אבימנא
13 אי לא כתיב (ב) "אם לא יגאל" דלא תפרק
14 שתוא לפניו אפילו כשהיה מקנה - תלמוד
15 לומר "עור", לכמות שדחה את גנאלת,
16 ואבל גנאלת שתוא כשהיה מקנה. פירוש
17 ותחור לכהנים ביובל. והשתא קרא "דדיה"
18 השדה בצאתו ביובל וגי אמני זרעה
19 דמיירי כהן רוא, בין איזאם לא יגאל השדה
20 בין איזאם מנכ ראש אחר, "דלעולם קרא
21 בשני ענינים איירי, כדפרשתי לעיל. ואם כן,
22 לרבי אליעזר נמי פירושא דקרא היי הוא.
23 ולעיל מביע להו מאי טעם דרבי אליעזר,
24 ומסקי: מאי הוי עלה (פירוש מאי טעמא)
25 דרבי אליעזר? אמר רבא, אמר קרא: "זדיה"
26 השדה בצאתו ביובל" וגי - בצאתו מתחת
27 ידי אחר. פירוש: כי ביצאתו מאשע שריצא
28 מיד אר שגאלה מיד הגובר, אבל כל זמן
29 שהיא ביד הגובר - לא יצא ביובל.
30 **שדה** מקנה אינה יוצאה לכהנים ביובל -
31 שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו.
32 לפום ריהתא משמע: אם נגאל האחר מהגובר
33 לפני היובל, ורש"י פירש בפרש"ט חזכש שלה:
34 דאפילו לא גאלה אחר, אלא שעדיין היא
35 ביד הגובר - הניצא בתום ביובל לבעלים
36 הראשונים אשר לו אחות הארץ. **לרבי**
37 יהודה ורבי שמעון קצן פירות כקצן הגוף
38 דמאי כו - פירשתי ב"השולח" (גיטין כח"א)

הדרן עלך אין מקדישין

29 שני - ויצאה לכהנים ביובל. אמר ליה רבינא לרב אשי: האנן לא תגן הכי, רבי אליעזר אומר:
30 אין הכהנים נכנסין לתוכה עד שגאלנה אחר! אמר ליה: בעלים ביובל שני פאחר דגמ. איכא
31 דאמרי, רבי אליעזר אומר: גאלה ביובל שני - אינה יוצאה לכהנים ביובל. אמר ליה רבינא לרב
32 אשי: אף אגן נמי תנינא. רבי אליעזר אומר: אין הכהנים נכנסין לתוכה עד שגאלנה אחר.
33 אמר ליה: אי מפתניתין, הוה אמנא: בעלים ביובל שני פאחר דגמ, קא משמע לן. **משנה**
34 הלוקח שדה מאביו, ומת אביו ואחר כך הקדישה - הרי היא פשדה אחוזה. הקדישה ואחר
35 כך מת אביו - הרי היא פשדה מקנה, דברי רבי מאיר. רבי יהודה ורבי שמעון אומרים: אחר

36 היא פשדה אחוזה, שגמור: "אם משדה מקנה יצא לא משדה אחוזתו" - שדה שאינה אחוזה, יצתה זו שהיא
37 ראויה להיות שדה אחוזה. שדה מקנה אינה יוצאה לכהנים ביובל, שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו. הכהנים ותלמיכם מקדישין
38 לעולם ונאלין לעולם, בין לפני היובל בין לאחר היובל. **גמרא** תנו רבנן: מנין ללוקח שדה מאביו והקדישה ואחר כך מת אביו,
39 מנין שתהא לפניו פשדה אחוזה? תלמוד לומר: "ואם משדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו" - שדה שאינה ראויה להיות שדה
40 אחוזה, יצתה זו שראויה להיות שדה אחוזה, דברי רבי יהודה ורבי שמעון. רבי מאיר אומר: מנין ללוקח שדה מאביו ומת אביו ואחר
41 כך הקדישה, מנין שתהא לפניו פשדה אחוזה? תלמוד לומר: "ואם משדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו" - שדה שאינה שדה
42 אחוזה, יצתה זו שהיא שדה אחוזה. לימא בהא קא מיפלגי, דרבי מאיר סבר: קצן פירות כקצן הגוף דמי, רבי יהודה ורבי שמעון
43 סברי: קצן פירות לאו כקצן הגוף דמי? אמר רב נחמן בר יצחק: בעלמא, לרבי שמעון ורבי יהודה קצן פירות כקצן הגוף דמי, והבא

1 **אביעאי** להו - לרבי אליעזר, דאמר: ביובל שני בת גאלה היא אם לא גאלה
2 בראשון. בעלים ביובל שני פאחר דגמ - ואי פריק לה יוצאה מיד לכהנים. או לא
3 פאחר דגמ - אלא כי הכי דאילו פרקא ביובל ראשון הוה קיימא בידה - השתא
4 נמי קיימא בידה. לכהנים נפקא - וביובל שני לאו בת גאלה היא כלל. **משנה**
5 הלוקח שדה מאביו ומת אביו ביד הרי היא

6 כשהיה אחוזה - שהיה ע"י שלא הקדישה
7 בפניה לו בירושה. הלכך, אם בא לפדותה -
8 פודה בית כור במחשבים שלטעם כשהיה אחוזה.
9 ואם לא גאלה היא, וגאלה אחר - יוצאה
10 לכהנים ביובל. כלשה פקנה - דברר שעה
11 שהקדישה אולעון, הלכך אם בא לפדותה -
12 פודה בשתייה כדון שדה מקנה. ואם לא
13 גאלה הוא וגאלה אחר - חזרת לו ביובל,
14 שדחה בשעה שהקדישה לא היה גופה שלו,
15 שהיה היא לחזור לאביו ביובל כדון שדה.
16 מכירות. וכשאר מקדיש שדה מקנה הוא,
17 שגואלה מיד גובר מחזירה ביובל לראש
18 לו אחות אחוזה, והדינו אביו, וזה שרי
19 את כח אביו. שדה מקנה - שהקדישה
20 וגאלה אחר - אינה יוצאה לכהנים ביובל,
21 וגאלה למי שמכרה למקדישה. שאין אדם
22 מקדיש דבר שאינו שלו - ורקעו זו לא
23 היתה שלו אלא ע"י היובל. מקדישין לעולם
24 מפרש בגמרא. וגואלין גוילם - אם
25 הקדיש כדון רקעו ירשנו - וגאלה אפילו
26 לאחר היובל, דכתיב (ויקרא כה): "גואלת
27 עבדך תהיה לרשית". **גמרא** רבי אבי
28 קנן פירות - שהיתה קניה לו לכן
29 בזוי אלא לפירות לאלוהי הדין ולא
30 לנפשו. שרירי עתיד לחזור ביובל - כקצן
31 הגוף דמי. הלכך, כי מת אביו ע"י שלא
32 קדשה אחוזה, אי לא משמעון קצן דתחורו
33 כשהיה אחוזה - הוה אמנא לאו שדה
34 אחוזה היא. ודבלא מיתא אביו היתה קניה
35 לו. הילכך איצטרך קרא להבין אבל
36 הקדישה בעדה שדה מקנה ואחר כך מת
37 אביו - לא יבאי לן קרא דתחיה אחוזה.
38 אלא שדה מקנה היא. ורבי יהודה ורבי
39 שמעון סברי: לאו כקצן תגוף דמי - וכי
40 מת אביו קודם שהקדישה הוא, דקא ירית
41 לה לנפשו, ושדה אחוזה היא. והלכך לאי
42 לא איצטרך קרא לרבינו, דהא אחוזה
43 גמורה היא, שבחי אביו לא היתה קניה לו.
44 וכן אתא קרא - להקדישה ואחר כך מת
45 אביו, דאף על גב דבשעת הקדשה הואי שדה
46 מקנה, השתא דמת אביו קודם פירוש -
47 שדה אחוזה היא. כקצן תגוף דמי - ולמת
48 אביו ואחר כך הקדישה נמי איצטרך קרא.
49 והבא

היא פשדה אחוזה, שגמור: "אם משדה מקנה יצא לא משדה אחוזתו" - שדה שאינה אחוזה, יצתה זו שהיא
ראויה להיות שדה אחוזה. שדה מקנה אינה יוצאה לכהנים ביובל, שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו. הכהנים ותלמיכם מקדישין
לעולם ונאלין לעולם, בין לפני היובל בין לאחר היובל. **גמרא** תנו רבנן: מנין ללוקח שדה מאביו והקדישה ואחר כך מת אביו,
מנין שתהא לפניו פשדה אחוזה? תלמוד לומר: "ואם משדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו" - שדה שאינה ראויה להיות שדה
אחוזה, יצתה זו שראויה להיות שדה אחוזה, דברי רבי יהודה ורבי שמעון. רבי מאיר אומר: מנין ללוקח שדה מאביו ומת אביו ואחר
כך הקדישה, מנין שתהא לפניו פשדה אחוזה? תלמוד לומר: "ואם משדה מקנתו אשר לא משדה אחוזתו" - שדה שאינה שדה
אחוזה, יצתה זו שהיא שדה אחוזה. לימא בהא קא מיפלגי, דרבי מאיר סבר: קצן פירות כקצן הגוף דמי, רבי יהודה ורבי שמעון
סברי: קצן פירות לאו כקצן הגוף דמי? אמר רב נחמן בר יצחק: בעלמא, לרבי שמעון ורבי יהודה קצן פירות כקצן הגוף דמי, והבא

1 המקדיש שדרו בשעה שאן היובל נהג - פירוש: בומן שאן היובל נהג, דא
 2 הוא נפרה בשייה, ויש בו ריוח להקדש לפתח תחלה הבעלים מפני
 3 החומש. אבל בומן שדובל נהג - דוא נפרה לפר רוע במחשים סלעים בית ורע
 4 שערש, ובשדה אחוה מיירי. ובומן הבית מיירי, דאיכא רווחא להקדש. דאי
 5 שאל בומן הבית - מחללו אהו ירעה אפילו

6 לתחלה עד שיה פירושה, לפי שאן בו ריוח
 7 להקדש. ולאיבדו אויל. כדאיכא לקמן בסוף
 8 פירקין (פ"ב ט"א). והוא אחרים לנסיה.
 9 אתא לקמיה דרב יהודה, אמר ליה שקול
 10 ולישתר לך. ואם תאמר, דאי נמצא בומן
 11 שאן היובל בומן הבית? יש לומר. בומן שגלו
 12 שיראל, דבעין כל יושביה עליה. אמר רבי
 13 יוסי כו' - תימה! איך זיה זה המעשה בימי
 14 רבי יוסי? והלא רבי יוסי לא היה בומן הבית.
 15 ואם כן לא הוצרך לפתח תחלה בבעלים
 16 ויש לומר: דפליג על פי הקבלה, על פ' **אמר**
 17 שיראל בומן הבית. אי נמי אפילו שאלא בומן
 18 הבית גאולה בבעלים תחלה, כדכתיב
 19 (ויקרא כז) : "אם לא יגאל תמכר". מאי
 20 אמרין כופין - ואם תאמר. מאי שנא דערין
 21 כפיה איכא טפי מכל זני דחנן בסוף פרק קמא
 22 דבבבוחה (א.ג.א.) מצות פרייה קודמת למצות
 23 פרישה. מצות יעידה קודמת למצות פרייה,
 24 מצות ייבום קודמת למצות הלוי'ה, מצות
 25 גאולה בארון קודמת (למצות) לכל אדם.
 26 ומפקח בולחו מקראי דהם, ולא אשכחן כפיה
 27 כי אם בוח ויש לומר: דשאני האד, דיכול
 28 לבא לזיד תקלה אם ידנו העולם מנתה.
 29 רבי יוסי סבר בכביעה נמי פרקין - ובפרק
 30 "הדוב" (בבא מעיעא נגב.) איכא
 31 פולגותא, איכא מאן דאמר: בו ובחומשו,
 32 ויאיכא מאן דאמר: בו אף על גב שאן
 33 בחומשו. ונראה דבכביעה ידניו שיה פירושה.
 34 למימרא

1 והבא קרא איהו אשכח ודרשו - והקדישה ואחר כך מת אביו תהיה אחוה.
 2 דאם לא כן ולא רבי לן קרא אלא מת אביו ואחר כך הקדישה - וכתובת קרא: "אשר
 3 לא אחותו", והתריבא היא רבי מאיר דרדש: יצתה זו שדיא כבר אחוה. משנה
 4 לפה ל' - שמה מנה לכתבאמרן, לדרוש הקדישה ואחר כך מת אביו. יצתה זו -
 5 שבשעת הקדש יצתה ראייה להיות יצתה
 6 אחוה. אפילו ישראל נמי - דהא תניא
 7 ברש פירקין (ערבין כ"א): מקדישין לפני
 8 היובל וכו' (ואי משום דקתני ומתנתין אין
 9 מקדישין פחות משתי שנים לפני היובל - הא
 10 אוקימנא (שם) דעצה טובא אף שמעל לן).
 11 תניא לשמואל - דאמר גבי שיראל לא
 12 קדישה, אצטרך למקדשין דגבי כותים
 13 קדישה. אלא לרב - ליבא למימר הכי,
 14 דמהכא תיתי לן מקראי? אידי דתנא רישא
 15 - ישראל, תנא סיפא גבי לויים.

הדרן עלך אין מקדישין

16 משנה המקדיש שדרו בשעה שאן היובל
 17 - בומן שאן היובל נהג. פתח אתה ראשון
 18 - בכמה אתה רוצה לפדותה. ומפני ריוח של
 19 הקדש שואלין לו תחלה. שהבעלים נוהגין
 20 חושש - ולחכי נקט בשעה שאן היובל נהג.
 21 דבומן שנהג אין צריך לשואל בכמה
 22 תפודה, שהרי דמיה עקובין - בית כור
 23 בחומשים סלע. ובשדה אחוה קא מיירי.
 24 ובומן שאן היובל נהג נפרתי בשייה, כדכתיב
 25 בשלחי פירקין. אין שדה אחוה נהג אלא
 26 בומן שריוכל נהג. טעמי רעה - שהיתה
 27 יציאתה מרובה על השבת לא אמר זה
 28 באמר - אלא: "הרי היא שלי בביער",
 29 שהקדש נפרה בכסף ובשוח כסף. אמר לו -
 30 הנובר. הנקטך - הרי היא שלך. **גמרא**
 31 והתניא כופין - את הבעלים לפתוח ראשון.
 32 דמצות גאולה בארון - בפרק קמא דבבבוחה
 33 (א.ג.א.) שפי ופריך לה - מוסיף ופודה יותר
 34 משאר אדם. מצות גאולה בארון - דכתיב:
 35 "ואם לא יגאל תמכר בערקי", אלמא מצות
 36 גאולה קודמת למכירה. והא קיימא לן שיה
 37 כסף בכסף - דאמרין בבבא קמא (א.ג.א.)
 38 "לרבות שיה כסף, אפילו טובין. הך
 39 **תנא** - דקתני מפיסד איסר, ולא קתני
 40 "נמצא מפיסד ביערה" - רבנן דהא ודאי רבי
 41 יוסי. **משנה** משבעין מנכסיו עשר סלעים -
 42 נמצא ביד גובר עשרים. וכן שלשים - יתן
 43 ושלשים חמשים. אמר אהרן הרי היא
 44 שלי בעשרים ואחד - לאחר שאמרו בעלים
 45 בעשרים.

הדרן עלך אין מקדישין

1 **המקדיש את שדרו בשעה שאן היובל, אומר לו:**
 2 "פתח אתה ראשון, שהבעלים נוהגין

3 חומשו, וכל אדם אין נוהגין חומשו. מעשה באהרן
 4 שהקדיש שדרו מפני רעתה, אמרו לו: פתח אתה
 5 ראשון! אמר: הרי היא שלי באיסר. אמר רבי יוסי: לא אמר זה באיסר, אלא: "בביעה",
 6 שהקדיש נפרה בכסף ובשוח כסף. אמר לו: "הגעתיך", נמצא מפיסד איסר ושדרו לפניו.
 7 **גמרא** "המקדיש שדרו בשעה" כו'. אומרין והתניא: כופין לו - מאי אומרין נמי? כופין
 8 ואיבעית אימא: מעקרא אומרין, אי צאת - צאת, ואי לא - כופין. שהבעלים נוהגין
 9 חומשו" וכו'. מאי אריא שהבעלים נוהגין חומשו? תיפוק ליה דאידי דתביב עליה, טפי
 10 ופריך לה! ועוד, מצות גאולה בארון! - דהא ועוד קאמר: דהא, דאידי דתביב עליה טפי
 11 ופריך לה; ועוד, מצות גאולה בארון היא, ועוד, שהבעלים נוהגין חומשו כו'. מעשה באהרן
 12 שהקדיש שדרו" וכו'. לימא בהא קמפילג, דרבי יוסי סבר: שיה כסף בכסף,
 13 ורבנן סברי: שיה כסף אינו בכסף? והא קיימא לן דישוק כסף בכסף! - דכילי
 14 עלמא שיה כסף בכסף, והכא בפורין פדבר שאין בחומשו שיה פרוטה קמפילג,
 15 תנא קמא סבר: איסר דאיכא בחומשו שיה פרוטה פרקוין, ורבי יוסי סבר: בביעה נמי

33 פרקין. "אמר לו: "הגעתיך", נמצא מפיסד איסר ושדרו לפניו".
 34 ואתה אומר בעשרים, ואתה אומר בשלשים, ואתה אומר בחמשים, תור בו של חמשים - ממעשר
 35 מנכסיו עד עשר, תור בו של ארבעים - ממעשר מנכסיו עד עשר, תור בו של שלשים - ממעשר מנכסיו עד עשר, תור בו של
 36 עשרים - ממעשר מנכסיו עד עשר. תור בו של עשר - מוכרין אותו בשווי, ונפרעין משל עשר את המותר. הבעלים אומרין
 37 בעשרים, וכל אדם אומרין בעשרים - הבעלים קודמין, מפני שהם מוסיפין חומשו אמר אהרן: הרי היא שלי בעשרים ואתה
 הבעלים

1 הבעלים נותנין - על כרחן, עשרים ושש - להאי לא יתיבין לה האיל ואמרו
 2 בעלים עשרים ועולה החשבון עם החומש לעשרים וחמש, ואי יתיב להאין
 3 בעשרים ואחד - נמצא הקדש מפסיד. ובעל יתנו על כרחן אותו טעם שהספיק זה
 4 על הקרן ועשרים וחמש ידחה. אבל על טעם שהספיק זה - לא יתני טעם אמר
 5 אחר בעשרים וחמש הבעלים וחספי שלשים
 6 על כרחן, והשתא איכא למפרקי: אמאי
 7 כופין את הבעלים? מה הבעלים? ומה השוא
 8 כיפיון להו - דהא לא מצינן לטמא לה, לכן
 9 משום דקין ידוהו לא הוי כקין וחומש
 10 דאמור בעלים ידוהו, הלכך על כרחן
 11 הדרנין אביעלם, וכין הדרנין אביעלם -
 12 בעל למתוב קרנא כמה דשמיא אחרני
 13 וחומשא ידוהו. אבל השתא דאמר אור
 14 בעשרים וחמש - ליתביה להאי, דהא קין
 15 ידוהו הוי חקן וחומש יתני אביעלם
 16 ברישא ובגמרא פריך לה. אם רצו הבעלים
 17 חומש - ולא כיפיון להו, והאיל קרנא דכין
 18 'בוט דאמור אינוו ברישא. והאי דתי -
 19 מפרש בגמרא מאי עבידיה. **גמרא** לא
 20 שנו - דאין ממשכנין מנכסין בן חמשין אלא
 21 עומד ואינו חורב בו. אבל חורב בן ארבעים
 22 משלשין העשרים ופחותין
 23 מתמישין ועד שלשים בניהם. דבן חמישים
 24 יתן חמש עשרה, וכן ארבעים יתן חמש, דהא
 25 באותן עשר שאמר בן חמישים יתרו על בן
 26 ארבעים אל שיקר בן ארבעים בהדיה
 27 בפסדא. והך עשר שהוספן בן ארבעים על
 28 בר שלשים - דבן חמשין נמי ארצי
 29 בארבעים, דש בכלל חמישים ארבעים.
 30 דליכא בר חמשין - שלא אמר ארס יתרו
 31 דארבעים, דמתנותין אמר מילי קנינ.
 32 ליתוב בר עשרים בהדיה - ואדוהו נמי
 33 בעשר ארצי. [משל עשר] - דמתני' אמל
 34 עשר, מכלל דאיכא אחרניא. חזון בתן כבת
 35 אחת משלשין בניהו - כדבר חסדא.
 36 והמתני' - כגון שחזרו בתן ביה אחר זה.
 37 והשתא אמר בן חמשין לגוברי בן חמרי
 38 - שכיך לך בר ארבעים. משלשין ביהרין -
 39 שנים תשלשה ראשונים נשכרין, והשנים
 40 אחרונים נפסדין. ושא חזרו כולם, ומכרה
 41 גובר שויהו חמש טלעם - נמצאו פחותין
 42 ארבעים חמש טלעם. יתן בן חמשין העשר
 43 דש, לרבידו. ונעשר של בן ארבעים יתן חצי.
 44 שניהם תנערו בתן, ומעשר של בן שלשים
 45 יתן תשלשו, וכן ארבעים תשלשו. וכן שלשים
 46 תשלשו, משלשין שלשים אמרו, והעשר של
 47 בן עשרים יתנו בן ארבעתם. חומש שפחות
 48 מנן עשר - יתנו חמשתן, איכא דרבי לוי
 49 מירשא - ולא תני להו דרב חסדא באנפי
 50 נפשו, אלא על ידי תירוץ ומתנותיו וירמיא
 51 דרשמו. ואדוהי. [בעל חזון אורי' במלע] - ויש
 52 בעל הבית הפודה מעשר שני שלו מספיק
 53 חומש, ודכתיב (ויקרא כו) 'ואם גאל יגאל
 54 איש ממעשרו' וגו'. ואחר הפודה אין מספיק
 55 חומש. בעל הבית אמר בסלע ואחר אמר בסלע
 56 ארסין, כפרק קנא ודקדוק (בא). חם - גבי מעשר שני. חומש ורואה רבעל הבית הוא, שהרי בן קרן בן חומש - הכל שלו, והוא יאכל הכל בירושתו, ואין לנו בו
 57 אלא מצות פרייה. שלא יאכלו בגבולין כלא פריין, ועיקר פרייתו בקרן היא. ואף על גב דבשר דמי - לא איכפת לן, שהרי תביתור דמי אין נתנו אלא הוא. וליטרו בעלים
 58 **אמא גמרא בחריק** - כמקומותי. שרעה ליתן כמותינה בשלמא עד השתא הרייתו עלן - משום פסדא דהקדש, אבל השתא אמאי בעיתו למכפין? **דאמור בעלים ברישא**
 59 **דיני** - יתרו על עשרים, דמטי חושבא דקין וחומש לעשרים וחמש ודינו, ואי יתיבין להאי - איכא פסידא להקדש, הלכך הדרנין אביעלם על כרחיהו. וליתני - ברישא
 60 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 61 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 62 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 63 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 64 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 65 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -

1 **למימרא** חומש עדיף ורמידיה בעל הבית אמר בסלע - תימה לרבי אלעזר, נאי
 2 פריך: דהא ליכא למפרקי דרבעלים אומרים בעשרים וכל ארס בעשרים
 3 הבעלים קודמין בו, והבא תניא דאחר קודם, ומאי קשיא: דהא הבעלים קודמין -
 4 דהו כשאין אחר פודוהו ביותר. ומסיפא נמי ליכא למפרקי, דתניא: אדא אמר הרי הוא
 5 שלי בעשרים ודינו. והבעלים ידוהו ונתון
 6 עשרים ושש. והבא תניא דאחר קודם - הכי
 7 נמי לא קשיא. דרמידי הוא טעמא אלא מפני
 8 שסופיק על הקרן שרואה עשרים - הכי נמי
 9 במתניתין דין הוא שקידמו הבעלים, שגם הם
 10 מוספין על הקרן כשנתונים עשרים ושש.
 11 ושנתון יתרו על העשרים והחומש על
 12 שביל (חומש) הקרן שהוא עשרים ואחת
 13 ושטא ודאי מנקה כרן נאי שנו שבכפן
 14 הבעלים לית דמיס שאמר האחר וחומש על
 15 מה שאמר. והא דקני חומש ודינו
 16 עשרים ושש עשרים ושבע, והבא תניא:
 17 שהבעלים אומרים בסלע דהאחר אמר
 18 בסלע ואיסר - לא טעל ואיסר קודם, ואין
 19 אנו כופין את הבעלים שיתנו טעל ואיסר עם
 20 החומש, דקתני: של טעל ואיסר קודם, ולא
 21 קתני: הבעלים נתונין חמשה דינרים שהוא ארס
 22 וחומש האיסר ומשני: הבא חומשא ורווח
 23 דהקדש וחומש עדיף, ולכך כופין את הבעלים.
 24 דהם דחומש ורואה רבעל הבית בו. **תניא**
 25 בית גמרא אומרים מוספין - כדן גרסינן, וכי
 26 כתוב בספר רבינו חיי. ולא גרסינן: 'חניא נמי
 27 הכי, וכו'. ואי גרסינן ליה על פלפוש בן, תניא נמי
 28 הכי דאיכא אמר דסבר ומתוסף בניהו, אמר
 29 כבית שמיא אי כבית הלל. ומתוסף לחמשה
 30 למצוא אליבא דרב חסדא. ומיהו רנאה יתרו
 31 דגוס 'חניא', כלא נמי הכי.
 32 **בניהם**, והא אנו תנן: ממשכנין מנכסין עד עשר! אלא לאו שמעו מהוה פירוב הקדא, שמעו
 33 מהוה. איכא דרמי להו מרמא, תנן: חור בו של עשר - מוכרין אותה בשוהו ונפרעין משל
 34 עשר את המותר, והתניא: ממשכנין בניהם! אמר רב חסדא, לא קשיא: כאן כבת אחת, כאן
 35 ביה אחר זה. 'הבעלים אומרים בעשרים וכל ארס בעשרים' וכו'. למימרא דחומש עדיף;
 36 ודיניהו: בעל הבית אומר בסלע, ואחד אומר בסלע ואיסר - של טעל ואיסר קודם, מפני
 37 שמוספין על הקרן; הכא דחומשין ורווחא דהקדש הוא - חומש עדיף, הנהו דחומשא ורווחא
 38 דבעל הבית - קרנא פירוק שפיר, וחומשא לא איכפת לן, 'אמר אהר: הרי הוא שלי כו'
 39 בעשרים וחמש - נותנין שלשים'. ולימרו בהקלים: אהא גבא בירתיין! - דאמור בעלים דינו.
 40 - וליתני דינו! - לא דק. - ולא? והא קתני: אם רצו הבעלים ליתן שלשים ואהר דינו -
 41 בעלים קודמין! אלא אמר רבא: דאמור בעלים פרוקה, ולא דק. 'שאין מוספין חומש על
 42 עליו' כו'. אמר רב חסדא: לא שנו אלא שלא ינשום הקדש בשלשה, אבל ינשום הקדש
 43 בשלשה - מוספין. תניא נמי הכי: בית שמיא אומרים: מוספין, ובית הלל אומרים: אין
 44 מוספין. הכי דמי? אי לא ינשום, מאי מעמא דבית שמיא? אלא דנישום; לימא רב חסדא
 45 דאמר בבית שמיא? - לא, עולום לא ינשום, ובית שמיא מחמירין, אי בעית אימא: לעולם
 46 דנישום, ואיכא, בית שמיא אומרים: אין מוספין - וליתניהו גבי קולי בית שמיא והמרי בית
 47 הלל? אלא עולום דלא ינשום, ובית שמיא מחמירין. 'אמר אהר: הרי הוא שלי בעשרים ויש'
 48 כו'. רצו - אין, לא רצו - לא, אמר: אהא ברישא בירתיין, ודינו מאי עבידיה? אמר רב
 49 ששת, הכי קאמר: אם רצו בעלים מעיקרא ליתן חשבון הפגיע לאחד ושלשים ודינו;

1 חומש. בעל הבית אמר בסלע ואחר אמר בסלע ואיסר כו' שסופיק על הקרן, ואף על גב דבעל הבית בעל מנכס, חופש טעל עדיף, חריב הוי שרשיה וארבעה
 2 ארסין, כפרק קנא ודקדוק (בא). חם - גבי מעשר שני. חומש ורואה רבעל הבית הוא, שהרי בן קרן בן חומש - הכל שלו, והוא יאכל הכל בירושתו, ואין לנו בו
 3 אלא מצות פרייה. שלא יאכלו בגבולין כלא פריין, ועיקר פרייתו בקרן היא. ואף על גב דבשר דמי - לא איכפת לן, שהרי תביתור דמי אין נתנו אלא הוא. וליטרו בעלים
 4 **אמא גמרא בחריק** - כמקומותי. שרעה ליתן כמותינה בשלמא עד השתא הרייתו עלן - משום פסדא דהקדש, אבל השתא אמאי בעיתו למכפין? **דאמור בעלים ברישא**
 5 **דיני** - יתרו על עשרים, דמטי חושבא דקין וחומש לעשרים וחמש ודינו, ואי יתיבין להאי - איכא פסידא להקדש, הלכך הדרנין אביעלם על כרחיהו. וליתני - ברישא
 6 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 7 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 8 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 9 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 10 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 11 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 12 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 13 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 14 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 15 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 16 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 17 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 18 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 19 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 20 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 21 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 22 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 23 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 24 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 25 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 26 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 27 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 28 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 29 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 30 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 31 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 32 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 33 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 34 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 35 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 36 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 37 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 38 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 39 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -

1 חומש. בעל הבית אמר בסלע ואחר אמר בסלע ואיסר כו' שסופיק על הקרן, ואף על גב דבעל הבית בעל מנכס, חופש טעל עדיף, חריב הוי שרשיה וארבעה
 2 ארסין, כפרק קנא ודקדוק (בא). חם - גבי מעשר שני. חומש ורואה רבעל הבית הוא, שהרי בן קרן בן חומש - הכל שלו, והוא יאכל הכל בירושתו, ואין לנו בו
 3 אלא מצות פרייה. שלא יאכלו בגבולין כלא פריין, ועיקר פרייתו בקרן היא. ואף על גב דבשר דמי - לא איכפת לן, שהרי תביתור דמי אין נתנו אלא הוא. וליטרו בעלים
 4 **אמא גמרא בחריק** - כמקומותי. שרעה ליתן כמותינה בשלמא עד השתא הרייתו עלן - משום פסדא דהקדש, אבל השתא אמאי בעיתו למכפין? **דאמור בעלים ברישא**
 5 **דיני** - יתרו על עשרים, דמטי חושבא דקין וחומש לעשרים וחמש ודינו, ואי יתיבין להאי - איכא פסידא להקדש, הלכך הדרנין אביעלם על כרחיהו. וליתני - ברישא
 6 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 7 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 8 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 9 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 10 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 11 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 12 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 13 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 14 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 15 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 16 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 17 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 18 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 19 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 20 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 21 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 22 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 23 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 24 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 25 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 26 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 27 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 28 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 29 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 30 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 31 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 32 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 33 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 34 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 35 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 36 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 37 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -
 38 דמתנותין: הבעלים אומרים בעשרים ודיני. לא קד - למתנו דיני, אלא חשבון הסלעים. והא קני - דיני כסיפא, אלמא דק בירתיין **אלא אמר רבא דאמור בעלים** -
 39 ברישא פרישה. ובפרותא לוי דק, שלא ינשום הקדש בשלשה - שלא שנו בשלשה נשם ארס את הקרקע כמה שאמר בו האחר. אלא - שנאמר שלשה כדבריו של גו -

אמר רבי יוסי: קצירה מתרת הבאה וקצירה.

לפום בן רבי יוסי תווי בה: קצר לרבים ונממא, חזר היחיד לאסור? רבי יונה אמר: קודם לקצירה.
רבי יוסי אמר:

[דף ד' ע"ב]

קודם להבאה.

אמר רבי יונה, מילתיה דכהנא מסייע לי. דכהנא אמר: (ויקרא ב, יד) **ואם תקריב מנחת בכורים לה.** זו ביכירה. האחרת – לא ביכירה.

הגע עצמך, אפילו עשבים? אפילו השרשה, העומר בא ומתיר? ולא קודם לקצירה אגן קימין?
ועוד מן הדא דתני: המנבל בשלשה עשר, ונתלש הקלח בידו – הרי זה שותלו במקום המינא,
אבל לא במקום הגריד. הרי יש באן שלשה עשר וארבעה עשר והמשה עשר, ומקצת היום ככולו!
אמר רבי יוסי: מילתיה דרבי אבינא מסייע לי. דאמר רבי אבינא: תיפתר בהדא מתניתא, במקום
שנהגו שלא לעשות מלאכה בארבעה עשר. אבל במקום שנהגו לעשות מלאכה בארבעה עשר.
לא בתלוש? שמה במחובר?

אשכח תני: מקום שנהגו לעשות מלאכה בתלוש – עושין אפילו במחובר. ואם לאו – אסורים עד
שיבא עומר הבא.

רבי לעזר שאל: מהו שיביא העומר מהן? אפשר לומר חדש וישן אין תורמין ומעשרין מזה על זה,
ואת אמר הבן?

התיבון: הרי שאר המינין הרי הן תלוזין בעומר! ואין העומר בא מהן! לא, אם אמרת בשאר המינין
– שלא בשרו למנחת העומר, תאמר בשעורין – שבשרו

[דף ה' ע"א]

למנחת העומר?

הברייא בשם רבי לעזר: ראשית קצירך ולא סוף קצירך. רבי יעירא בשם רבי אלעזר: ביכורין.
אין אלו ביכורין.

מה נפק מביניהון? עבר והביא. על דעתהון דהברייא – פסול. על דעתיה דרבי יעירא – בשר.
דברי חכמים? רבי יוסי בי רבי בון, רבי חייא בשם רבין בר הירי: והן שהביאו שלישי לפני ראש
השנה. אבל אם הביאו שלישי לאחר ראש השנה – העומר בא מהן.

הַלְכָה ב'

מתני' האוכל מזה פזית מזה בפסח - יצא ידי חובתו. פזית חמין - חיב בהפזית. נתערב אחד מזהו ככל חמינין - הרי זה עובר בפסח.

הנזדר מן הפת ומן התבואה - אסור בהן; דברי רבי מאיר. והכמים אומרים: הנזדר מן הדגן - אינו אסור אלא מזהו, ותייבכים בחלה ובמעשרות.

גמרא אמר רבי יעקב בר זבדי: זאת אומרת: שלוקין על חלתן דבר תורה.

רבי ירמיה בשם רבי הויה בר ווא: תיפתר שאכל פזית מזה וכזית מזה.

אמר רבי יוסי: אפילו תימר פזית מכולהו, שגזייה היא, שכולהו לשם חמין.

מחלפא שיטתיה דרבי יוסי! תמן הוא אומר: שני דברים רבין על אחד ומכילין אותו. וכא הוא אמר חבין!

אמר רבי יוסי ברבי בון: ביני מתניתא, אי

[דף ה' ע"ב]

פזית מזה וכזית מזה. הא הנזדר מן הפת ומן התבואה - אסור בכל. ברבנן? רבי הויה בשם רבי יוחנן: ביני מתניתא, אף הנזדר מן הדגן - אינו אסור אלא מהם.

מה נן קיימין? אם באומר: "פת תורה", מעתה, אף האומר "תבואת תורה" - יהא אסור בכל, דכתיב ותבואת הפרס; אי באומר "פת סתם", אין לך קרוי פת סתם אלא חמין ושעורין בלבד! אמר רבי יוסה: קיימתיה במקום שאוכלין פת כל. אין לך קרוי פת סתם אלא חמשת חמינים בלבד.

הַלְכָה ג'

מתני' אלו חיבין בחלה ופטורין מן המעשרות? הלקט, והשכחה, והפאה, וההבקר, ומעשר ראשון שנמלה תרומתו, ומעשר שני והקדש שנפדו, ומותר העומר, ותבואה שלא הביאה שלישי.

רבי לעזר אומר: תבואה שלא הביאה שלישי - פטורה מן החלה.

אלו חיבין במעשרות ופטורין מן החלה. הארו, ותידון, והפרגים, והשמשמין, והקטניות, ופחות מחמשת רבעים בתבואה. הספגנין, ותידבשנין, והאיסריטין, וחלת המשרת, והמדמע - פטורין מן החלה.

גמרא רבי הושעיה שאל לכהנא: מניין שהן חיבין בחלה ופטורין מן המעשרות?

אמר ליה, לא תימר לי, תרימו, וכן תרימו (במדבר טו, כ).

חזר ואמר: מארבע עשרה. מה ארבע עשרה – תיבין בחלה ופטורים מן המעשרות, אף אילו תיבין בחלה ופטורין מן המעשרות.

רבי יוחנן בשם רבי ינאי: זה אחד משלשה מקראות שהן מחזורין בתורה (דברים יד, כט) **ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך**. מה שיש לך ואין לו – את תיבין ליתן לו. יצא הבקר שיידך וידו שווין בו. היא לקט, היא שכחה, היא פאה, היא הבקר.

מעשר ראשון שנמלה תרומתו. ומכיון שנמלה תרומתו – לאו כחולין הוא? תיפתר, שהקדימו בשיבולין. דאמר רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש: מעשר ראשון שהקדימו בשיבולין – פטור. **[דף ו' ע"א]**

מתרומה גדולה. אמר רבי יוסי: בתיב (במדבר יח, כט): **את כל חלבוא את מקדשו ממנו**. לא חלבוא וחלב חבירו.

אמר רבי יוסי: בתיב (שם כו): **והרמתם ממנו את תרומת ה' מעשר מן המעשר**. ולא תרומה ומעשר מן המעשר. בשמירח ואחר כך הפריש תרומת מעשר שבו. אבל אם הפריש תרומת מעשר ואחר כך מירחו – לא בדא.

בשהפריש ממנו עליו. אבל אם הפריש ממקום אחר עליו – לא בדא.

מעשר שני והקדש שנפדו. רבי זעירא, רבי יוסי, רבי המא בר עוקבא, רבי הלל בן הללם מטא בה בשם רבי יודה: דמן הדא, מעשר שני שהקדימו בלבבין – פטור מתרומה גדולה.

רבי יונה בעי: כמאן דאמר אינו בנכסיו. ברם כמאן דאמר בנכסיו – הוא תיבין? אמר ליה: אוף אנא סבר בן. הוי, מעשר ראשון הואיל וכל עמא מודיי שהוא בנכסיו – תיבין.

הוי פליגי היא, מאן דאמר תיבין, אפילו תרומה שבו – תיבית. ומאן דאמר פטור, אפילו חולין שבו – פטורין.

מאן דאמר תיבין, עשאוי תרומת מעשר על מקום אחר, מה את עביד לה? כגדיש שנדמע? בעיסה שנדמעה?

רבי יוחנן אמר: אנא בעיתה. רבי יאשיה אמר: אנא בעיתה. מה בין גדיש שנדמע לעיסה שנדמעה? גדיש שנדמע – את אמר תיבין. עיסה שנדמעה – את אמר פטורה?

רבי תנחומא בשם רבי

[דף ו' ע"ב]

הוּנָא: גְדִישׁ שְׁנַדְמַע, עַד שְׁלֵא נְדַמַע עֵבֶר וְהַפְרִישׁ מִפְּנֵי תְרוּמָה – הָרִי זֶה תְרוּמָה. עִיפָה שְׁנַדְמַעָה, עַד שְׁלֵא נְדַמַעָה עֵבֶר וְהַפְרִישׁ מִפְּנֵי חֵלְה – אֵינָה חֵלְה. דְתַנְיִנן תַּפְּזִין: הַפְרִישׁ חֵלְה קָמוּחַ – אֵינָה חֵלְה, וְגַזְל בְּיַד כְּהֵן.

וּמִזֹּתֵר הַעֲזוּמָר. מִתְנַתִּין – דִּלָּא כְּרַבִּי עֲקִיבָא. דְרַבִּי עֲקִיבָא מַחֲיִיב בְּחֵלְה וּבְמַעֲשָׂרוֹת.

וְתַבּוּאָה שְׁלֵא הִבְיָאָה שְׁלִישׁ. מַה מַּעֲמָא דְרַבְנִין? נֶאמַר לָהֶם בְּפִסְחָא, וְנֶאמַר לָהֶם בְּחֵלְה, מַה לָּהֶם הַנֶּאמַר בְּפִסְחָא – דְּכָר שְׁהוּא כָּא לִידֵי מַצָּה וְחֵמִין. אִפֵּי לָהֶם שְׁנֶאמַר בְּחֵלְה – דְּכָר שְׁהוּא כָּא לִידֵי מַצָּה וְחֵמִין.

מַאי מַעֲמָא דְרַבִּי לְעֹזָר? (במדבר טו, ט) בְּתְרוּמַת גֶּרֶן בֶּן תְּרִימוֹ אֲתָה. מַה תְּרוּמַת גֶּרֶן – מִפִּירוֹת שְׁהַבְיָאוּ שְׁלִישׁ, אִפֵּי זֶה – מִפִּירוֹת שְׁהַבְיָאוּ שְׁלִישׁ.

וְלִית לִיהּ לְרַבִּי לְעֹזָר לָהֶם לָהֶם? אֲשַׁכַּח תַּנִּי בְּשֵׁם רַבִּי לְעֹזָר: אֵינָה חֵיִבְתָּ בְּחֵלְה וְאִין אָדָם יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי הוֹכָתוֹ בְּפִסְחָא!

מַהוּ שְׁחֵיבִים עַל לָהֶם שְׁלֹו מִשּׁוּם חֲדָשׁ? אָמַר רַבִּי יוֹדֵן: כְּתִיב (ויקרא כג, יד): וְלֶחֶם וְקֹלֵי וּכְרָמֶל לֹא תֹאכְלוּ. אֵת שְׁחֵיבִים עַל קֹלֵי שְׁלֹו מִשּׁוּם חֲדָשׁ – חֵיִבִּים עַל לָהֶם שְׁלֹו מִשּׁוּם חֲדָשׁ. אֵת שְׁאִין חֵיִבִּין עַל קֹלֵי שְׁלֹו מִשּׁוּם חֲדָשׁ – אִין חֵיִבִּין עַל לָהֶם שְׁלֹו מִשּׁוּם חֲדָשׁ.

אָמַר רַבִּי זְעִירָא: כְּתִיב (דברים יד, כב): עֹשֶׂר תַּעֲשֶׂר אֵת כָּל תְּבוּאֹת זְרַעְךָ – דְּכָר שְׁאִינוּ נִזְרַע וּמִצְמִיחָה. יוֹצֵא פָּחוֹת מִשְׁלִישׁ, שְׁאִם נִזְרַע אִינוּ מִצְמִיחָה.

פְּשִׁיטָא עַל דְּרַבְנִין, בְּהֵחֵן פָּחוֹת מִשְׁלִישׁ – שְׁאִינוּ נִגְרַר לְעַנְיִן הַמַּעֲשָׂרוֹת.

רַבִּי חֵיִיא בְּר יוֹסֵף שְׁאָל: עַל דְּעִתִּיהּ דְּרַבִּי לְעֹזָר מַהוּ שְׁיָהָא נִגְרַר לְעַנְיִן חֵלְה כְּעִיסַת הָאוּרֹז? שְׁמוּאֵל בְּר אָבָא בְּעִי: אִי זֶה חֲדָשׁ וְיִשָּׁן שְׁבַחֲלָה? שְׁתֵּי שְׂדוֹת, אַחַת הִבְיָאָה שְׁלִישׁ, וְאַחַת פָּחוֹת מִשְׁלִישׁ, לְחֵלְה – אַחַת. לְמַעֲשָׂרוֹת – שְׁתֵּים. אַחַת

[דף ז' ע"א]

פָּחוֹת מִשְׁלִישׁ, וְאַחַת עֲשָׂבִים, לְחֵלְה – שְׁתֵּים, וּלְמַעֲשָׂרוֹת – אַחַת.

אַחַת הִבְיָאָה שְׁלִישׁ, וְאַחַת עֲשָׂבִים, בֵּין לְחֵלְה בֵּין לְמַעֲשָׂרוֹת – שְׁתֵּים.

בְּנִתִּים מַהוּ? רַבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ: בְּנִתִּים – כְּכֹרֵאשׁוֹנָה. רַבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ: בְּנִתִּים – כְּכֹרֵאשׁוֹנָה.

אִיזוּ בְּנִתִּים? הַעֲוֵשָׁה עִיפָה מִן הַטְּבָל. חֵלְה – חֵיִבְתָּ בְּתְרוּמָה. וְתְרוּמָה – חֵיִבְתָּ בְּחֵלְה.

מניין שהחלה חייבת בתרומה? רבי יצחק בשם רבי שמואל בר מרתא בשם רב: (במדבר טו, ב) חלה תרימו תרומה. מחלה – תרימו תרומה. מניין שהתרומה חייבת בחלה? מן קושוי פתרון: הדין קרייא, מאותה שפתיב בה – ראשית תרימו חלה.

הסופגנין – טריקטא. הדובשנין – מלי גאלה. והאיסקריטין – חליטין דשוק. וחלת מסרת – חליטין דמי. רבי יוחנן אמר: טריקטא – חייבת בחלה. ואומר עליו: "המוציא לחם מן הארץ". ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח.

רבי שמעון בן לקיש אמר: טריקטא – אינה חייבת בחלה ואין אומרים עליו: "המוציא לחם מן הארץ". ואין אדם יוצא בו ידי חובתו בפסח.

רבי יוסי אמר: תרתיי! רבי יוחנן אמר: טריקטא – חייבת בחלה. ואומר עליה: "המוציא לחם מן הארץ". ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח. רבי שמעון בן לקיש אמר: טריקטא – אינה חייבת בחלה. ואינו אומר עליה: "המוציא לחם מן הארץ". ואין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח.

רבי יוסי אמר: חורי. רבי יוחנן אמר: כל שהאור מהלך תחתיו – חייב בחלה. ואומר עליו: "המוציא לחם מן הארץ". ויוצא בו ידי חובתו בפסח. רבי שמעון בן לקיש אמר: כל שהאור מהלך תחתיו – אינו חייב בחלה. ואין אומרים עליו: "המוציא לחם מן הארץ". ואין אדם יוצא בו ידי חובתו בפסח. אמר ליה רבי יוחנן: ובלבד על ידי משקה.

מתניתין פליגי על רבי יוחנן! הסופגנין והדובשנין והאיסקריטין וחלת

[דף ז' ע"ב]

הפולשת והמדימיע – פטורה מן החלה! פתר לה: בסופגנין שנעשו בחמה. ותני: יוצאין בסופגנין שנעשו באור, ואין יוצאין בסופגנין שנעשו בחמה.

יוצאין בסופגנין שנעשו באור. ולית הדיא פליגא על רבי שמעון בן לקיש? פתר לה: כשהיה האור מהלך מן הצד. מיליהון דרבנין פליגי.

כהנא שאל לשמואל: לא מסתברא בהון מדימיע. דתנינן הכא: שריבה תרומה – תרומה. אמר ליה: אוף אנא סבר בן. אלא בד תיסק לארעא דישראל, את שאל לה.

בד סלק להכא, שמע רבי יסא בשם רבי יוחנן: אפילו סאה אחת שנפלה על תשעים ותשע הולין. אמר רבי אבהו: בד משיב רבי שמעון בן לקיש לרבי יוחנן: הפאה פטרת את הכל. אמר ליה: וכי

עיגול בעיגולין דבר ברי שהתרומה עולה בידו? ואת אמרת דבר קל הוא! אף הכא – קל הוא. ויתביניה: שגייא הא בעיגולין, שפכר במלו.

רבי יונה ורבי יוסי, תריהון בשם רבי זעירא: אפילו חמיין בהימין – מוחן ומתיר.

ופחות מחמשת רבעים בתבואה. אמר רבי אבונא: הדיא אמרה, כשהיו פחות מחמשת רבעים. אבל אם היו חמשת רבעים מצומצמין – לא בדיא.

רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי אבונא: לא על הדיא אתאמרת, אלא על הדיא, דאמר רבי יוחנן: מדומע – פטור מן החלה. ספק מדומע, והנאכל משום דימוע – תייב בחלה.

עליה רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי אבונא: הדיא דאיתמר, כשהיו יותר מחמשת רבעים. אבל אם היו חמשת רבעים מצומצמין – פטורה מן החלה.

הַלְכָה ד'

מתני' עשה שתחלתה ספגנים וסופה ספגנים – פטורה מן החלה. תחלתה עשה וסופה ספגנים, תחלתה ספגנים וסופה עשה – תיבת בחלה. וכן הקנובקאות – תייבות.

המעיסה – בית שמאי פוטרין, ובית הלל מוהיבין.

החליטה – בית שמאי מוהיבין, ובית הלל פוטרין.

חלות תודה ורקיקי נזיר, עשאן לעצמו – פטור. למכור בשוק – תייב.

[דף ח' ע"א]

גמרא הדיא איתא שאלת לרבי מנא, בגין דאנא בעייה למיעבד אצותי אמרי, מהו דינסבנה ויתהא פטורה מן החלה? אמר לה: למה לא. אתא שאיל לאבוי, אמר ליה: אסור, שמא תימלך לעשותה עיפה.

וכן הקנובקאות – תייבות. רבי יהושע בן לוי אמר: שלא תאמר הואיל והוא עתיד להחזירה לסולתה, תהא פטורה מן החלה.

אמר רבי בא בר זבדא: עיפה מכרין תייבת בחלה, שלא תאמר: הואיל והוא עתיד להחזירה לסולתה – תהא פטורה מן החלה.

רב אמר: עיפת פותח – תייבת בחלה. אמר רבי בון: שמא תימלך לעשותה חררה לבנה.

אמר רבי מנא: צריכין אנו מכרוזין באילין דעבדין עביצין דייאזן עבדון לון פחות מפשיעור, דאינון סבין שהיא פטורה, והיא תייבת.

תְּנִי רַבִּי יִשְׁמַעְיָאל בִּי רַבִּי יוֹסִי אָמַר מִשּׁוּם אָבִיו: אִי זֶה הוּא הַמְעִיכָה? הַנּוֹתֵן חַמִּין לְתוֹךְ קָמַח.
הַלֵּיטָה? קָמַח לְתוֹךְ חַמִּין. אֵיזְתָּה חַמִּין: נְחֻלְטָה כָּל צוֹרְכָה, בֵּית שְׂמַאי מְחַיִּיבִין. לֹא נְחֻלְטָה כָּל צוֹרְכָה
בֵּית שְׂמַאי פּוֹטְרִין?!

רַבִּי יוֹסִי, רַבִּי יִסָּא בְּשֵׁם חֲזַקְיָה, בְּשֵׁם רַבִּי הִיְהִי, בְּשֵׁם רַבִּי הוֹשְׁעִיא, שְׁנֵי תַלְמִידִים שָׁנּוּ אוֹתָהּ.
רַבִּי אִימִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: עַל הַדְּבָר הַזֶּה הִלְכְתִּי אֶצֶל רַבִּי הוֹשְׁעִיא רֹבָא לְקִיסְרִין, וְאָמַר לִי: שְׁנֵי
תַלְמִידִים שָׁנּוּ אוֹתָהּ.

וְחֻקִּים אוֹמְרִים: לֹא כְּדַבְּרֵי זֶה וְלֹא כְּדַבְּרֵי זֶה, אֶלָּא הַנְּאֻפָה בְּתַנּוּר – חַיִּיב. בְּאֵילָפֶס וּבְקַדְרִיָּה –
פְּטוּר.

אִי זֶהוּ הַלּוּט בְּרוּר? אָמַר רַבִּי זְעִירָא: כָּל שֶׁהָאֹר מְחַלֵּף תַּחְתּוּי.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: אֶפִּילוּ הָאֹר מְחַלֵּף תַּחְתּוּי, מִכִּיּוֹן שֶׁהוּא עֲתִיד לַעֲשׂוֹתוֹ בְּצֶק – חַיִּיב בַּחֲלָה.
קָמַח קָלִי שְׁעָשָׂא בְּצֶק – חַיִּיב בַּחֲלָה. רַבִּי יוֹסִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: וְהוּא שְׂאֵפִיין חִלוֹת תּוֹדָה וְרַקִּימֵי
נְזִיר. עֲשָׂאן לְעֻצְמוֹ – פְּטוּר. דְּכַתִּיב (במדבר טו, כ): **רֵאשִׁית עֲרֹסַתְכֶם** – וְלֹא שֶׁל הַקֹּדֶשׁ.

לְמַבּוֹר בְּשׁוּק – חַיִּיב. לֹא בְּדַעְתּוֹ הַדְּבָר תְּלוּי, בְּדַעַת הַלְקוּחוֹת הַדְּבָר תְּלוּי, שְׂמַאי לֹא יִמְצָא הַלְקוּחוֹת
וְנִטְבְּלוּ מִיָּד.

הַלְכָה ה'

[דף ח' ע"ב]

מִזְתַּנִּי נִתְהוּם שְׁעִישָׁה שְׂאֹר לְחֻלְק – חַיִּיב בַּחֲלָה. וְנָשִׁים שֶׁנִּתְּנוּ לְנִתְהוּם לַעֲשׂוֹת לְהוֹן שְׂאֹר, אִם אֵין
בְּשֶׁל אַחַת מֵהֶן בְּשִׁיעוּר – פְּטוּרָה מִן הַחֲלָה.

עַפַּת הַכְּלָבִים, בְּזִמְן שֶׁהָרוּעִים אוֹכְלִין מִמֶּנָּה – חַיִּיבַת בַּחֲלָה, וּמְעַרְבִין בָּהּ, וּמְשַׁתְּפִין בָּהּ, וּמְכַרְכִּין
עֲלֶיהָ, וּמוֹזְמִינִין עֲלֶיהָ, וְנִעֲשִׂית בְּיוֹם טוֹב, וְיֹצֵא בָּהּ אָדָם יָדֵי הוֹכְתוֹ בְּפֶסֶח.

אִם אֵין הָרוּעִים אוֹכְלִין מִמֶּנָּה – אֵינָה חַיִּיבַת בַּחֲלָה, וְאֵין מְעַרְבִין בָּהּ, וְאֵין מְשַׁתְּפִין בָּהּ, וְאֵין
מְכַרְכִּין עֲלֶיהָ, וְאֵין מְזַמְּנִין עֲלֶיהָ, וְאֵינָה נִעֲשִׂית בְּיוֹם טוֹב, וְאֵין אָדָם יֹצֵא בָּהּ יָדֵי הוֹכְתוֹ בְּפֶסֶח.
בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ – מִטְּמֵא טְמֵאת אוֹכְלִין.

גְּמֵרָא הַמְּמַרִּיחַ כְּרִיז שֶׁל חֲבִירוֹ שְׂלֵא מִדַּעְתּוֹ, רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּן לָקִישׁ. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר:
נִטְבַּל. רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּן לָקִישׁ אָמַר: לֹא נִטְבַּל.

מְתִיב רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּן לָקִישׁ לְרַבִּי יוֹחָנָן: וְהַתְּנִינִן: וְכֵן נָשִׁים שֶׁנִּתְּנוּ לְנִתְהוּם לַעֲשׂוֹת לְהוֹן שְׂאֹר, אִם
אֵין בְּשֶׁל אַחַת מֵהֶן בְּשִׁיעוּר – פְּטוּרָה מִן הַחֲלָה. וְאֵין בְּשֶׁל כּוֹלֵהן בְּשִׁיעוּר?

אָמַר לִיהִ: שְׁנִיָּיא הִיא, שֶׁכֵּן הַעוֹשֶׂה עִיפָה עַל מְנַת לְחֻלְקָה בְּצֶק – פְּטוּרָה מִן הַחֲלָה.

אָמַר לִיה: וְהִתְנִינָן; נְהִתּוּם שְׁעֵשָׂה שְׂאוֹר לְחֶלֶק – תְּיִיב בְּחֶלֶה. אָמַר לִיה: לֹא תִתִּיבִינִי נְהִתּוּם! נְהִתּוּם – לֹא בְּדַעְתּוֹ הַדְּבָר תְּלוּי, בְּדַעַת תְּלָקוּחוֹת הַדְּבָר תְּלוּי, שְׂמֵא יִמְצָא לְקוּחוֹת וְהוּא חוֹזֵר וְעוֹשֶׂה אוֹתָהּ עֵיפָה.

אָמַר לִיה: וְהִתְנִינָן; חוֹרֵי הַנְּמָלִים שְׁלָנוּ בְּצַד הַעֲרִימָה תְּיִיבָת – הֲרֵי אֵילוּ תְּיִיבִין. הֵא בְּצַד עֲרִימָה פְּטוּרָה – פְּטוּרִין. אָמַר רַבִּי יוֹנָה, אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן; מִשּׁוּם יְאוּשׁ. שְׂמוּאֵל בַּר אֲבָא אָמַר: וְהָן שְׁנֵרְרוּ רֵאשֵׁי שְׁבָלִים.

מִתִּיב רַבִּי יוֹחָנָן לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ: וְהִתְנִינָן; הַקְּדִישָׁן עַד שְׁלֵא נִגְמַר, וְנִמְרָן הַגִּיזְבָּר וְאַחַר כֵּן פְּדִיין – פְּטוּרִין. הֲרֵי גִזְבָּר כְּאֶחָד הוּא, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ מַה שְׁעֵשָׂה עֲשׂוּי. אָמַר לִיה: תִּיפְתָּר: כְּמֵאן דְּאָמַר: גִּיזְבָּר כְּבָעֲלִים. וְדָלָא כְּרַבִּי יוֹסִי, דְּרַבִּי יוֹסִי אָמַר: הוּא גִיזְבָּר, הוּא אַחַר.

רַבִּי חֲנַנְיָה חֲבוּרָן דְּרַבִּינָן בְּעָי: וְאִפִּילוּ יֵשׁ בְּשַׁל אַחַת מִהֶן כְּשִׁיעוֹר וְעֵשָׂה בְּדָבָר שְׁלֵא נִגְמְרָה מְלֵאכְתָּן וְיִהְיֶה פְּטוּר מִן הַחֶלֶה! דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא, רַבִּי יוֹנָה, רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבִּי לְעֹזֵר: אַף כַּמָּה שְׁבָלִין – לֹא נִטְבַּל, מִפְּנֵי שֶׁהוּא עֲתִיד לְהַחְזִיר לְדָבָר שְׁלֵא נִגְמְרָה מְלֵאכְתָּן.

אֵיזְהוּ עֵיפָת כְּלָבִים? רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ אָמַר: כָּל שְׁעִירֵיב בְּהַ מוֹרְסֵן. מִתְּנִיתָא אָמַר, בְּזִמְן שְׁהַרְוִיעִין אוֹכְלִין מִמְּנָה. פְּעָמִים, שְׂאֵין הַרוּעִים אוֹכְלִים מִמְּנָה.

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: כָּל שְׁעֵשָׂה כְּלִימוּדִין.

וְתַנִּי בֶּן: עֲשָׂאן בְּעֵבִין – תְּיִיבָת. עֲשָׂאָה לִימוּדִין – פְּטוּרָה. רַבִּי בָּא בְּשֵׁם שְׂמוּאֵל, רַבִּי אֲמִי בְּשֵׁם רַבִּי הִיִּיה

[דף ט' ע"א]

רוּבָא: אִפִּילוּ עֵשָׂה קְלוּסְקִין. וְהָא תְּנִינָן; אִם אֵין הַרוּעִין אוֹכְלִין מִמְּנָה! תִּיפְתָּר, שְׁעֵשָׂאָה מִשְׁעָה רֵאשׁוּנָה שְׁלֵא יֵאכְלוּ הַרוּעִים מִמְּנָה.

וְנַעֲשִׂית בְּיוֹ"ט. מִתְּנִיתִין – דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר. דְּתַנִּי: אֵין עוֹשִׂין מִיּוֹם טוֹב לְמוֹצָאי יוֹם טוֹב. וְהִתְנִי: מִמְּלָאָה אִישָׁה קְדִירָה בְּשָׂר, אַף עַל פִּי שְׂאִינוּ אוֹכְלֵי מִמְּנָה אֵלָא תְּיִיבָת אַחַת. קוּמְקוּם חֲמִיין, אַף עַל פִּי שְׂאִינוּ שׁוֹתָה מִמְּנָה אֵלָא בּוֹם אַחַד. אֵכְל לְאַפּוֹת אוֹתָהּ – אֵינָה אוֹפָה אֵלָא צוֹרְכָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אָמַר: מִמְּלָאָה הִיא אִשָּׁה אֵת הַתְּנַנּוֹר פֶּת, מִפְּנֵי שֶׁחֶפֶת יָפָה בְּשַׁעָה שֶׁהַתְּנַנּוֹר מְלֵא.

תַּנִּי: מַצָּה גְּזוּלָה – אָסוּר לְכַרְךָ עָלֶיהָ. אָמַר רַבִּי הוֹשְׁעִיא: עַל שֵׁם (תהלים י, א) וּבִצְעַ בְּרַךְ נֶאֱמַר ה'. אָמַר רַבִּי יוֹנָה: הֲדָא דְתִימָא בְּתַחֲוִילָה. אֵכְל בְּפוּף – לֹא דְמִים הוּא תְּיִיב לּוֹ? רַבִּי יוֹנָה אָמַר: אֵין

עבירה מצוה. רבי יוסי אמר: אין מצוה עבירה. אמר רבי הילא: (ויקרא כו, לד) אלה המצוות. אם עשייתן כמצוותן – הן מצוות. ואם לאו – אינן מצוות.

הלכה ו' מתני' החלה והתרומה – תיבין עליהן מיתה, וחמש, ואסורה לזרים. והם נכסי כהן. ועולין באחד ומאה. ומעוניין רחיצת ידים, והערב שמש. ואינן נטליון מן הפהור על הטמא, אלא מן הפקף ומן הדבר הנמור. האומר: "כל גרני

[דף ט' ע"ב]

תרומה" וכל עפתי חלה – לא אמר כלום, עד שישיר מקצת.

גמרא רבי יודה בר פזי, רבי הנזין בשם רבי שמואל בר רב יצחק: "חלה" – חולין הוא. היתיה אומר: מותר לגלגל בהן. לפום בן צריד מימר: החלה והתרומה – תיביבם עליהן מיתה וחמש. עשר מצות אדם עושה עד שלא יאכל פרוסה! משום לא תחרוש. כל תזרע. כל תחוסם. לקט. שכחה. ופיאה. תרומה. ומעשר ראשון. ומעשר שני. וחלה.

רבי יצחק בידו אתי מיסב לידוי, הוא פשט עשרתי אצבעתייה, ואמר: "הרי קיימתי עשר מצות!" חלה על הכל, תרומה על הכל.

תרומה לה'. זה שם המיוחד.

מניין שלא עשה כלום עד שישיר מקצת? תלמוד לומר (במדבר טו, כא): מראשית – ולא כל ראשית.

הדרן עלה חמשה דברים

פֶּרֶק שֵׁנִי

[דף י' ע"א]

הלכה ז' מתני' פרות הוצה לארץ שנכנסו לארץ – תיביבם בחלה. יצאו מיכן לשם – רבי ליעזר מחיב, ורבי עקיבא פומר. עפר הוצה לארץ שבא כספינה לארץ – תיב בפעשרות ובשביעית.

אמר רבי יהודה: אימתי? בזמן שהספינה גוששת. עפה שנלושה במי פרות – תיבת בחלה. ונאכלת בידים מסואבות. האשה יושבת וקוצה חלתה ערמה, מפני שהיא יכולה לכפות את עצמה, אבל לא האיש.

גמרא פירות הוציא לארץ כו'. בתיב (במדבר טו, יט): אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה. שמה אתם תיבינו. אין אתם תיבין חוץ לארץ. תני: זו דברי רבי מאיר. אבל דברי רבי יהודה, פירות חוץ לארץ שנכנסו לארץ – רבי אליעזר פומר, ורבי עקיבא מחייב.

מה טעמו דרבי אליעזר? לחם הארץ. לא לחם חוץ לארץ. מאי טעמא דרבי עקיבא? אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה. שמה אתם תיבין בין בפירות הארץ בין בפירות חוץ לארץ.

מה מקיים רבי אליעזר טעמא דרבי עקיבא? אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה. חברייא בשם רבי לעזר. רבי בא בשם רבי לעזר, רבי הילא בשם רבי שמעון בן לקיש, כך משיב רבי עקיבא את רבי לעזר: אין את מודי לי בשעה שנכנסו ישראל לארץ ומצאו קמחין וסלתות שהן תיבין בחלה? ולא גדולי פטור הן? והוא מקבל מיניה.

אמר רבי יוסי: תמיהני איך רבי עקיבא מוטיב את רבי לעזר והוא מקבל מיניה? תמן – עד שלא נכנסו לה, למפריעה ירשו. דאמר רבי הונא בשם

[דף י' ע"ב]

רבי שמואל בר נחמן: לזרעה אתן אין בתיב כאן, אלא לזרעה נתתי – כבר נתתי.

מה מקיים רבי עקיבא טעמא דרבי לעזר, לחם הארץ? בפסיפה שנכנסה לארץ. אם קירמו פניה מן החוט ולפנים – תיבת. מן החוט ולחוץ – פטורה. על דעתיה דרבי עקיבא – היא ספינתה, היא עיפת הגוי, היא הכנסתן – שהכל הולך אחר קרימה בתנור.

מודין חכמים לרבי עקיבא בהכנסתן לארץ – שהכל הולך אחר קרימה בתנור. מן מה דרבי עקיבא מטיב לרבי לעזר, והוא מקבל מיניה.

רבי יונה בעא קומי רבי ירמיה: בשעה שנכנסו ישראל לארץ ומצא קמה לחה, מהו שתהא אסורה משום חדש? אמר ליה: למה לא? עד בדין לחה. אפילו יבישה? אמר ליה: אפילו יבישה, אפילו קצורה. מעתה, אפילו היטין בעליה! כך אני אומר. לא יאכלו ישראל מצה בלילי הפסח!

אמר רבי יונה: מן דנפקות תהית. דלא אמרת ליה, שנייא היא שמצות עשה דוחה למצות לא תעשה.

על דעתיה דרבי יונה דו אמר מצות עשה דוחה בלא תעשה אף על פי שאינה בתוכה בצידה – ניהא. על דעתיה דרבי יוסי דו אמר אין מצות עשה דוחה למצות בלא תעשה אלא אם בן היתה בתוכה בצידה?

מה שיהיו תגרי גוים מוכרין להם. וכרבי ישמעאל. דרבי ישמעאל אומר: כל ביאות שנאמרו בתורה – לאהר ארבע עשרה שנה נאמרו, שבע שפיבשו, ושבע

[דף י"א ע"א]

שהילקו.

התיב רבי בון בר כהנא: והכתיב (יהושע ה, יא): **וַיֹּאכְלוּ מֵעֵבֹר הָאָרֶץ מִמַּחֲרַת הַפֶּסַח**. לא בששה עשר? התיב רבי לעזר בי רבי יוסי קומי רבי יוסי: והכתיב (במדבר לג, ג): **מִמַּחֲרַת הַפֶּסַח יֵצְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיַד רְמָה לְעֵינַי כָּל מִצְרַיִם**. לא בהמשה עשר? יצאו מיבן לשם – רבי אליעזר מחייב, ורבי עקיבה פוטר.

אמרי רבי לעזר מן אתריה, ורבי עקיבה מן אתריה. רבי לעזר מן אתריה. מאי טעמא דרבי לעזר? **לחם הארץ** – בכל מקום שהוא. רבי עקיבה מן אתריה. מאי טעמא דרבי עקיבה? **אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה**. שמה אתם תיבין, ואין אתם תיבין הויץ לארץ.

רבנין דקיסרין בשם רבי הנינה:

[דף י"א ע"ב]

במחלוקת. (יהושע א, א) **כָּל מְקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ בָּהּ רַגְלְכֶם בּוֹ, לָכֶם יִהְיֶה**. אין בכלל אלא מה שבפרט. וכרבי יודה. מתיבין לרבי יודה: אם בספרי ארץ ישראל? והכתיב (יהושע א, ח): **מִהַמְדָּבָר וְהַלְבָנוֹן הַזֶּה וְעַד הַנְּהַר הַגָּדוֹל נְהַר פְּרַת, כָּל אֶרֶץ הַחֲתִים וְעַד הַיָּם הַגָּדוֹל מִבּוֹא הַשָּׁמֶשׁ, יִהְיֶה גְבוּלְכֶם! אֵלֶּא, אִם אֵינּוּ עֲנִין לְסַפְרֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, תְּנִיחוּ עֲנִין לְסַפְרֵי הַוִּיץ לְאֶרֶץ**.

מעתה, מה שהיה דוד הולך ומכבש בארם נהרים ובארם צובה – והו תיבין בחלה! שנייא היא שהיה דוד מניח ספרי ארץ ישראל ומכבש ספרי הויץ לארץ.

הוי בעיי מימר: מה דאמר תמן חייב – אוף הכא חייב. מה דאמר תמן פטור – אוף הכא פטור. אפילו כמאן דאמר תמן פטור – הכא חייב. פיון שנכנסו ישראל נתחייבו.

כתיב (מלכים ב' יד, כח): **הוּא הַשִּׁיב אֶת גְּבוּל יִשְׂרָאֵל מִלְּבֹא חֲמַת עַד יָם הָעַרְבָה כְּדָבַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דָּבַר בְּיַד עַבְדּוֹ יוֹנָה בֶן אַמְתַּי הַנְּבִיא אֲשֶׁר מָגַת הַחֶפֶר**.

רבי הנינה ורבי מנא. חד אמר: כל מה שפיבש יהושע – פיבש זה. והרנה אומר: יותר ממה שפיבש יהושע – פיבש זה.

[דף י"ב ע"א]

תנא רבי סידור: מסייע לרבי מנא ימים קלים עשו ישראל באותה הארץ.

מִסְכַּת כְּתוּבוֹת פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. הַבּוֹגֵר כְּתִיבָעָה, וְנוֹתְנִים לָהּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֹדֶשׁ, אִם הִיְתָה קֶטְנָה - בֵּין הִיא בֵּין אָבִיהָ יְכוּלִין לַעֲכָב. רַבִּי טְרַפּוֹן אוֹמֵר: נוֹתְנִין לָהּ הַכֹּל תְּרוּמָה. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? מִן הָאָרוּסִין, אֲבָל מִן הַנְּשׂוּאִין - מוֹדָה רַבִּי טְרַפּוֹן שְׁנוֹתְנִין לָהּ מַחְצָה חֲלִין, וּמַחְצָה תְּרוּמָה. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּכַת כֹּהֵן לְכַהֵן, אֲבָל כַּת יִשְׂרָאֵל לְכַהֵן - דְּבָרֵי הַכֹּל מַחְצָה חֲלִין וּמַחְצָה תְּרוּמָה. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּתְרִיהָ אוֹמֵר: שְׁתֵּי יְדוֹת תְּרוּמָה וְאַחַד חֲלִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: נוֹתְנִים לָהּ הַכֹּל תְּרוּמָה, וְהִיא מוֹכֶרֶת וְלוֹקַחֶת בְּדַמְיָהּ חֲלִין. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כָּל מְקוֹם שֶׁהִזְכְּרוּ שֵׁם תְּרוּמָה - נוֹתְנִין לָהּ כַּפְּלִים חֲלִין. זו מִשְׁנָה רֵאשׁוֹנָה! רְבוּתֵינוּ אָמְרוּ: אֵין הָאֵשֶׁה אוֹכֶלֶת בְּתְרוּמָה עַד שֶׁתִּכְנַס לַחֶפֶה, וְהִיבְמָה עַד שֶׁתִּבְעַל, וְאִם מֵתָה - בְּעֵלָה יוֹרְשָׁה. אָמַר רַבִּי מְנַחֵם בֶּן נֶפֶח מְשׁוּם רַבִּי אֲלִיעֶזֶר הַקָּפָר: מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי טְרַפּוֹן שֶׁקָּדַשׁ שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת נָשִׁים לְהֶאֱכִילָן בְּתְרוּמָה, שֶׁהָיוּ שְׁנַיִ בְּצֻרַת. וְכִבֵּר שֶׁלַח יוֹחֲנָן בֶּן בֶּג בַּג אֶצֶל רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּתְרִיהָ לְנִצְיָבִים, אָמַר לוֹ: שְׁמַעְתִּי עֲלֶיךָ שְׂאֵתָה אוֹמֵר - 'כַּת יִשְׂרָאֵל הַמֵּאֲרֶסֶת לְכַהֵן אוֹכֶלֶת בְּתְרוּמָה', שֶׁלַח לוֹ וְאָמַר לוֹ: 'מִחֲזוֹק הֵייתִי בְךָ שְׂאֵתָה בְּקִי בְּחֹדְרֵי תוֹרָה, לְדוֹן קַל וְחֹמֵר אִי אַתָּה יוֹדֵעַ? וְמָה שֶׁפָּחָה כְּנַעֲנִית שְׂאִין בִּיאָתָה קוֹנָה אוֹתָהּ לְאָכֵל בְּתְרוּמָה, כִּסְפָה קוֹנָה אוֹתָהּ לְהֶאֱכִילָהּ בְּתְרוּמָה, כַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִבְיָאָה קוֹנָה אוֹתָהּ לְהֶאֱכִילָהּ בְּתְרוּמָה, אֵינוּ דִין שֶׁיְהֵא כֶּסֶף קוֹנָה אוֹתָהּ לְהֶאֱכִילָהּ בְּתְרוּמָה? אֲבָל מָה אַעֲשֶׂה? שֶׁהָרִי אָמְרוּ חֲכָמִים: אֵין אַרוּסָה כַּת יִשְׂרָאֵל אוֹכֶלֶת בְּתְרוּמָה עַד שֶׁתִּכְנַס לַחֶפֶה, אִם מֵתָה - בְּעֵלָה יוֹרְשָׁה.

ב. יְבָמָה מָה הִיא לְמוֹזוֹנוֹת? כָּל זְמַן שֶׁנִּתְחַיֵּב הַבַּעַל - יְבָמִין חֲיִבִין, לֹא נִתְחַיֵּב הַבַּעַל - אֵין הַיְבָמִין חֲיִבִין. מַעֲשֵׂה יְדִיהָ שֶׁל מִי? אִם הִיְתָה נֹזְנֶת מִשְׁלָהָן - הָרִי הֵן שְׁלָהָן. וְאִם לֹא - הָרִי הֵן שֶׁל עֲצָמָה. בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ שֶׁל

עֲצָמָה. הַמְקַדֵּשׁ מַעֲשֵׂה יְדֵי אִשְׁתּוֹ - הָרִי זֶה מַעֲלָה לָהּ פְּרֻנְסָה מִתּוֹכָן, וְהַשָּׂאָר הַקָּדָשׁ.

ג. מְלֹאכּוֹת שֶׁהָאִשָּׁה עוֹשֶׂה לְבַעֲלָהּ: שְׁבָעָה גּוֹפֵי מְלֹאכּוֹת מְנוּ, וְשָׂאָר לֹא הֶעֱרָכוּ לְמִנּוֹת. אֵין כּוֹפֶה לַעֲשׂוֹת לְאָבִיו, וְלֹא לְבִנוֹ, וְלֹהֲטִיל לְפָנָיו בְּהִמָּתוֹ, אֲבָל כּוֹפֶה לְתַן תְּבִין לְפָנָיו בְּקָרוֹ, מְקוֹם שֶׁלֹּא נִהְגוּ אַחַת מִכָּל אֶלּוֹ - אֵינוּ יְכוּל לְכוֹפֶה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִף אֵין כּוֹפֶה לַעֲשׂוֹת בְּפִשְׁתָּן, מִפְּנֵי שֶׁפִּשְׁתָּן מְסַרֵּחַ אֶת הַפֶּה וּמְשַׂרְבֵּיט אֶת הַשִּׁפְתַּיִם. נִדְרָה שֶׁלֹּא לְהִנִּיק אֶת בְּנָהּ - בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: שְׁוֹמְטָת דָּד מִפִּיהָ. וּבֵית הֶלֶל אוֹמְרִים: כּוֹפֶה וּמְנִיקָתוֹ. נִתְגַּרְשָׁה - אֵין כּוֹפֵין אוֹתָהּ לְהִנִּיק. אִם הָיָה בְּנָהּ מְכִירָה - נוֹתְנִין לָהּ שְׂכָרָה, וְכוֹפֶה וּמְנִיקָתוֹ מִפְּנֵי הַסִּכָּנָה. אֵין הָאִישׁ כּוֹפֶה אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁתְּנִיק אֶת בֶּן חֲבֵרוֹ, וְאֵין הָאִשָּׁה כּוֹפֶה אֶת בְּעֵלָהּ שֶׁתְּנִיק אֶת בֶּן חֲבֵרָתָהּ.

ד. הַמְדִיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִתְּשִׁיב הַמְטָה, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: שְׁתֵּי שְׁבָתוֹת כִּיּוֹלְדָה נִקְבָּה. בֵּית הֶלֶל אוֹמְרִים: שְׁבַת אֶחָד כִּיּוֹלְדָה זָכָר, וְכִימִי נִדְתָה. יֵתֵר עַל כֵּן - יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתָבָהּ.

ה. הַפּוֹעֲלִים - שְׁתֵּים בְּשַׁבַּת. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּעוֹשִׂין מְלֹאכָה בְּעֵינָן, וְאִם עוֹשִׂין מְלֹאכָה בְּעֵיר אַחֶרֶת - פַּעַם אַחַת בְּשַׁבַּת. הַחֲמִרִים - אַחַת לְשְׁתֵּי שְׁבָתוֹת. הַגְּמֻלִין - אַחַת לְשָׁלִשִׁים יוֹם. הַסִּפְּנִין - אַחַת לְשֵׁשֶׁת חֳדָשִׁים.

ו. הַמּוֹרְדָת עַל בְּעֵלָהּ - פּוֹחֲתִין לָהּ מִכְּתָבָתָהּ שְׁבָעָה יְדִינָרִים בְּשַׁבַּת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁבָעָה טְרַפְעִיקִים, זו מִשְׁנָה רֵאשׁוֹנָה: רְבוּתֵינוּ הִתְקִינוּ, שֶׁיְהוּ מְכָרִיזִין עֲלֶיהָ אַרְבַּע וְחֲמִשָּׁה שְׁבָתוֹת, זו אַחַר זו, פַּעַמִּים בְּשַׁבַּת, וְשׁוֹלְחִין לָהּ בֵּית דִּין: 'הָיִי יוֹדַעַת, שְׂאִפְלוּ כְּתָבְךָ מֵאָה מְנָה - הַפְּסֻדָתְךָ'. אַחַת אַרוּסָה וְאַחַת נְשׂוּאָה וְאַחַת שׁוֹמְרַת יָבָם, אִפְלוּ נְדָה אִפְלוּ חוּלָהּ.

ז. הַמְשַׁרָּה אֶת אִשְׁתּוֹ עַל יְדֵי שְׁלִישׁ - לֹא יִפְחוֹת לָהּ מִקְבָּים חֲטִינ, אוּ מֵאַרְבַּע קַבִּין שְׁעוּרִים, וְכֹלָם בְּמִדַּת אֵיטְלָקִי, וְאִפְלוּ נְדָה

שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: וְכֵן הוּא הַדְּבָר, בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא נִהְגוּ שְׁלֵא לְפָרְטֵן דִּינְרֵי זָהָב – שְׁמִין אוֹתָן וְהָרִי הֵן בְּשׁוּיֵיהֶן, וְהַזָּהָב – הָרִי הוּא כְּכֵלִים.

ג. הַכְּנִיסָה לוֹ, בֵּין שׁוֹם בֵּין כֶּסֶפִּים, וְנָתַן עֵינָיו לְגִרְשָׁה – הִיא לֹא תֹאמַר לוֹ: יִתֵּן לִי שׁוּמִי, וְהוּא לֹא יֹאמַר לָהּ: 'טְלִי כֶסֶפְךָ', אֲלֵא נוֹטְלַת מַה שֶּׁכָּתַב לָהּ בְּכַתְּבָתָהּ.

ד. פְּסָקָה לְהַכְנִיס לוֹ כֶּסֶפִּים, סִלְעָה נַעֲשֶׂה שְׂשָׂה דִינָרִים, חֲתָן מִקְּבֵל עָלָיו עֲשֶׂרָה דִינָרִים לְמַנְהָ לְקַפֵּת בְּשָׂמִים. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: וְכֵן כָּל מָקוֹם שֶׁנִּהְגוּ שְׁלֵא לְפַחוֹת מִן הַשׁוֹם, וְשֵׁלֵא לְהוֹסִיף עַל הַכֶּסֶפִּים – אֵין מְשַׁנֵּין מִמֶּנְהֶן הַמְּדִינָה.

ה. פְּסָקָה לְהַכְנִיס לוֹ חֲמֵשׁ מֵאוֹת דִּינָר שׁוֹם, וְכָתַב לָהּ אֶלֶף דִּינָר בְּכַתְּבָתָהּ, אִם עֲשֶׂתָהּ קִיצָתָהּ – נוֹטְלַת מַה שֶּׁכָּתוּב לָהּ. וְאִם לֹא – גּוֹרַע כְּנֶגְדָן שְׁלֹשׁ דִּינָרִין לְכָל סִלְעַ וְסִלְעַ. פְּסָקָה לְהַכְנִיס לוֹ חֲמֵשׁ מֵאוֹת דִּינָרֵי כֶּסֶפִּים, וְכָתַב לָהּ אֶלֶף דִּינָר בְּכַתְּבָתָהּ, אִם עֲשֶׂתָהּ קִיצָתָהּ – נוֹטְלַת מַה שֶּׁכָּתוּב לָהּ. וְאִם לֹא – גּוֹרַעַת כְּנֶגְדָן חֲמֵשֶׁה דִּינָרִין לְכָל סִלְעַ וְסִלְעַ. הַכְּנִיסָה לוֹ אֶלֶף דִּינָר בְּכַתְּבָתָהּ, וְכָתַב לָהּ שׁוֹם מְשֻׁנִּים עֶשֶׂר מְנָה, אִם עֲשֶׂתָהּ קִיצָתָהּ – נוֹטְלַת מַה שֶּׁכָּתוּב לָהּ. וְאִם לֹא – לֹא יִפְחוֹת לְכַתּוּלָהּ מִמֵּאוֹתֵים וְלֹא לְמַנְהָ מִמֶּנְהָ.

ו. הַמְּשִׂיא אֶת בִּתּוֹ, וּפְסָק עִם חֲתָנוּ שֵׁיַעֲמֵד עִרָם וַיִּכְסְנָהּ, אֵין אוֹמְרִים: 'יַעֲמוּד עִרָם וַיִּכְסְנָהּ', אֲלֵא מְכַסֶּה אֶת הָרְאוּי לָהּ. וְכֵן הַמְּשִׂאִין אֶת הַיְתוּמָה – לֹא יִפְחוֹתוּ לָהּ מִחֲמֻשִּׁים דִּינָר, וְאִם יֵשׁ בְּכִיס – מִפְּרָנְסִין אוֹתָהּ לְפִי כְּבוֹדָהּ.

ז. יְתוּמָה שֶׁהִשְׂיָאָה אִמָּהּ אוֹ אֲחִיָּהּ וְכָתְבוּ לָהּ מֵאָה אוֹ חֲמֻשִּׁים זָוָו אֶף עַל פִּי שֶׁכָּתַב לָהּ הַבַּעַל: 'דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי עִמָּהֶם', יְכוּלָהּ הִיא כְּשֶׁתְּגַדִּיל לְהוֹצִיא מִיָּדָם מַה שְׂרָאוּי לְהַנְתֵּן לָהּ. הָאִישׁ פּוֹסֵק עַל יְדֵי בִּתּוֹ, וְאֵין הָאִשָּׁה פּוֹסֵקַת עַל יְדֵי בִּתָּהּ.

וְאֶפְלוּ חוּלָה וְאֶפְלוּ שׁוּמְרַת יָבָם. נוֹתֵן כּוֹס חֲבִית וְקִדְרָה, פֶּךָ נֵר וּפְתִילָה. יֵין אֵין לָהּ – שְׂאִין נְשׁוּתִיָּהֶן שֶׁל עֲנִיִּים שׁוֹתוֹת יֵין. כֹּר אֵין לָהּ – שְׂאִין נְשׁוּתִיָּהֶן שֶׁל עֲנִיִּים יִשְׁנוֹת עַל כּוֹר.

ח. מוֹתֵר מְזוֹנוֹת לְבַעַל. וּמוֹתֵר בְּלֹאוֹת שֶׁל אִשָּׁה. הַעֲשִׂיר – עוֹלָה עִמּוֹ. הַעֲנִי – אֵין יוֹרֶדֶת עִמּוֹ. מַעֲשֶׂה בְּכַתּוֹ שֶׁל נִקְדִּימוֹן בֶּן גּוֹרִיוֹן שֶׁפָּסְקוּ לָהּ חֲכָמִים חֲמֵשׁ מֵאוֹת דִּינָרֵי זָהָב בְּכָל יוֹם לְקַפֵּת בְּשָׂמִים, וְלֹא הִיָּתָה אֲלֵא שׁוּמְרַת יָבָם. אֶף הִיא קָלְלָה אוֹתָם, אֲמָרָה לָהֶם: כֶּךָ תִּפְסְקוּ לְבִנְיוֹתֵיכֶם! אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי צְדוּק: אֲרָאָה בְּנַחֲמָה אִם לֹא רְאִיתִיָּה שֶׁמְלַקְטֵת שְׁעוֹרִים תַּחַת טְלָפִי סוֹסִים בַּעֲכוּ, קְרָאתִי עָלֶיהָ מִקְרָא זֶה (שִׁיר הַשִּׁירִים א, ח): "אִם לֹא תִדְעִי לָךְ הִיָּפָה בְּנָשִׁים" וְגו'.

מִסְכַּת כְּתוּבוֹת פֶּרֶק שִׁישִׁי

א. מִי שֶׁמַּת, וְהֵנִיחַ בָּנִים וּבָנוֹת, בְּזַמַּן שֶׁהִנְכָּסִים מִרְבִּין – הַבָּנִים יִרְשׁוּ וְהַבָּנוֹת נְזוּנוֹת וּמִתְפָּרְנְסוֹת. כִּיֶּצֵד הַבָּנִים יִרְשׁוּ? אֵין אוֹמְרִים: 'אֵלוֹ הִיָּה אָבִיהֶם קָיָם הִיָּה נוֹתֵן לָהֶם כֶּךָ וְכָךְ'; אֲלֵא רּוֹאִים אֶת אֶחָד כְּאֵלוֹ הוּא אָבִיהֶם וְנוֹתְנִים לָהֶם. כִּיֶּצֵד הַבָּנוֹת נְזוּנוֹת וּמִתְפָּרְנְסוֹת? אֵין אוֹמְרִים: 'אֵלוֹ הִיָּה אָבִיהֶן קָיָם הִיָּה נוֹתֵן לָהֶן כֶּךָ וְכָךְ'; אֲלֵא רּוֹאִין שֶׁכְּנֶגְדָן הִיאֵךְ מִתְפָּרְנְסוֹת, וְנוֹתְנִין לָהֶן. רַבִּי אוֹמֵר: כָּל אַחַת וְאַחַת נוֹטְלַת עֶשׂוֹר נְכָסִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם הִשִּׂיא אֶת בִּתּוֹ הָרְאוּשׁוֹנָה – יִנְתֵּן לְשִׁנְיָהּ, כְּדֶרֶךְ שֶׁנָּתַן לְרְאוּשׁוֹנָה. אָמְרוּ לוֹ: יֵשׁ שֶׁמְשִׂיא אֶת בִּתּוֹ וְנוֹטֵל מִעוֹתָיו, וַיֵּשׁ שֶׁמְשִׂיא אֶת בִּתּוֹ, וְנוֹתֵן אַחֲרֶיהָ מְעוֹת. וְכֵן הִיָּה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַמְּשִׂיא אֶת בִּתּוֹ סוֹתָם – לֹא יִפְחוֹת לָהּ מִחֲמֻשׁ סִלְעִים, שֶׁבְּרֵאוּשׁוֹנָה הִיָּה לוֹקַח לָהּ כָּל צָרְכָהּ.

ב. פְּסָקָה לְהַכְנִיס לוֹ שְׁנֵי סִלְעִים, נַעֲשׂוּ שְׂשָׂה דִינָרִים, מַה שֶּׁחֲתָן פּוֹסֵק – פּוֹסֵק פְּחוֹת חֲמֵשׁ, חוּץ מִמֵּאוֹתֵים לְכַתּוּלָהּ וּמְנָה לְאֵלְמָנָה. פְּסָקָה לְהַכְנִיס לוֹ זָהָב – הָרִי הוּא כְּכֵלִים. דִּינְרֵי זָהָב – הָרִי הֵן כְּכֶסֶפִּים. רַבִּי

מִסְכַּת כְּתוּבוֹת פָּרָק שְׁבִיעִי

א. עד שלשים יום יעמיד פּרנס, ובכּהנָת שלשה חֲדָשִׁים; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אומר: בְּיִשְׂרָאֵל, חֹדֶשׁ אֶחָד – יָקִים. שְׁנַיִם – יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתָבָהּ. וּבְכַהֵן, שְׁנַיִם – יָקִים. שְׁלֹשָׁה – יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתָבָהּ.

ב. הַדִּירָה שְׁלֹא תִטְעַם אֶחָד מִכָּל הַמִּינִין, בֵּין מֵאֶכֶל רַע בֵּין מֵאֶכֶל יָפֵה, אֶפְלוּ לֹא טַעְמָה אוֹתוֹ הַמִּין כָּל יָמָיָה – יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתָבָהּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: רוֹצוֹת בְּנֹת יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא לִטְעַם תְּבָשִׂיל וּפְרוֹת, וְאֵל יֵצְאוּ יוֹם אֶחָד מִתַּחַת בַּעֲלֵיהֶן.

ג. הַדִּירָה שְׁלֹא תִתְקַשֵּׁט בְּאֶחָד מִכָּל הַמִּינִין, אֶפְלוּ הִיא יִלְדֶה וְהַדִּירָה שְׁלֹא תִלְבַּשׁ בְּגָדֵי זָקְנָה, אֶפְלוּ הִיא זָקְנָה וְהַדִּירָה שְׁלֹא תִלְבַּשׁ בְּגָדֵי יְלָדָה – יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתָבָהּ. רַבִּי יוֹסִי אומר: בְּעִנְיֹת שְׁלֹא נִתְּן קֶצֶבָה, וּבַעֲשִׁירוֹת שְׁלֹשִׁים יוֹם. הַדִּירָה שְׁלֹא לְהִשְׁאִיל נֶפֶה וּכְבָרָה רַחִים וְתַנּוּר – יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתָבָהּ, מִפְּנֵי שְׁמִשְׂיָאָה שֶׁם רַע בְּשִׁכְנוּתֶיהָ. וְכֵן הִיא שְׁנִדְרָה שְׁלֹא לְהִשְׁאִיל נֶפֶה וּכְבָרָה רַחִים וְתַנּוּר – תִּצָּא שְׁלֹא בְּכַתְּבָהּ, מִפְּנֵי שְׁמִשְׂיָאוֹתָ שֶׁם רַע בְּשִׁכְנוּתוֹ.

ד. הַדִּירָה שְׁלֹא תִלְךְ לְבֵית הָאָבֶל אוֹ לְבֵית הַמִּשְׁתָּה – יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתָבָהּ; שְׁלִמְחָר תִּהְיֶה מְטֻלָּת וְאִין כָּל בְּרִיָּה סוֹפְנָה. הִיָּה רַבִּי מֵאִיר אומר: מֵה תִלְמוּד לומר (קִהְלַת ז, ב): 'וְהִחִי יִתֵּן אֵל לְבוֹ' – דְּבָרִים שֶׁל מִיתָה; עֶבֶד – דִּיעֲבֹדוּן לָךְ. לְוִי – דִּילוּוֹן לָךְ. סְפוּד – דִּיִּסְפּוּדוּךָ. קָבֵר – דִּיקָבְרוּךְךָ, שְׁנֵאָמַר (שָׁם): "טוֹב לִלְכֹת אֶל בֵּית אָבֶל".

ה. הַדִּירָה שֶׁתִּהְיֶה מִטְעַמַת תְּבָשִׂילָה לְכָל אָדָם, אוֹ שֶׁתִּהְיֶה מִמְלָאָה וּמַעֲרָה לְאִשְׁפָּה, וְשֶׁתִּאָמַר לְכָל אָדָם דְּבָרִים שְׁבִיעִין לְבִינָה – יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתָבָהּ; מִפְּנֵי שְׁלֹא נִהְגָה עִמָּה כְּדַת מִשָּׁה וְיִשְׂרָאֵל. וְכֵן הִיא יוֹצֵאָה וְרֵאשָׁה פְּרוּעַ, יוֹצֵאָה וּבְגָדֶיהָ פְּרוּמִים, וְלִפָּה גִס בְּעַבְדֶּיהָ וּבְשִׁפְחוֹתֶיהָ וּבְשִׁכְנוּתֶיהָ. יוֹצֵאָה וְטוּוּהָ בְּשׁוּק, רוֹחֶצֶת וּמְרוֹחֶצֶת בְּמִרְחֹץ עִם כָּל אָדָם – תִּצָּא שְׁלֹא בְּכַתְּבָהּ מִפְּנֵי שְׁלֹא נִהְגָה עִמוּ

ח. יתום ויתומה שמבקשין להתפּרנס – מִפְּרִנְסִין אֶת הַיְתוּמָה וְאַחַר כֵּן מִפְּרִנְסִין אֶת הַיְתוּם, מִפְּנֵי שֶׁהָאִישׁ דָּרְכוּ לְחֹזֵר עַל הַפְּתִיחִים וְאִין הָאִשָּׁה דָּרְכָה לְחֹזֵר.

ט. יתום ויתומה שמבקשין לינשא – מְשִׂיאִין אֶת הַיְתוּמָה תַּחֲלָה, וְאַחַר כֵּן מְשִׂיאִין אֶת הַיְתוּם; מִפְּנֵי שֶׁבִשְׁתֵּיהֶן שֶׁל אִשָּׁה מְרַבָּה מִשָּׁל אִישׁ. יְתוּם שֶׁמְבַקֵּשׁ לִישָׂא – שׁוֹכְרִין לוֹ בֵּית, וּמְצִיעִין לוֹ מָטָה, וְאַחַר כֵּן מְשִׂיאִין לוֹ אִשָּׁה, שְׁנֵאָמַר (דְּבָרִים טו, ח): 'דִּי מַחְסוּרוֹ אֲשֶׁר יִחְסַר לוֹ'; דִּי מַחְסוּרוֹ – זֶה הַבֵּית'. אֲשֶׁר יִחְסַר – זֶה הַמָּטָה וְהַשְּׁלֶחָן'. לוֹ – זֶה אִשָּׁה; שְׁנֵאָמַר לְהֵלֵךְ (בְּרֵאשִׁית ב, יח): 'אֲעֲשֶׂה לוֹ עוֹר כְּנַגְדּוֹ', מֵה "לוֹ" הָאָמֹר לְהֵלֵךְ – 'אִשָּׁה', אִף "לוֹ" הָאָמֹר כָּאֵן – 'אִשָּׁה'.

י. הַמְשַׁלֵּשׁ מְעוֹת לְחַתְּנוֹ לְקַח בְּהֵן שְׂדֵה לְבָתוֹ, וְהִיא אוֹמְרָת: 'יִתְּנוּ לְבַעֲלִי מִן הָאָרוּסִין' – יַעֲשֶׂה הַשְּׁלִישׁ מֵה שֶׁהוֹשֵׁלֵשׁ בִּידוֹ. 'מִן הַנְּשׂוּאִין' – הַרְשׁוֹת בִּידָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסִי אומר: אִם הִיתָה קְטָנָה, בֵּין מִן הָאָרוּסִין בֵּין מִן הַנְּשׂוּאִין – יַעֲשֶׂה שְׁלִישׁ מֵה שֶׁהוֹשֵׁלֵשׁ בִּידוֹ. אִם הִיתָה גְדוּלָּה, בֵּין מִן הַנְּשׂוּאִין בֵּין מִן הָאָרוּסִין – הַרְשׁוֹת בִּידוֹ.

יא. האומר: 'תנו שקל מנכסי לבני בשבתי', וְרֵאוּנִין לְתַן לְהֵן סְלַע – נוֹתְנִין לָהֶם סְלַע. וְאִם אָמַר: 'אֵל תִּתְּנוּ לָהֶם אֲלֵא שְׁקָל' – אִין נוֹתְנִין אֲלֵא שְׁקָל. אִם אָמַר: 'אִם מִתִּי יִרְשׁוּ אַחֲרַיִם תַּחֲתֵיהֶן', בֵּין שְׁאָמַר 'תְּנוּ' בֵּין שְׁאָמַר 'אֵל תִּתְּנוּ' – אִין נוֹתְנִין לָהֶם אֲלֵא שְׁקָל. 'לְמִזוֹן אִשָּׁה וּבְנוֹת' – בֵּין שְׁאָמַר 'תְּנוּ' בֵּין שְׁאָמַר 'אֵל תִּתְּנוּ' – נוֹתְנִין לְהֵן סְלַע. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אומר: הִיָּה רַבִּי מֵאִיר אומר – הָאָמַר: 'תְּנוּ שְׁקָל מִנְכָּסֵי לְבָנֵי בִשְׁבַת', וְהֵן רֵאוּנִין לְטוֹל סְלַע – נוֹתְנִין לָהֶם שְׁקָל, וְהַשְּׁאָר – מִתְּפָרְנְסִין מִן הַצְּדָקָה. וְחַכְמִים אוֹמְרִים: נוֹזְנִין וְהוֹלְכִין עַד שֶׁיִּכְלוּ נְכָסֵי, וְהַשְּׁאָר מִתְּפָרְנְסִין מִן הַצְּדָקָה.

י. רבי שמעון בן גמליאל אומר: נסמית עינו, נקטעה ידו, ונשברה רגלו, מומין גדולין הן - יוציא ויתן כתבה. איזהו מקמץ? זה בוססי. ויש אומרים: זה המקמץ צואה. מצרף נחשת - זה המחתף נחשת מעקרו. רבי יוחנן בן רבי יהודה אומר: בעל פוליוס - זה ריח הפה.

יא. אימתי אמרו 'יוציא ויתן כתבה'? בזמן שהוא רוצה והיא אינה רוצה, היא רוצה והוא אינו רוצה. אם היו שניהם רוצים - קימו. מכה שחין, ואף על פי ששניהם רוצים - לא קימו. אומר רבי שמעון בן גמליאל: מצאני זקן אחד מאנשי ירושלים סמוך לצפורי, ואמר לי: עשרים וארבעה מפי שחין הו, וכלן אמרו חכמים: תשמיש קשה להן, ובעלי רהתן קשה מכלן.

מסכת כתבות פֶּרֶק שְׁמִינִי

א. אומר רבי יהודה: אמרו לפני רבן גמליאל - הואיל וארוסה אשתו, ונשואה אשתו, מה זו - מכרה בטל, אף זו - מכרה בטל. אומר להם: 'על חדשים אנו בושים אלא שאתם מגלגלין עליהם את הישנים?' אומר רבי חנניא בן עקביא: לא כף השיבן רבן גמליאל לחכמים, אלא כף השיבים - לא אם אמרתם בנשואה, שכן הוא זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה, תאמרו בארוסה שאין זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה?

ב. אמרו לו: 'הרי שנפלו לה נכסים עד שלא נשאת, ונשאת, מהו?' אומר להם: 'אף זו לא תמכר, ואם מכרה ונתנה קים'. אמרו לו: 'הואיל וזכה באשה - לא יזכה בנכסים'. אומר להם: 'על חדשים אנו בושים, אלא שאתם מגלגלין להביא עלינו את הישנים'; רבותנו חזרו ונמנו בנכסים שנפלו לה עד שלא נשאת, ונשאת, שאם מכרה ונתנה - בטל. ורבי שמעון חולק בין נכסין לנכסין. נכסין הידועין לבעל - לא תמכר, ואם מכרה ונתנה - מכרה בטל, שעל מנת כן נשאה, ושאין ידועין לבעל - לא תמכר, ואם מכרה

כדת משה וישראל. רבי יהודה אומר: אם היה יודע בה שמדידה ואינה מקמת - אל ישנה וידידה. רבי יהודה אומר: אם היה יודע בה שאינה קוצה לה חלה - יוציא ויתקן אחריה. איזו היא קולנית? כל שמדברת בכיתה, וחברותיה שומעין את קולה.

ו. כל אלו נשים שעברו על הדת - צריכות התראה, ויוצאות שלא בכתבה. לא התרה בהן - יוציא ויתן כתבה. כל אלו שאמרו יוציא ויתן כתבה - אין צריך לומר מאתים לבתולה ומנה לאלמנה, אלא יתר על כן, אפלו בכתבה מאה מנה - אבדה את הכל, ונוטלת בלאיות שמוצאה לפניה.

ז. המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים, ונמצא עליה נדרים - אינה מקדשת. הלכה אצל חכם והתיר לה את נדרה - הרי זו מקדשת. כנסה סתם ונמצאו עליה נדרים - תצא שלא בכתבה. הלכה אצל חכם והתיר לה את נדרה - הרי זה יקים, על מנת שאין בה מומין - אינה מקדשת. הלכה אצל רופא ורפאה - הרי זו מקדשת. כנסה סתם ונמצאו בה מומין - תצא שלא בכתבה. באלו נדרים אמרו? דברים שיש בהם ענוי נפש, כגון שנדרה שלא תאכל בשר, ושלא תשתה יין, ושלא ללבש בגדי צבעונין.

ח. כל המומין הפוסלין בכהנים - פוסלין בנשים. יתר עליהן הנשים - ריח הפה, וריח זעה, ושומא שאין לה שער.

ט. האומר לחברו: 'קדש לי בתך זו על מנת שאין בה מומין'. אומר לו: 'בתי זו, חולה היא, שוטה היא, נכפית היא, משעממת היא'; והיה בה מום אחד מהן, וסנפה בין המומין - הרי זה מקח טעות. מומין הללו ומום אחר עמהן - אין זה מקח טעות. מודים חכמים לרבי מאיר במומין שדרךן להולד עמה, שאף על פי שהיא אצל בעלה, אביה צריך להביא ראייה. כנסה סתם ונמצאו בה מומין ונדרים - הרי זה יקים.

וְנִתְּנָה - מְכָרָה קַיָּם. אֵלּוּ הֵן שְׂאִינִם יְדוּעִים:
כָּל שְׂוִיֹּשֶׁבֶת כְּאֵן, וְנִפְלוּ לָהּ נְכָסִים בְּמַדִּינַת
הַיָּם.

ג. הַיּוֹרֵד לְנְכָסֵי אִשְׁתּוֹ, וְנִתְּן עֵינָיו לְגִרְשָׁה,
אִם קָדָם וְתָלַשׁ מִן הַקְּרָקַע כָּל שֶׁהוּא - הָרִי
זֶה זְרִיז וְנִשְׁכַּר. הַיּוֹרֵד לְנְכָסֵי שְׁבוּי - אֵין
מוֹצִיאִים אוֹתוֹ מִיָּדוֹ, וְלֹא עוֹד, אֲלֹא אֶפְלוּ
שָׁמַע שֶׁהֵן מְמַשְׁמְשִׁין וּבְאֵין, וְקָדָם וְתָלַשׁ
וְאָכַל - הָרִי זֶה זְרִיז וְנִשְׁכַּר. וְאֵלּוּ נְכָסֵי
שְׁבוּיִן: כָּל שֶׁהֵלֵךְ אֲבִיו אוֹ אֲחִיו, אוֹ אֶחָד מִן
הַמּוֹרִישִׁין לְמַדִּינַת הַיָּם, וְשָׁמַע בֵּהֶן שְׁמָתוֹ,
וְיָרַד לְנַחֲלָה, הַיּוֹרֵד לְנְכָסֵי נְטוּשִׁין - מוֹצִיאֵין
אוֹתוֹ מִיָּדוֹ. אֵלּוּ הֵן נְכָסֵי נְטוּשִׁין: כָּל שֶׁלֹּא
שָׁמְעוּ שְׁמָתוֹ, וְיָרַד לְנַחֲלָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן
בֶּן גַּמְלִיאֵל: שְׁמַעְתִּי שֶׁהַנְּטוּשִׁים כְּשְׁבוּיִן.
הַיּוֹרֵד לְנְכָסֵי רְטוּשִׁין - מוֹצִיאֵין אוֹתוֹ מִיָּדוֹ.
וְאֵלּוּ הֵן נְכָסֵי רְטוּשִׁין: כָּל שְׂאִינֵנוּ יוֹדַע
לְהִיכֵן הֶלְכוֹ, וְכֵלֶם שְׁמִין לָהֶם כְּאָרִיס.

ד. וְכֹלֵן שְׁמִין לָהֶם בְּעִדִּית. אֵלּוּ הֵן רְטוּשִׁין:
כָּל שְׂאִינֵנוּ יוֹדַע מֵהִיכֵן הֵן.

ה. הַגֵּנֵב שֶׁנִּטַּל מִזֶּה וְנִתְּן לְזֶה, מֵה שֶׁנִּטַּל -
נִטַּל, וּמֵה שֶׁנִּתְּן - נִתְּן. הַגּוֹזֵל שֶׁנִּטַּל מִזֶּה וְנִתְּן
לְזֶה - מֵה שֶׁנִּטַּל - נִטַּל, וּמֵה שֶׁנִּתְּן - נִתְּן.
הַיּוֹרֵד שֶׁנִּטַּל מִזֶּה וְנִתְּן לְזֶה - מֵה שֶׁנִּטַּל -
נִטַּל וּמֵה שֶׁנִּתְּן - נִתְּן. שֶׁטַף נִהָר עֲצִים
וְאֲבָנִים וְקוֹרוֹת, נִטַּל מִזֶּה וְנִתְּן לְזֶה, אִם
נִתְּיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים - הָרִי אֵלּוּ שְׁלוֹ. וְאִם הָיוּ
בְּעָלִים מְרֹדְפִין אַחֲרֵיהֶן, אוֹ שֶׁהָיוּ בְּמִקּוֹם
אַחַר - הָרִי אֵלּוּ שֶׁל בְּעָלִים.

ו. הַפּוֹתֵב נְכָסָיו לְבָנוֹ - צָרִיךְ שִׁיכְתֹּב מֵהָיוֹם
וְלֵאחֲרַי מִיתָה; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסִי
אוֹמֵר: אֵינוֹ צָרִיךְ, מִפְּנֵי שֶׁזְּמַנּוֹ שֶׁל שֵׁטֶר
מוֹכִיחַ עָלָיו. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: וְהֵלֵא אֵין
זְמַנּוֹ שֶׁל שֵׁטֶר מוֹכִיחַ עָלָיו אֲלֹא מִשְׁעָה
שֶׁנִּכְתַּב, אִף הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לְבָנוֹ, וְחֹזֵר וְקָנָה
נְכָסִים אַחֲרָיִם, כָּל שֶׁלֹּא הָיָה בְּכֹלֵל מִתְּנָה
רֵאשׁוֹנָה - הָרִי הוּא שֶׁל יוֹרְשִׁים.

ז. מְכָר הַבֵּן, אוֹ שְׁמַת הָאֵב, אִם יֵשׁ שָׁם
נְכָסִים מִחֻבְרִים בְּקָרְקַע - שְׁמִין לוֹ. הַמְקַבֵּל
שָׂדֶה מִחֻבְרֵי, וְהָיָא בֵּית הַשְּׁלָחִין, אוֹ בֵּית

הָאֵלֶן. אִם יֵשׁ שָׁם מִחֻבְרִים בְּקָרְקַע - שְׁמִין
לוֹ. הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מִחֻבְרֵי, וְהִגִּיעַ שְׁנַת
הַשְּׁמִיטָה, אִם יֵשׁ שָׁם מִחֻבְרִין בְּקָרְקַע -
שְׁמִין לוֹ. וְכֹלֵן שְׁמִין לוֹ כְּאָרִיס.

ח. הַיּוֹרֵד לְחוֹרְבָתוֹ שֶׁל חֻבְרוֹ, וּבִנְיָה שֶׁלֹּא
בְּרִשׁוֹת, כְּשֶׁהוּא יוֹצֵא אוֹמֵר: 'תֵּן לִי עֲצִי
וְאֲבָנֵי' - אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ, וְיָדוּ עַל הַתְּחַתּוֹנָה.
כִּיצַד יָדוּ עַל הַתְּחַתּוֹנָה? אִם הִשְׁבַּח יֵתֵר עַל
הַהוֹצָאָה - נוֹתֵן לוֹ אֶת הַהוֹצָאָה, וְאִם
הַהוֹצָאָה יֵתֵר עַל הַשְּׁבַח - נוֹתֵן לוֹ אֶת
הַשְּׁבַח.

מִסְכַּת כְּתוּבוֹת פְּרָק תְּשִׁיעִי

א. מִי שְׁמַת, וְהִנִּיחַ אִשְׁתּוֹ שׁוֹמֵרַת יָבֵם, אֶפְלוּ
הִנִּיחַ נְכָסִים שֶׁל מֵאָה מְנָה - אֵין הַיּוֹרְשִׁין
יְכוּלִין לְמַכּוֹר, מִפְּנֵי שֶׁכָּל נְכָסִים אַחֲרָיִן
לְכַתְּבָתָהּ. כִּיצַד יַעֲשֶׂה? כּוֹנֵסָה וּמְגִרְשָׁה,
וְשׁוֹבֵרַת לוֹ עַל כְּתוּבָתָהּ. הִנִּיחַ אַחֲרָיו מְעוֹת,
אוֹ שֶׁהָיָה יָבֵמָה חֵיב לְבַעֲלָהּ מְעוֹת, לֹא
יֹאמֵר: 'הוֹאִיל שְׂאֵנִי יוֹרֵשׁ הַחֻזְקָתִי'. אֲלֹא
מוֹצִיאֵין מִיָּדוֹ, וְיִלְקַח בֵּהֶן קָרְקַע וְהוּא אוֹכַל
פְּרוֹת.

ב. הַרוֹצֵה שֶׁתְּבָרִיחַ נְכָסִים מִבְּעָלָהּ - כּוֹתֵבִין
שֵׁטֶר פְּסִים לְחֻבְרוֹ; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: מִצַּחֵק הוּא בָּהּ,
אֲלֹא עַד שֶׁתְּכַתֵּב בְּמִתְּנָה מֵהָיוֹם
וְלִכְשֶׁאַרְצָה.

ג. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לְעוֹלָם הוּא אוֹכַל פְּרִי
פְּרוֹת. הַכְּנִיסָה לוֹ קָרְקַע, וְעֻשְׂתָּה פְּרוֹת -
הָרִי הוּא פְּרוֹת. מְכָר פְּרוֹת וְלָקַח מִקֵּחַ קָרְקַע
וְעֻשְׂתָּה פְּרוֹת - הָרִי הֵן פְּרִי פְּרוֹת. רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בֶּן רַבִּי
יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה אוֹמְרִים: אִם מִתָּה יִירָשְׁנָה,
שֶׁהִתְּנָה עַל מֵה שֶׁכְּתוּב בַּתּוֹרָה, וְכָל הַמִּתְּנָה
עַל מֵה שֶׁכְּתוּב בַּתּוֹרָה - תִּנְאוּ בְּטַל.

ד. מִי שְׁמַת וְהִנִּיחַ נְכָסִים וּמִטְּלָטְלִין, עֲבָדִים
וְשִׁפְחוֹת וְשִׁטְרוֹת, וְיִצְתָּה עָלָיו כְּתוּבַת אִשָּׁה
וּבַעַל חוּב, כָּל הַקָּדָם בָּהֶם - זָכָה, וְהוּא נִקְבַּר
מִן הַצְּדָקָה.

י. הוֹצִיאָהּ גַט וְאֵין עִמָּה כְּתָבָהּ, בְּתוֹלָה גּוֹבָה מֵאֲתַתִּים וְאֶלְמָנָה מְנָה. כְּתָבָהּ וְאֵין עִמָּה גַט – אֵין גּוֹבָה כְּלוּם, מִפְּנֵי שֶׁהִיא אוֹמֶרֶת: 'אֲבָד גִּיטִי, וְהוּא אוֹמֵר: 'אֲבָד שׁוֹבְרִי'; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים: 'הַמוֹצִיא הַכְּתָבָה – צְרִיכָה שְׂתוֹצִיא עִמָּה גַט'. מִן הַסְּפִנָּה וְאֵילָךְ, הִתְקִינוּ: שְׂתֵּהָא מְקַרְעָתוֹ בְּבֵית דִּין וְגוֹבָה בּוּ.

יא. שְׂתֵּי כְּתוּבוֹת וְגַט וּמִיתָה – גּוֹבָה שְׂתֵּי כְּתוּבוֹת. גַּט וְכְּתָבָהּ וּמִיתָה, אִם הִגִּט קִדְּם אֶת הַמִּיתָה – גּוֹבָה שְׂתֵּי כְּתוּבוֹת, אִם הַכְּתָבָה קִדְּמָה אֶת הַגַּט – אֵינוֹ גּוֹבָה אֲלֵא כְּתָבָהּ אַחַת, שֶׁהַמְּגַרֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה וּמְחִזְרֶיהָ, עַל מְנַת כְּתָבָהּ הִרְאשׁוֹנָה הַחִזְרִירָה. אִם חֲדָשׁ – נוֹטֵל מֶה שְׁחֲדָשׁ.

יב. קָטָן שֶׁהִשְׂיָאוּ אֲבִיו – כְּתָבָתוֹ קִיָּמָת. מֵת, נוֹטֵלֶת כְּתָבָתָהּ מְנָה. אִם חֲדָשׁ – נוֹטֵל מֶה שְׁחֲדָשׁ. וְכֵן גַּר שֶׁנִּתְגַּיְרָה אֶשְׁתּוֹ עִמוֹ – כְּתָבָתָהּ קִיָּמָת, שְׁעַל מְנַת כֵּן קִיָּמָה. וְאִם חֲדָשׁ – נוֹטֵל מֶה שְׁחֲדָשׁ.

מִסְכַּת כְּתוּבוֹת פְּרָק עֲשִׂירִי

א. מִי שֶׁהָיָה נָשׁוּי שְׂתֵּי נָשִׁים וְמֵת – הִרְאשׁוֹנָה קוֹדֶמֶת לַשְּׁנִיָּה, וְיִוְרְשִׁי הִרְאשׁוֹנָה קוֹדֶמִין לְיִוְרְשִׁי הַשְּׁנִיָּה. גֵּרֵשׁ אֶת הִרְאשׁוֹנָה וְהַחִזְרִירָה אֲלֵיו, וְחֲדָשׁ לָהּ כְּתָבָהּ רֵאשׁוֹנָה – שֶׁל רֵאשׁוֹנָה קוֹדֶמֶת לַשְּׁנִיָּה. וְיִוְרְשִׁיהָ קוֹדֶמִין לְכְּתָבָהּ שְׁנִיָּה שֶׁל רֵאשׁוֹנָה. בְּמָה דְּבָרִים אֲמֹרִים? בְּכְּתָבָהּ! אֲבָל בְּמִזְוֹנוֹת – שְׂתִיחֶן שְׁוֹת. הָאִשָּׁה וְהַבְּנוֹת – שְׂתִיחֶן שְׁוֹת.

ב. נָשָׂא אֶת הִרְאשׁוֹנָה וּמֵתָה, נָשָׂא אֶת הַשְּׁנִיָּה וְמֵתָה הוּא, וְהָיָה שֵׁם יֵתֵר דִּינָר – אֵלוֹ נוֹטְלִין כְּתָבָתָא אֲמֵן, וְאֵלוֹ נוֹטְלִין כְּתָבָתָא אֲמֵן, וְשָׂרָא – חוֹלְקִין. וְאִם אֵין שֵׁם יֵתֵר דִּינָר – שְׁנִיָּה יִוְרְשִׁיהָ נוֹטְלִין כְּתָבָתָא אֲמֵן, וְהִשָּׂרָא – חוֹלְקִין בְּשׁוּרָה.

ג. כְּתָב לְזוּן אֶת בֵּת אֶשְׁתּוֹ, וְאֶת כֵּן אֶשְׁתּוֹ – הָרִי הֵן כְּבַעַל חוּב, וְקוֹדֶמִין לְכָל. לֵא יֵאמֵר

ה. אֵלוֹ הֵן יִוְרְשִׁין הַבָּאִין בְּרֵשׁוּתָהּ: כָּל שְׂמֻכְרָה לְהוֹן, אוֹ שְׁנַחְנַח לְהוֹן בְּמַתְנָה, כְּתָב לָהּ: 'נִדָּר וּשְׁבוּעָה אֵין לִי עֲלֶיךָ' – אֵין הַיִּוְרְשִׁין יְכוּלִין לְהַשְׁבִּיעָה בְּדָבָרִים שֶׁנִּשְׁתַּמְּשָׁה בְּחַיֵּי בַעְלָהּ. בְּמָה דְּבָרִים אֲמֹרִים? בְּזִמְן שֶׁהִלְכָה מִקְבָּר בַּעְלָהּ לְבֵית אָבִיהָ, אֲבָל אִם הִלְכָה מִקְבָּר בַּעְלָהּ לְבֵית חֲמִיָּה, אֲפֵלוֹ כְּתָב לָהּ: 'נִדָּר וּשְׁבוּעָה אֵין לִי עֲלֶיךָ' – הַיִּוְרְשִׁין יְכוּלִין לְהַשְׁבִּיעָה בְּדָבָרִים שֶׁנִּשְׁתַּמְּשָׁה בָּהֶם לְאַחַר מִיתַת בַּעְלָהּ.

ו. אֵין הָאִישׁ מְשַׁבֵּיעַ אֶת אֶשְׁתּוֹ עַד שְׂיִוְשִׁיבָנָה חֲנוּנִית, אוֹ עַד שְׂיַעֲשֶׂנָה אֶפּוֹטְרוֹפּוֹסָא. הָאִשָּׁה, כָּל זִמְן שֶׁתּוֹבַעַת כְּתָבָתָהּ – אֵין הַיִּוְרְשִׁין יְכוּלִין לְהַשְׁבִּיעָה בְּדָבָרִים שֶׁנִּשְׁתַּמְּשָׁה בָּהֶן לְאַחַר מִיתַת בַּעְלָהּ; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ – הַיִּוְרְשִׁין מְשַׁבֵּיעִין אוֹתָהּ.

ז. אָרִיס, כָּל זִמְן שֶׁהוּא אָרִיס וְיָצָא מֵאָרִיסוֹתוֹ – הָרִי הוּא כְּאֶחָד מִכָּל אָדָם. שְׂתָף, כָּל זִמְן שֶׁהוּא שְׂתָף, יָצָא מִשְׁתַּפּוֹתוֹ – הָרִי הוּא כְּאֶחָד מִכָּל אָדָם. אֶפּוֹטְרוֹפּוֹס, כָּל זִמְן שֶׁהוּא אֶפּוֹטְרוֹפּוֹס – יָצָא מֵאֶפּוֹטְרוֹפּוֹסוֹתוֹ – הָרִי הוּא כְּאֶחָד מִכָּל אָדָם.

ח. 'כֵּן בֵּית' שְׂאֶמְרוּ, לֹא זֶה הוּא שְׁנַכְנַס וְיִוְצָא, אֲלֵא מַכְנִיס פְּרוֹת וּמוֹצִיא פְּרוֹת. שׁוֹכֵר פּוֹעֲלִין וּפּוֹטֵר פּוֹעֲלִין, לְוָה מִמֶּנּוּ בַּעֲרַב שְׁבִיעִית וּמוֹצִיא שְׁבִיעִית, וּבְשַׁבְּעִית נַעֲשֶׂה לוֹ שְׂתָף, אוֹ אָרִיס – פְּטוּר. אֲבָל נַעֲשֶׂה לוֹ שְׂתָף אוֹ אָרִיס בַּעֲרַב שְׁבִיעִית, וְלִשְׁבִיעִית וּלְמוֹצִיאֵי שְׁבִיעִית, חֲזוֹר וְלְוָה הֵימְנוּ – מְגַלְגֵּלִין עֲלָיו אֶת הַכֵּל.

ט. הַפּוֹחַחַת כְּתָבָהּ – נִפְרַעַת שְׁלֵא בְּשׁוּבָעָה. כִּיצַד? הִיתָה כְּתָבָתָהּ אֶלְף זוּו, אָמַר לָהּ: 'הִתְקַבְּלָתְךָ כְּתָבְתִּיךְ', וְהִיא אוֹמֶרֶת: 'לֹא הִתְקַבְּלָתִי, וְאֵינָה אֲלֵא מְנָה' – נִפְרַעַת שְׁלֵא בְּשׁוּבָעָה. נְכַסִּים מְשַׁעֲבָדִין, אֵין צְרִיךְ לוֹמַר לְאַחַר מִיתַת בַּעְלָהּ, אֲלֵא אֲפֵלוֹ בְּחַיֵּי בַעְלָהּ מְנַכְסֵי יְתוּמִים – אֵין צְרִיךְ לוֹמַר מִן הַגְּדוּלִים, אֲלֵא אֲפֵלוֹ מִן הַקְּטַנִּים.

לְמוֹנוֹת מְכַרְתִּי; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר: מוֹכֵרֵת סֶתֶם, לְכָךְ כַּחַךְ יָפֵה.

ב. כֶּשֶׁם שְׁאַלְמָנָה מוֹכֵרֵת שְׁלֵא בְּבֵית דִּין, כִּךְ יוֹרְשִׁיָהּ הַבָּאִין בְּרִשׁוּתָהּ מוֹכְרִין שְׁלֵא בְּבֵית דִּין. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אֲלַמְנָה מוֹכֵרֵת שְׁלֵא בְּבֵית דִּין, וְאִין יוֹרְשִׁיָהּ הַבָּאִין בְּרִשׁוּתָהּ מוֹכְרִין שְׁלֵא בְּבֵית דִּין. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: מִפְּנֵי מָה אָמְרוּ אֲלַמְנָה מוֹכֵרֵת שְׁלֵא בְּבֵית דִּין? לִיפּוֹת כַּחַךְ שֶׁל יְתוּמִים שְׁלֵא תַבְזְבוּ אֶת נַכְסֵיהֶם. יוֹדָה לְשׂוּדָה הַעֲשׂוּיָה אֶפּוֹתִיקִי, וְאֶכְלָה וְהוֹצִיאָה הוֹצָאוֹת – שְׁמִין לָהּ מָה שְׁאֶכְלָה, וְשְׁמִין לָזוּ מָה שְׁהוֹצִיאָה. אִם שְׁמוּ לָהּ בֵּית דִּין – מָה שְׁשָׁמוּ שְׁמוּ.

ג. שְׁלִשָּׁה שִׁירְדוּ לְשׁוּם, אַחַד אָמַר בְּמִנְהָ וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים בְּמֵאֵתִים, אַחַד אָמַר בְּמֵאֵתִים וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים בְּמִנְהָ – בְּטַל יַחִיד בְּמַעֲוֵטוֹ. אַחַד אָמַר בְּמִנְהָ, וְאַחַד אָמַר בְּעֶשְׂרִים, וְאַחַד אָמַר בְּשִׁלְשִׁים – שְׁמִין אוֹתָהּ בְּמִנְהָ. רַבִּי אֱלֶעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק אָמַר: שְׁמִין אוֹתוֹ תְּשַׁעִים דִּינָר. אַחֲרֵים אוֹמְרִים: עוֹשִׂין אוֹתוֹ שׁוּמָא בִּינְיָהֶן, וְשְׁמִין אוֹתוֹ שְׁלִישׁ.

ד. אִיזוֹ הִיא אֲגֵרֵת בְּקֵרֵת? שׁוּם הֵיְתוּמִים שְׁלִשִׁים יוֹם וְשׁוּם הֵהֲקֻדַּשׁ שְׁשִׁים יוֹם, אֶפְלוּ מְכָרָה שְׁוָה מִנָּה בְּמֵאֵתִים, אוֹ שׁוָה מֵאֵתִים בְּמִנְהָ – מְכָרָה קַיָּם. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: שׁוּם הַדִּינָיִם שִׁפְחָתוֹ שְׁתוֹת אוֹ הוֹתִירוֹ שְׁתוֹת – מְכָרֵן קַיָּם.

ה. הִיא שְׁמִקְרָה שְׁוָה מִנָּה וְדִינָר בְּמִנְהָ, אֶפְלוּ אוֹמְרֵת: 'אֲנִי אַחֲזִיר אֶת הַדִּינָר לְיוֹרְשִׁין' – מְכָרָה בְּטַל. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: מְכָרָה קַיָּם, וְתַחֲזִיר אֶת הַדִּינָר לְיוֹרְשִׁים, וּבִלְבַד שְׁתַּשִּׁיר מְקַצָּת, לְפִיכָךְ אִם פָּחַתָּה אוֹ הוֹתִירָה – אִין לָהּ כֶּשֶׁעוֹר שְׁמִקְרָה. רַבִּי אֱלֶעָזָר אָמַר: יְתוּמָה יֵשׁ לָהּ פְּרוֹת.

ו. בֶּן שְׁמֵת אָבִיו, וְאִמּוֹ אוֹמְרֵת: 'יִתְגַּדֵּל אֶצְלִי', הַיּוֹרְשִׁים אוֹמְרִים: 'יִתְגַּדֵּל אֶצְלָנוּ' – אִין מְנַחֲיִין אוֹתוֹ לְהִתְגַּדֵּל אֶצֶל מִי שְׂרָאוּ לְיוֹרְשׁוֹ. מַעֲשֵׂה הָיָה בְּאַחַד וּשְׁחַטוּהוּ בְּעֶרֶב הָרֵאוֹן.

לָהֶן: 'צֵאוּ וְעִשׂוּ מְלֵאכָה וְאֲנִי אֶזוֹן אִתְכֶם', אֶלֶּא יוֹשְׁבֵין וּמַעֲלָה לָהֶן מוֹנוֹת. כְּתַב לְזוֹן אֶת בַּת אֲשֵׁתוֹ, וְשִׁבְרָה לוֹ, לֹא כָּל הַיְמָנּוּ שְׂזָכִין לְקַטֵּן וְאִין חֲבִין לוֹ.

ד. הָאִשָּׁה שְׁאֵמְרָה: 'מַת בַּעֲלִי' – אוֹ נְזוּנָת אוֹ נוֹטֶלֶת כְּתַבְתָּהּ. 'גְּרִשְׁנִי בַּעֲלִי' – נְזוּנָת עַד כִּדִּי כְּתַבְתָּהּ. מָה בֵּין מִיתָה לְגְרוּשִׁין? בְּמִיתָה אִין יְכוּלָה לְהַכְחִישׁ, וּבְגְרוּשִׁין יְכוּלָה לְהַכְחִישׁ, וְשִׁתְּאֵמַר לוֹ 'גְּרִשְׁתָּנִי'.

י. הַשְּׁלִשָּׁה שֶׁהִטִּילוּ לְכִיס, וּגְנַבּוּ מֵהֶן – מְבִיאִין הַשָּׂאֵר לְאִמְצַע, וְחוֹלְקִים. שְׁנַיִם שֶׁהִטִּילוּ לְכִיס, זֶה מֵאָה וְזֶה מֵאֵתִים, וְעִשׂוּ פְּרַקְמֻטְיָא – שְׂכָרָן לְאִמְצַע. לְקַח זֶה בְּשִׁלּוֹ וְזֶה בְּשִׁלּוֹ, וְנִתְעַרְבוּ – זֶה נוֹטֵל לְפִי שִׁלּוֹ וְזֶה נוֹטֵל לְפִי שִׁלּוֹ, יֵצֵא עֲלֵיהֶן שְׁלֹשׁ שְׁטוֹרוֹת כְּאַחַד, הָרֵאוֹן נִשְׁבַּע לְשָׁנִי וְהַשְּׁנִי נִשְׁבַּע לְשָׁלְשִׁי. רָצָה שְׁנִי שְׁלֵא לְהַשְׁבִּיעַ אֶת הָרֵאוֹן – הַשְּׁלִישִׁי יְכוּל לְמַחּוֹת בִּידוֹ. לְוָה מְאַחַד וּמְכַר שְׂדֵהוּ לְשָׁנִי, וְכַתַּב בַּעַל חוֹב לְשָׁנִי: 'דִּין וְדְבָרִים אִין לִי עֲלֵיךָ' – אִין הַשְּׁנִי יְכוּל לְגַבּוֹת מִן הָרֵאוֹן, מִפְּנֵי שֶׁהֵנִיחַ לוֹ מְקוֹם לְגַבּוֹת מִמֶּנּוּ.

ו. גֵּר שְׁמַת וּבְזָבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת נַכְסֵיוֹ, וַיִּצְתָּה עֲלָיו כְּתַבַּת אִשָּׁה וּבַעַל חוֹב – גּוֹבִין מִן הָאֲחֵרוֹן שְׁבָהֶן. אִין לָהֶן – גּוֹבִין מִשְׁלַפְנֵינּוּ. אִין לָהֶן – גּוֹבִין מִשְׁלַפְנֵי פְּנִיּוֹ.

מִסְכַּת כְּתוּבוֹת פְּרָק אַחַד עֶשֶׂר

א. אֲלַמְנָה שְׁתוּבַעַת כְּתַבְתָּהּ, וְהַיּוֹרְשִׁים אוֹמְרִים לָהּ: 'הֵתְקַבַּלְתְּ כְּתַבְתִּיךְ', עַד שְׁלֵא נִשְׂאֵת – הִיא צְרִיכָה לְהִבְיֵא רְאִיָּה שְׁלֵא נִתְקַבַּלָה כְּתַבְתָּהּ. מִשְׁנֹשְׂאֵת – הִם צְרִיכִים לְהִבְיֵא רְאִיָּה שֶׁנִּתְקַבַּלָה כְּתַבְתָּהּ. מְכָרָה כְּתַבְתָּהּ, מִשְׁכָּנָה כְּתַבְתָּהּ, עֲשֵׂתָה כְּתַבְתָּהּ אֶפּוֹתִיקִי – אֲבָדָה מוֹנוֹתֵיהָ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אֶפְלוּ מְכָרָה מְקַצָּת, אֶפְלוּ מִשְׁכָּנָה מְקַצָּת, אֶפְלוּ עֲשֵׂתָה מְקַצָּת כְּתַבְתָּהּ אֶפּוֹתִיקִי – אֲבָדָה מוֹנוֹתֵיהָ. וְאִין צְרִיךְ לוֹמַר לְאַחַר מִיתַת בַּעֲלָהּ, אֶלֶּא אֶפְלוּ בַחֲזִי בַּעֲלָהּ, וְכוּתְבַת: 'אֵלוּ לְכַתְבָּה מְכַרְתִּי, וְאֵלוּ

ז. האשה שמת בעלה - יושבת בבתיים כדרך שישבה בהן בחיי בעלה, משתמשת בעבדים ושפחות, בכלי כסף בכלי זהב, כדרך שנשתמשה בהן בחיי בעלה, שכתב לה: 'תהא יתבא בביתי, ומתזני מנכסי, כל יומי מגר ארמלותיך בביתי'¹.

ח. האומר: 'תנו בית ארמלות לבתי' - 'בית לפלוני לישב בו' ונפל - היורשים חיבין לבנותו. 'בית זה בית ארמלות לבתי' - 'בית זה לפלוני לישב בו' ונפל - אין היורשים חיבין לבנותו. האומר: 'תנו בית ארמלות לבתי' - אין גותנין לה אלא אם כן קבלה עליה לישב בתוכו, ויכולין היורשין לעכב על ידה, שמא תשכירנו לאחר, לפיכך אם מתה - הן יורשין אותה.

ט. המלוה את חברו על גבי חבילה, ואבדה חבילה - גובה משאר נכסים. אם אמר לה 'על מנת', שאין לה פרעון אלא מזה, אין גובין משאר נכסים. העושה שדה אפותיקי לכתבת אשה ושטפה נהר - גובה משאר נכסים, אם אמר לה 'על מנת שאין לה פרעון אלא מזה' - אין גובה משאר נכסים.

¹ תהא יושבת בביתי ותהיה גזונית מנכסי, כל ימי מגורי אלמנותיך בביתי.

<p>7</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>ד 4</p>	<p>נץ החמה _____ 5:32 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:16 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:30 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:42 נ"ך: מלכים א יא-יב תוספתא: כתובות ה</p>	<p>עלות השחר _____ 4:20 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:40 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:06 שקיעה: _____ 8:30 בבלי: ערכין כא ירושלמי: חלה ה</p>
<p>8</p>	<p>שני Monday</p>	<p>ה 5</p>	<p>נץ החמה _____ 5:32 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:16 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:31 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:42 נ"ך: מלכים א יג-יד תוספתא: כתובות ו</p>	<p>עלות השחר _____ 4:20 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:40 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:07 שקיעה: _____ 8:29 בבלי: ערכין כב ירושלמי: חלה ו</p>
<p>9</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>ו 6</p>	<p>נץ החמה _____ 5:33 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:16 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:31 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:41 נ"ך: מלכים א טו-טז תוספתא: כתובות ז</p>	<p>עלות השחר _____ 4:21 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:40 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:07 שקיעה: _____ 8:29 בבלי: ערכין כג ירושלמי: חלה ז</p>
<p>10</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>ז 7</p>	<p>נץ החמה _____ 5:34 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:17 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:31 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:41 נ"ך: מלכים א יז-יח תוספתא: כתובות ח</p>	<p>עלות השחר _____ 4:22 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:41 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:07 שקיעה: _____ 8:28 בבלי: ערכין כד ירושלמי: חלה ח</p>
<p>11</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>ח 8</p>	<p>נץ החמה _____ 5:34 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:17 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:32 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:40 נ"ך: מלכים א יט-כ תוספתא: כתובות ט</p>	<p>עלות השחר _____ 4:22 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:41 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:08 שקיעה: _____ 8:28 בבלי: ערכין כה ירושלמי: חלה ט</p>
<p>12</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>ט 9</p>	<p>נץ החמה _____ 5:35 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:18 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:32 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:40 נ"ך: מלכים א כא-כב תוספתא: כתובות י</p>	<p>עלות השחר _____ 4:23 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:42 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:08 שקיעה: _____ 8:27 בבלי: ערכין כו ירושלמי: חלה י</p>
<p>13</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>י 10</p>	<p>נץ החמה _____ 5:36 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:18 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:32 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:39 נ"ך: מלכים ב א-ב תוספתא: כתובות יא</p>	<p>חַקַּת פְּרָקָה עלות השחר _____ 4:24 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:42 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:08 שקיעה: _____ 8:27 בבלי: ערכין כז ירושלמי: חלה יא</p>

הדלקת הנרות 8:10

שבת מוצש"ק 9:39

ווער עס איז זיך מתוודה פאר'ן אייבערשטן, האט אים דער אייבערשטער
ליב אפילו ווען ער איז נישט ראוי דערצו, און דער אייבערשטער נעמט
אוועק די צארן פון אים.
(ספר המדות אות תשובה סימן מ"ח)